

UMOWA O WARUNKACH I SPOSOBIE REALIZACJI
STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ
NR 00017.UM01.6572.10014.2023

zawarta w dniu **9 stycznia 2024 r.** we Wrocławiu

pomiędzy:

Województwem Dolnośląskim

z siedzibą we Wrocławiu, ul. Wybrzeże J. Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław,
reprezentowanym przez Zarząd Województwa, w imieniu którego działają:

- 1) Grzegorz Macko – Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego;**
- 2) Paweł Czyszczon – Zastępca Dyrektora Departamentu Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych;**

zwanym dalej „Zarządem Województwa”,

a

Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”

z siedzibą w Miliczu

przy pl. ks. E. Waresiaka 7, 56-300 Milicz

NIP 9161373691

numer KRS 0000319202

reprezentowanym przez

- 1) Inga Demianiuk- Ozga - Prezes Zarządu**
- 2) Jan Bernacki – Skarbnik Zarządu**

zwanym dalej „LGD”,

razem zwanymi dalej „Stronami”,

o następującej treści:

§ 1.

Definicje i skróty

Użyte w umowie o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, zwanej dalej „umową ramową”, określenia oznaczają:

- 1) rozporządzenie 2021/1060 - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159-706);
- 2) ustawa RLKS – ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2022 r. poz. 943 z późn. zm.);
- 3) **ustawa PS WPR – ustawę z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej (Dz. U. 2023 poz. 412 z późn. zm.);**
- 4) ustawa ZFŚE – ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079);
- 5) RODO – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.);
- 6) program – program lub plan, o których mowa w ustawie RLKS, w tym:
 - a) PS WPR – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027,
 - b) ~~program regionalny – program, o którym mowa w art. 2 pkt 23 ustawy ZFŚE⁴;~~
- 7) EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- 8) EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- 9) EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny Plus;
- 10) LSR – strategię rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność;
- 11) LGD – lokalną grupę działania, o której mowa w ustawie RLKS;
- 12) RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność;
- 13) wdrażanie LSR – wsparcie, o którym mowa w art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/1060;
- 14) zarządzanie LSR – wsparcie, o którym mowa w art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2021/1060;
- 15) realizacja LSR – wsparcie w ramach wdrażania LSR i zarządzania LSR;
- 16) operacja – operację w rozumieniu art. 2 pkt 4 lit. a rozporządzenia 2021/1060 realizowaną w ramach LSR;

- 17) wniosek o wsparcie – wniosek o udzielenie wsparcia, o którym mowa w ustawie RLKS, tj. wniosek o dofinansowanie, o którym mowa w ustawie ZFŚE lub wniosek o przyznanie pomocy, o którym mowa w ustawie PS WPR;
- 18) projekt grantowy – projekt grantowy w rozumieniu ustawy RLKS;
- 19) grantobiorca – grantobiorcę w rozumieniu ustawy RLKS;
- 20) organ decyzyjny – organ, do którego właściwości należą zadania, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 4 ustawy RLKS;
- 21) ramy wykonania – ramy, o których mowa w art. 16 rozporządzenia 2021/1060, które obejmują wskaźniki produktu, wskaźniki rezultatu, cele pośrednie i końcowe.

§ 2.

Przedmiot umowy ramowej

1. Umowa ramowa określa prawa i obowiązki Stron w zakresie warunków i sposobu realizacji LSR, która przewiduje finansowanie w ramach **Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027**, ze środków **Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich**.
2. LSR wraz z załącznikami stanowi załącznik nr 1 do umowy ramowej.
3. Plan komunikacyjny, o którym mowa w ustawie RLKS, stanowi załącznik nr 2 do umowy ramowej.*

§ 3.

Ogólne warunki realizacji LSR

1. LGD zobowiązuje się do realizacji LSR zgodnie z:
 - 1) umową ramową;
 - 2) ustawą RLKS;
 - 3) ustawą PS WPR ~~lub ustawą ZFŚE⁴~~;
 - 4) rozporządzeniem 2021/1060;
 - 5) wytycznymi, o których mowa w ustawie RLKS, ustawie PS WPR ~~lub ustawie ZFŚE⁴~~;
 - 6) zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027;
 - 7) innymi właściwymi przepisami prawnymi.

* Plan komunikacji musi być zgodny ze standardem minimum opracowanym przez Samorząd Województwa, jeśli taki standard został opracowany.

2. W terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy ramowej LGD jest zobowiązana:
 - 1) zorganizować biuro LGD spełniające następujące warunki:
 - a) wyposażenie w telefon z dostępem do sieci telekomunikacyjnej,
 - b) wyposażenie w sprzęt biurowy i komputerowy z dostępem do sieci Internet,
 - c) zagwarantowanie bezpiecznego przechowywania dokumentacji związanej z wyborem operacji lub grantobiorców¹, zgodnie z przepisami RODO;
 - 2) poinformować Zarząd Województwa o miejscu przechowywania dokumentów, o których mowa w § 6 pkt 2 lit. g oraz poinformować Zarząd Województwa każdorazowo o zmianie miejsca przechowywania tych dokumentów, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia takiej zmiany.
3. W terminie 60 dni od dnia zawarcia umowy ramowej LGD zobowiązana jest do:
 - 1) zmiany LSR w celu dostosowania jej do wartości środków określonych w § 5 w przypadku, gdy wystąpiła zmiana wartości środków finansowych zgodnie z postanowieniami załącznika nr 4 do Regulaminu konkursu na wybór LSR;
 - 2) przekazania do zatwierdzenia do Zarządu Województwa:
 - a) procedur wyboru i oceny operacji w ramach LSR,
 - b) regulaminu organu decyzyjnego,
 - c) procedury ustalania niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru operacji,
 - d) procedur wyboru i oceny grantobiorców uwzględniających kryteria wyboru grantobiorców w ramach projektów grantowych, niebudzący wątpliwości interpretacyjnych szczegółowy opis wyjaśniający ich znaczenie oraz sposób oceny wraz z procedurą ustalania lub zmiany tych kryteriów, jeżeli LGD przewiduje w LSR realizację projektów grantowych¹,
 - e) planu szkoleń członków organu decyzyjnego i pracowników biura LGD w zakresie niezbędnym do zadań wynikających z ich kompetencji.
4. W terminie 60 dni od dnia zawarcia umowy ramowej LGD jest zobowiązana dostarczyć do Zarządu Województwa dokumenty potwierdzające członkostwo wszystkich gmin objętych obszarem LSR, jeżeli dokumenty te nie zostały załączone do wniosku o wybór LSR w ramach konkursu na wybór LSR. W przypadku braku uchwały rady gminy LGD jest zobowiązana dostarczyć do Zarządu Województwa uchwałę rady powiatu na obszarze którego położona jest ta gmina, o członkostwie powiatu w LGD.
5. W terminie 90 dni od dnia zawarcia umowy ramowej LGD chcąc przyłączyć do obszaru LSR obszar gminy, która nie jest objęta żadną wybraną LSR, ale była ujęta w strategii, która nie została wybrana w ramach konkursu na wybór LSR,

może złożyć podanie o zmianę umowy ramowej w zakresie rozszerzenia obszaru LSR.

6. Do podania, o którym mowa w ust. 5, LGD dołącza zaktualizowaną LSR, uwzględniającą dołączany obszar oraz uchwałę rady przyłączanej gminy, która nie jest objęta żadną wybraną LSR, o członkostwie tej gminy w LGD. W przypadku braku uchwały rady gminy LGD dołącza uchwałę rady powiatu na obszarze którego położona jest ta gmina, o członkostwie tego powiatu w LGD. W przypadku, gdy obszar LSR rozszerzany jest o dzielnicę lub osiedle w gminie miejskiej, do podania, o którym mowa w ust. 5, dołącza się uchwałę rady tej dzielnicy lub osiedla.
7. W przypadku zidentyfikowania przez Zarząd Województwa, że gmina, osiedle, dzielnica lub miasto, o których mowa w ust. 6, wyraziły wolę przyłączenia się także do obszaru innej LSR, aneks do umowy ramowej nie może zostać zawarty.
8. Podanie, o którym mowa w ust. 5, Zarząd Województwa rozpatruje w terminie 45 dni od dnia jego otrzymania.
9. Zarząd Województwa zastrzega sobie prawo zgłoszenia uwag do dokumentów, o których mowa w ust. 3, 4 i 6 oraz do podania, o którym mowa w ust. 5. Uwagi mogą być zgłoszone na piśmie lub e-mailem.
10. LGD zobowiązuje się do dokonania ewentualnych poprawek i uzupełnień dokumentów, o których mowa w ust. 3, 4 i 6 oraz podania, o którym mowa w ust. 5, zgodnie z uwagami, o których mowa w ust. 9, w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.
11. Dokumenty, o których mowa w ust. 3 uznaje się za zatwierdzone, jeżeli w ciągu 60 dni od daty ich otrzymania, Zarząd Województwa nie zgłosi uwag do tych dokumentów.
12. Do czasu:
 - 1) przekazania do Zarządu Województwa informacji o których mowa w ust. 2 pkt 2;
 - 2) zatwierdzenia przez Zarząd Województwa zmiany LSR, o której mowa w ust. 3 pkt 1, dokumentów, o których mowa w ust. 3 pkt 2 oraz podania, o którym mowa w ust. 5;
 - 3) dokonania przez LGD ewentualnych poprawek i uzupełnień dokumentów, o których mowa w ust. 4, zgodnie z ust. 10
 - LGD nie może rozpocząć wdrażania LSR, w tym nie może ogłosić naboru wniosków o wsparcie ani o powierzenie grantów².
13. LGD zobowiązana jest do niezwłocznego informowania Zarządu Województwa o okolicznościach mogących mieć wpływ na wykonanie umowy ramowej oraz niezwłocznego powiadamiania Zarządu Województwa o zmianie swoich danych zawartych w umowie ramowej.

14. Do zmiany treści dokumentów, o których mowa w ust. 3, postanowienia ust. 9 – 11 stosuje się odpowiednio.
15. Zmiana kryteriów wyboru grantobiorców, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. d, odbywa się zgodnie z zasadami zmiany kryteriów, a także z zachowaniem ich mierzalności.

§ 4.

Termin i obszar realizacji LSR

1. LGD zrealizuje LSR w latach od 2023 r. do 2029 r., na warunkach, o których mowa w § 3 ust. 1.
2. LGD będzie realizowała LSR na obszarze następujących gmin lub ich części, dzielnic i osiedli, w ramach następujących programów:

L.p.	Gmina	Część Gminy/ Dzielnica/ Osiedle	Powiat	Województwo	Program
1.	Cieszków	Cały obszar Gminy	Milicki	Dolnośląskie	PS WPR
2.	Krośnice	Cały obszar Gminy	Milicki	Dolnośląskie	PS WPR
3.	Milicz	Cały obszar Gminy	Milicki	Dolnośląskie	PS WPR
4.	Twardogóra	Cały obszar Gminy	Oleśnicki	Dolnośląskie	PS WPR
5.	Żmigród	Cały obszar Gminy	Trzebnicki	Dolnośląskie	PS WPR

3. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały na obszarze objętym LSR na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosi **63 262** (słownie: **sześćdziesiąt trzy tysiące dwieście sześćdziesiąt dwa**), w tym **0** (słownie: **zero**) stanowi ludność miast zamieszkałych przez więcej niż 20 000 mieszkańców.

§ 5.

Środki finansowe na realizację LSR

1. Wysokość alokacji, o której mowa w art. 32 ust. 4 rozporządzenia 2021/1060 w ramach:
 - 1) PS WPR ustala się na: **2 462 500,00 euro** (słownie euro: **dwa miliony czterysta sześćdziesiąt dwa tysiące pięćset**), w tym: **1 354 375,00 euro** (słownie euro: **jeden milion trzysta pięćdziesiąt cztery tysiące trzysta siedemdziesiąt pięć**) ze środków EFRROW;
 - 2) ~~programu regionalnego ustala się na:euro (słownie euro:.....)~~
2. Wysokość środków finansowych na wdrażanie LSR, w ramach:

- 1) PS WPR ustala się na: **2 000 000,00 euro** (słownie euro: **dwa miliony**), w tym: **1 100 000,00 euro** (słownie euro: **jeden milion sto tysięcy**) ze środków EFRR;
- 2) programu regionalnego ustala się na:euro (słownie euro:.....);
w tym:
 - a)euro (słownie euro:.....) ze środków EFRR, na realizację celów szczegółowych programu regionalnego ustala się na:²
 - cel szczegółowy (.....): euro (słownie euro:)³;
 - cel szczegółowy (.....): euro (słownie euro:)³;
 - b)euro (słownie euro:.....) ze środków ze środków EFS+, na realizację celów szczegółowych programu regionalnego ustala się na:³
 - cel szczegółowy (.....): euro (słownie euro:)³;
 - cel szczegółowy (.....): euro (słownie euro:)³;
3. Wsparcie na wdrażanie LSR będzie udzielane na podstawie odrębnych umów o przyznaniu pomocy/umów o dofinansowanie projektów z beneficjentami¹ w ramach dostępnych środków, o których mowa w ust. 2, zgodnie z planem finansowym, o którym mowa w rozdziale IX LSR.
4. Wsparcie na zarządzanie LSR, będzie udzielane na podstawie zawartej pomiędzy Zarządem Województwa a LGD odrębnej umowy:
 - 1) przyznania pomocy w zakresie zarządzania LSR, lub
 - 2) na realizację projektu grantowego,
 - w ramach dostępnych środków, o których mowa w ust. 1, odpowiedniego programu.

§ 6. Zobowiązania LGD

LGD zobowiązuje się do:

- 1) osiągnięcia celów i wskaźników, o których mowa w rozdziale VI LSR, przy wykorzystaniu środków, o których mowa w § 5;
- 2) prawidłowego funkcjonowania LGD oraz rzetelnej realizacji LSR, w tym do:
 - a) zapewnienia swobodnego i niedyskryminującego dostępu do członkostwa w LGD wszystkim podmiotom z obszaru LGD,
 - b) zapewnienia kadencyjności organów stowarzyszenia,

- c) zapewnienia szkoleń członków organu decyzyjnego i pracowników biura LGD, zgodnie z planem, o którym mowa w § 3 ust. 3 pkt 2 lit. e, w celu nabywania lub poszerzania wiedzy w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z kompetencji przy wdrażaniu LSR,
 - d) stosowania wytycznych, o których mowa w ustawie RLKS, ustawie PS WPR lub ~~ustawie ZFŚE⁴~~,
 - e) udzielania wszelkich informacji związanych z realizacją LSR na każde wezwanie Zarządu Województwa,
 - f) zatrudnienia osób niezbędnych do prawidłowego wdrażania i zarządzania LSR, z zastrzeżeniem, że na podstawie umów o pracę lub umów cywilnoprawnych, których przedmiotem jest wykonywanie obowiązków związanych z funkcjonowaniem biura, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1, nie mogą być zatrudniane osoby, które:
 - świadczą odpłatne doradztwo na rzecz podmiotów ubiegających się o wsparcie realizacji operacji lub grantobiorców w ramach LSR,
 - są członkami organu decyzyjnego LGD,
 - pełnią funkcje w organach podmiotów ubiegających się o wsparcie na realizację operacji³ w ramach wdrażania LSR lub u podmiotów ubiegających się o powierzenie grantu w ramach projektu grantowego,
 - ubiegają się o wsparcie na realizację operacji w ramach wdrażania LSR lub o powierzenie grantu w ramach projektu grantowego,
 - g) przechowywania dokumentów, dotyczących wyboru i realizacji LSR, w tym dokumentacji związanej z oceną, wyborem i ustaleniem kwoty wsparcia na operacje lub zadania służące osiągnięciu celu projektu grantowego¹ oraz wersji archiwalnych ogłoszeń o naborze wniosków o wsparcie, nie krócej niż do 31 grudnia 2034 roku, a w przypadku dokumentów związanych ze wsparciem ze środków EFS+ lub EFRR zgodnie z wymogami określonymi dla ww. funduszy w szczególności w rozporządzeniu 2021/1060, ustawie ZFŚE;
- 3) zapewnienia i utrzymania w okresie realizacji LSR infrastruktury technicznej i biurowej, w tym:
- a) biura, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1,
 - b) strony internetowej, w tym jej utworzenia lub utrzymania oraz aktualizowania jej o bieżące wydarzenia i informacje istotne z punktu widzenia realizacji LSR, wypełniając obowiązki informacyjne i promocyjne, o których mowa w pkt 7,
 - c) umieszczenia w widocznym, ogólnodostępnym miejscu oraz na stronie internetowej LGD informacji o czasie pracy tego biura wraz z danymi kontaktowymi,

- d) zapewnienia obecności przynajmniej jednego pracownika biura LGD lub członka zarządu w godzinach pracy biura;
- 4) organizacji usług doradczych, w tym:
- a) bezpłatnego świadczenia przez pracowników biura LGD doradztwa w zakresie przygotowywania wniosków o wsparcie i wniosków o płatność,
 - b) prowadzenia na bieżąco ewidencji udzielanego doradztwa w formie rejestru lub oświadczeń podmiotów, którym udzielono doradztwa oraz przedmiotu doradztwa, w tym nazwy programu, w zakresie którego udzielono doradztwa, a także naboru, którego dotyczy i numeru zawartej umowy o przyznaniu pomocy albo umowy o dofinansowaniu projektu z beneficjentem albo umowy powierzenia grantu z grantobiorcą¹,
 - c) przekazywania Zarządowi Województwa ewidencji, o której mowa w lit. b wraz z wnioskami o wsparcie oraz dokumentacją potwierdzającą dokonanie wyboru operacji, zgodnie z ustawą RLKS,
 - d) rozpowszechniania informacji o zasadach udzielania wsparcia, w tym wypełniając obowiązki informacyjne i promocyjne, o których mowa w pkt 7;
- 5) podejmowania czynności w celu dokonania wyboru operacji, w tym:
- a) uzgadniania z Zarządem Województwa i podawania do publicznej wiadomości na stronie internetowej LGD, zgodnie z ustawą RLKS, nie później niż do końca:
 - danego roku, harmonogramu naborów wniosków o wsparcie na kolejny rok,
 - każdego kwartału, zmiany harmonogramu, o którym mowa w tiret pierwsze,
 - b) uzgadniania treści regulaminu naboru wniosków o wsparcie z Zarządem Województwa, zgodnie z ustawą RLKS,
 - c) ogłaszania naborów wniosków o wsparcie, o ile są dostępne środki finansowe na wdrażanie LSR, według harmonogramu, o którym mowa w lit. a tiret pierwsze,
 - d) terminowego oraz prawidłowego przeprowadzania postępowania w sprawie wyboru operacji realizujących cele LSR, zgodnie z ustawą RLKS, w tym dokonywania wyboru operacji lub grantobiorców¹, zgodnie z wymogami określonymi w ustawie RLKS, a w przypadku wyboru operacji lub grantobiorców¹, dla których przewidziano wsparcie na wdrażanie LSR z EFS+ lub EFRR, dodatkowo zgodnie z ustawą ZFŚE, wytycznymi, danym programem regionalnym¹ oraz założeniami linii demarkacyjnej określającej podział kompetencji między poziomem krajowym oraz regionalnym,

- e) stosowania do oceny i wyboru operacji, procedur wyboru i oceny operacji w ramach LSR oraz regulaminu organu decyzyjnego oraz kryteriów wyboru operacji wraz z procedurą ustalania kryteriów lub procedur wyboru i oceny grantobiorców uwzględniających kryteria wyboru grantobiorców w ramach projektów grantowych, wraz z procedurą ustalania lub zmiany tych kryteriów¹,
 - f) dokonania wyboru grantobiorców w ramach projektu grantowego w zakresie przygotowania projektów partnerskich nie później niż do dnia 31 grudnia 2026 r;
- 6) monitorowania, ewaluacji i kontroli realizacji LSR, w szczególności poprzez:
- a) monitorowanie wskaźników realizacji celów LSR oraz przedsięwzięć,
 - b) opracowanie i udostępnienie, najpóźniej w dniu ogłoszenia pierwszego naboru wniosków o wsparcie, w szczególności na stronie internetowej LGD, formularza ankiety monitorującej na potrzeby monitorowania realizacji LSR,
 - c) składanie Zarządowi Województwa do ostatniego dnia lutego każdego roku sprawozdania z realizacji LSR, za rok poprzedni na formularzu udostępnionym przez Zarząd Województwa, a w przypadku pierwszego roku realizacji LSR – w terminie wskazanym przez Zarząd Województwa,
 - d) poddanie się ocenie efektywności realizacji LSR w terminie wyznaczonym przez Zarząd Województwa oraz w przypadku uzyskania negatywnego wyniku tej oceny zrealizowania programu naprawczego opracowanego przez LGD i zatwierdzonego przez Zarząd Województwa w terminie wskazanym w tym programie,
 - e) prowadzenie ewaluacji związanych z LSR zgodnie z procedurą określoną w rozdziale X LSR,
 - f) umożliwienie przedstawicielom organów i jednostek organizacyjnych, upoważnionych do kontroli, przeprowadzania kontroli LGD w zakresie wyboru i realizacji LSR, w tym dokonywania wyboru operacji lub grantobiorców² przez LGD,
 - g) wykonanie zaleceń z kontroli realizacji LSR, o których mowa w ustawie RLKS, w art. 24 i 25 ustawy ZFŚE⁺ oraz zaleceń mających na celu poprawę działalności LGD i realizacji LSR w ramach kontroli, o której mowa w § 7 pkt 2;
- 7) wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych związanych z wdrażaniem i zarządzaniem LSR, w tym informowania społeczeństwa o dofinansowaniu operacji realizowanych w ramach LSR przez Unię Europejską, zgodnie z Księgą Tożsamości Wizualnej Funduszy Europejskich

2021-2027 albo zgodnie z Księgą Wizualizacji znaku PS WPR², w szczególności poprzez:

- a) zamieszczenie w biurze LGD, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1, tablicy informacyjnej dotyczącej realizacji LSR,
 - b) oznaczenie w widoczny sposób:
 - wszystkich prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących realizacji LSR,
 - wszystkich dokumentów i materiałów podawanych do publicznej wiadomości,
 - w przypadku wsparcia z EFRROW gdy są to dokumenty i materiały zawierające treści merytoryczne, należy umieścić również odesłanie do organu/podmiotu odpowiedzialnego za treść informacji i do właściwej instytucji zarządzającej wyznaczonej do realizacji,
 - produktów, sprzętu, pojazdów, itp. powstałych lub zakupionych w związku z realizacją LSR, poprzez umieszczenie na nich trwałych naklejek,
 - c) umieszczenie w dobrze widocznym miejscu dla ogółu społeczeństwa w miejscu realizacji LSR w zakresie jej animowania, przynajmniej jednego trwałego plakatu o wymiarze A3 lub podobnej wielkości elektronicznego wyświetlacza na temat LSR,
 - d) udokumentowanie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie realizacji LSR, w tym w szczególności prowadzonych w ramach animacji,
 - e) umieszczenie opisu operacji własnej LGD, o której mowa w ustawie RLKS, na stronie internetowej LGD lub na jej stronach mediów społecznościowych, jeśli je posiada, a strony internetowe wskazują na wkład z EFRROW, ~~EFRR lub EFS+~~⁴ przynajmniej na stronie głównej,
 - f) przekazywanie beneficjentom, grantobiorcom¹, podmiotom uczestniczącym we wdrażaniu LSR oraz opinii publicznej informacji o wsparciu z UE i LSR, w szczególności w formie odpowiedniego oznakowania w zależności od funduszu, programu i wysokości wsparcia,
 - g) zapewnienie, aby materiały związane z komunikacją i widocznością, również na poziomie grantobiorców¹, były udostępniane na wniosek instytucji i organów unijnych i aby Unii udzielono nieodpłatnej, niewyłącznej i nieodwołalnej licencji na korzystanie z takich materiałów oraz wszelkich wcześniej istniejących praw wynikających z takiej licencji;
- 8) rzetelnej i terminowej sprawozdawczości, w tym do:
- a) podawania do publicznej wiadomości, w szczególności poprzez niezwłoczne zamieszczanie na stronie internetowej LGD:

- do ostatniego dnia lutego każdego roku informacji o sposobie wykorzystania środków finansowych w zakresie zarządzania LSR, stanowiących różnicę środków, o których mowa w § 5 ust. 1 i 2, wskazując co najmniej wysokość wydatków związanych z wynagrodzeniami dla pracowników, prowadzeniem biura, szkoleniami dla pracowników, prowadzoną przez LGD aktywizacją,
 - umowy ramowej wraz z obowiązującymi załącznikami,
 - statutu LGD,
 - listy członków LGD,
 - listy członków zarządu lub organu decyzyjnego LGD,
 - regulaminu organu decyzyjnego LGD²,
 - harmonogramu naborów wniosków o wsparcie i jego aktualizacji,
 - ogłoszeń o naborze wniosków o wsparcie przyczyniających się do realizacji LSR zgodnie z wymogami ustawy RLKS,
 - informacji o unieważnieniu naboru wniosków o wsparcie,
 - listy operacji spełniających warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie LSR oraz listy operacji wybranych, ze wskazaniem, które z operacji mieszczą się w limicie środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia na wdrażanie LSR w ramach danego naboru wniosków o wsparcie, a także listy wybranych grantobiorców w celu realizacji zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego²,
 - protokołów z posiedzeń organu decyzyjnego,
 - harmonogramu realizacji planu komunikacji,
- b) składania Zarządowi Województwa harmonogramu realizacji planu komunikacji, w terminie do 30 listopada każdego roku realizacji LSR, na rok następny, a w przypadku pierwszego harmonogramu realizacji planu komunikacji – w terminie 60 dni od dnia zawarcia umowy ramowej, a także wprowadzenia w nim zmian wynikających z oceny, o której mowa w § 7 pkt 6;
- 9) współpracy z Krajową Siecią Obszarów Wiejskich, o której mowa w ustawie PS WPR¹ oraz Komitetami Monitorującymi programy lub komitetu¹, o którym mowa w ustawie RLKS, w szczególności w zakresie przekazywania informacji dotyczących realizacji LSR.

§ 7.

Zobowiązania Zarządu Województwa

Zarząd Województwa zobowiązuje się do:

- 1) prowadzenia czynności w zakresie zatwierdzania dokumentów, o których mowa w § 3 ust. 3 pkt 2 oraz późniejszej zmiany ich treści;

- 2) przeprowadzania kontroli LGD nie rzadziej niż raz w roku w celu potwierdzenia wykonywania przez LGD zobowiązań określonych w § 6, w zakresie i trybie wybranym przez Zarząd Województwa;
- 3) weryfikacji wniosków o wsparcie oraz dokumentacji potwierdzającej dokonanie wyboru operacji, o których mowa w § 6 pkt 5 lit. d, zgodnie z ustawą RLKS, ustawą ZFŚE oraz wytycznymi;
- 4) informowania LGD o wysokości dostępnych środków finansowych w ramach procedury uzgodnienia treści regulaminu oraz harmonogramu, o których mowa odpowiednio w § 6 pkt 5 lit. a i b, przy czym przy ustalaniu wysokości dostępnych środków, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, uwzględnia się kwoty środków własnych beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych, zwanymi dalej „jsfp”, stanowiące wymagany krajowy wkład środków publicznych, wyłącznie w przypadku naborów dedykowanych jsfp;
- 5) zatwierdzania opracowanego przez LGD programu naprawczego w przypadku uzyskania negatywnego wyniku oceny efektywności realizacji LSR, o której mowa w § 6 pkt 6 lit. d;
- 6) wyznaczania terminu i przeprowadzenia oceny efektywności realizacji LSR, o której mowa w § 6 pkt 6 lit. d;
- 7) przeprowadzania analizy sprawozdań, o których mowa w § 6 pkt 6 lit. c, polegającej na weryfikacji zgodności danych zawartych w tych sprawozdaniach z LSR, umową oraz innymi dokumentami LGD, w terminie 60 dni od dnia złożenia. Po uzyskaniu wyjaśnień od LGD w zakresie informacji zawartych w tych sprawozdaniach, Zarząd Województwa może wydać LGD zalecenia mające na celu poprawę działalności LGD i realizacji LSR, z podaniem terminu ich wdrożenia;
- 8) dokonywania oceny racjonalności harmonogramu, o którym mowa w § 6 pkt 8 lit. b, w szczególności poprzez weryfikację adekwatności działań komunikacyjnych do wskaźników realizacji tych działań, a także adekwatności planowanych efektów działań komunikacyjnych do budżetu tych działań, w terminie 30 dni od jego złożenia przez LGD;
- 9) dokonywania oceny zmian umowy ramowej, o które wnioskuje LGD, biorąc pod uwagę racjonalność i zasadność tych zmian, a także warunki, o których mowa w § 12.

§ 8.

Współpraca

Strony zobowiązują się do wzajemnej współpracy oraz do współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa², mającej na celu zapewnienie właściwej obsługi oraz monitorowania postępowania w sprawie wyboru operacji finansowanych w ramach programu, dotyczącej w szczególności:

- 1) udostępniania LGD danych z aplikacji wspierającej obsługę wniosków o wsparcie i wniosków o płatność, m.in. w zakresie danych dotyczących wysokości dostępnych środków;
- 2) gromadzenia i wymiany danych związanych z realizacją powierzonych zadań LGD, w szczególności danych monitoringowych, w tym w ramach aplikacji, o której mowa w pkt 1.

§ 9.

Kamienie milowe i korekty finansowe

1. Jeżeli do 30 czerwca 2026 r. wsparcie na wdrażanie LSR w ramach PS WPR nie zostanie udzielone w wysokości odpowiadającej 40% wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 1, kwota określona w § 5 ust. 2 pkt 1 zostaje obniżona o wartość 10 %.
2. Jeżeli do 31 grudnia 2027 r. wsparcie na wdrażanie LSR w ramach PS WPR nie zostanie udzielone w wysokości odpowiadającej 80% wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 1, kwota określona w § 5 ust. 2 pkt 1 zostaje obniżona o różnicę wartości odpowiadającej 80% kwoty określonej w § 5 ust. 2 pkt 1 i sumy dotychczas udzielonego wsparcia na wdrażanie LSR w ramach PS WPR ustalonej według stanu na dzień 31 grudnia 2027 r.
3. ~~Jeżeli do 31 grudnia 2026 r. wsparcie na wdrażanie LSR w ramach programu regionalnego⁴ nie zostanie udzielone w wysokości odpowiadającej% wartości określonych w § 5 ust. 2 pkt 2, kwoty określone w § 5 ust. 2 pkt 2 zostaną obniżone o wartość%.~~
4. ~~Jeżeli do 31 grudnia 2028 r. wsparcie na wdrażanie LSR w ramach programu regionalnego⁵ nie zostanie udzielone w wysokości odpowiadającej% wartości określonych w § 5 ust. 2 pkt 2, kwoty określone w § 5 ust. 2 pkt 2 zostają obniżone o różnicę wartości odpowiadającej% kwot określonych w § 5 ust. 2 pkt 2 oraz sumy dotychczas udzielonego wsparcia na wdrażanie LSR⁵ w ramach programu regionalnego ustalonej według stanu na dzień 31 grudnia 2028 r.~~
5. W przypadku obniżenia kwot środków finansowych na wdrażanie LSR zgodnie z ust. 1-4, alokacja o której mowa w § 5 ust. 1 punkt 1 i 2, zostaje obniżona odpowiednio o taką samą wartość jak środki na wdrażanie LSR. Postanowienia o których mowa w ust. 3 lub ust. 4 nie mają zastosowania w uzasadnionych okolicznościach, w których niespełnienie warunków wynika z przyczyn niezależnych od LGD. Decyzję w tej sprawie podejmuje Zarząd Województwa.
6. Na każdym etapie realizacji umowy ramowej kwoty określone w § 5 mogą zostać podwyższone na zasadach określonych odrębnie przez instytucję zarządzającą danym programem.
7. LGD jest informowana o zasadach, o których mowa w ust. 6, nie później niż na 30 dni przed dniem rozpoczynającym możliwość ubiegania się o dodatkowe środki.

8. O stanie wykonania kamieni milowych, o których mowa w ust. 1-4 Zarząd Województwa informuje LGD, w formie pisemnej, w terminie 30 dni od upływu terminów wskazanych w ust. 1-4.
9. W przypadku niewykonania przez LGD kamieni milowych, o których mowa w ust. 1-4, z zastrzeżeniem ust. 5, LGD zobowiązana jest do zmiany LSR w zakresie budżetu i wskaźników i przekazania jej do Zarządu Województwa w terminie 30 dni od otrzymania informacji, o której mowa w ust. 8. Postanowienia § 3 ust. 9 – 11 stosuje się odpowiednio. Zmiana LSR wymaga zmiany umowy ramowej.
10. Do czasu zmiany umowy ramowej LGD nie może ogłosić naboru wniosków o wsparcie ani o powierzenie grantów².

§ 10.

Realizacja zobowiązań przez LGD oraz uchybienia

1. Uznaje się, że LGD realizuje zobowiązania określone w umowie ramowej, jeżeli nie zostało stwierdzone uchybienie w zakresie realizacji zobowiązań, o których mowa w § 3, § 6 i § 8, z zastrzeżeniem ust. 2–3.
2. Uznaje się, że LGD realizuje zobowiązania określone w umowie, jeżeli, mimo stwierdzenia uchybień w zakresie realizacji zobowiązań, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 2, § 6 pkt 2 lit. d-g, , pkt 4 lit. b-d, pkt 5 lit. a i b, pkt 6 lit. a-e, pkt 7 lit. a-f i pkt 8, oraz § 8 pkt 2, jeśli:
 - 1) Zarząd Województwa sformułował zalecenia dla LGD w związku ze stwierdzonymi uchybieniami i co najwyżej raz wezwał LGD do wykonania zalecenia w zakresie danego zobowiązania;
 - 2) LGD wykonała zalecenia, o których mowa w pkt 1 i nie stwierdzono kolejnego uchybienia w zakresie danego zobowiązania.
3. Uznaje się, że LGD realizuje zobowiązania, o których mowa w § 6:
 - 1) pkt 3 lit. c i d, w zakresie obecności pracownika biura LGD w godzinach pracy biura, również w przypadku, gdy nieobecność pracownika jest odpowiednio uzasadniona, a właściwa informacja o jego nieobecności jest w możliwie najkrótszym terminie zamieszczona w widocznym miejscu w siedzibie LGD lub na stronie internetowej LGD albo w biurze LGD obecny jest członek zarządu LGD;
 - 2) pkt 5 lit. c w zakresie:
 - a) terminowości przeprowadzania postępowania w sprawie wyboru operacji realizujących cele LSR, również w przypadku, gdy uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od LGD i zostało pisemnie wyjaśnione,
 - b) prawidłowego przeprowadzania postępowania w sprawie wyboru operacji realizujących cele LSR, jeżeli wnioskodawcom objętym danym postępowaniem nie odmówiono udzielenia wsparcia ze względu

na stwierdzone przez Zarząd Województwa uchybienia, stanowiące o braku zgodności z przynajmniej jednym z wymogów, o których mowa w ustawie RLKS, a w przypadku stwierdzenia innych uchybień – jeżeli spełnione są warunki, o których mowa w ust. 2.

§ 11. Korekty finansowe

Środki finansowe określone w § 5 ust. 1, w ramach danego funduszu, ulegają obniżeniu:

- 1) o 5% różnicy kwot, o których mowa w § 5 ust. 1 i ust. 2 w przypadku gdy:
 - a) pomimo wezwania dokonanego przez Zarząd Województwa LGD nie wykona, w danym postępowaniu w sprawie wyboru operacji, zobowiązania, o którym mowa § 6 pkt 4 lit. c,
 - b) LGD nie wykona zaleceń z kontroli realizacji LSR, o której mowa w § 6 pkt 6 lit. g;
- 2) o 1 % różnicy kwot, o których mowa w § 5 ust. 1 i ust. 2, w przypadku stwierdzenia przez Zarząd Województwa:
 - a) w trakcie oceny poprawności dokonania wyboru operacji lub grantobiorców², nieprawidłowości w ocenie i wyborze operacji lub grantobiorców² przez LGD skutkującej brakiem możliwości udzielenia wsparcia co najmniej jednemu z wnioskodawców w ramach danego naboru wniosków o wsparcie lub brakiem możliwości udzielenia wsparcia na projekt grantowy,
 - b) w danym roku braku realizacji standardu minimum w planie komunikacji, jeśli taki standard został opracowany dla danego województwa. Brak realizacji standardu minimum rozumiany jest jako niezrealizowanie co najmniej jednego z jego elementów.

§ 12. Zmiana umowy ramowej

1. Umowa ramowa może być zmieniana na wniosek każdej ze Stron.
2. Zmiana umowy ramowej wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Zmiana umowy ramowej, w tym jej załączników nie może wpływać na:
 - a) zmianę celów LSR, z zastrzeżeniem przepisów ustawy RLKS,
 - b) zmianę obszaru objętego LSR, wskazanego w § 4 ust. 2, z zastrzeżeniem § 3 ust. 5-8 oraz przepisów ustawy RLKS,

- c) zmianę zobowiązań określonych w umowie ramowej,
 - d) wynik oceny spełnienia warunków dostępu, o których mowa w ustawie RLKS oraz Załączniku nr 2 do Regulaminu konkursu,
 - e) taką istotną modyfikację LSR, która spowodowałaby, że dana LSR nie zostałaby wybrana w ramach oceny kryteriów wyboru LSR, o której mowa w ustawie RLKS, w konkursie o wybór LSR, jeśli nie zaszła taka konieczność z powodu siły wyższej, z pominięciem sytuacji, o której mowa w § 3 ust. 5-8.
4. Zmiany umowy ramowej nie wymagają zmiany:
- 1) LSR, w zakresie charakterystyki członków albo partnerów LGD, struktury organu decyzyjnego LGD;
 - 2) planu komunikacji z lokalną społecznością.
5. Zmiany, o których mowa w ust. 4, wymagają każdorazowego poinformowania Zarządu Województwa. Zmianę uznaje się za uzgodnioną, jeżeli w ciągu 30 dni od poinformowania Zarządu Województwa nie wyrazi on sprzeciwu w stosunku do proponowanych zmian.
6. Kolejny wniosek o zmianę umowy ramowej LGD może przedłożyć po otrzymaniu stanowiska Zarządu Województwa w przedmiocie proponowanych uprzednio zmian lub po upływie 30 dni od dnia przekazania poprzedniego wniosku.
7. Postanowienie ust. 6 nie dotyczy wprowadzania zmian na wniosek Zarządu Województwa.
8. W przypadku gdy LSR przewiduje finansowanie w ramach programu regionalnego, Zarząd Województwa zastrzega sobie prawo do zmiany umowy ramowej w zakresie obniżenia kwot, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 2 w przypadku, gdy:
- 1) nastąpi obniżenie środków finansowych przeznaczonych na realizację Priorytetu, w ramach, którego realizowana jest dana LSR,
 - 2) nastąpią rażące uchybienia w procesie wyboru operacji lub grantobiorców².
9. Zmiana umowy ramowej nie może powodować łączenia środków z poszczególnych funduszy na poziomie wskaźników produktu ujętych w Planie działania, o którym mowa w LSR.

§ 13.

Rozwiązanie umowy ramowej

- 1. Umowa ramowa może zostać wypowiedziana ze skutkiem natychmiastowym na wniosek LGD. Wraz z oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy ramowej LGD jest zobowiązana pod rygorem bezskuteczności oświadczenia o wypowiedzeniu złożyć w formie pisemnej sprawozdanie z realizacji LSR, o którym mowa § 6 pkt 6 lit. c.
- 2. Umowa ramowa ulega rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym w przypadku stwierdzenia prawomocnym wyrokiem sądu złożenia podrobionych,

przerobionych lub poświadczających nieprawdę dokumentów lub oświadczeń, mających wpływ na realizację LSR.

3. Zarząd Województwa wypowiada umowę ramową ze skutkiem natychmiastowym w przypadku:
 - 1) niewykonania przez LGD zobowiązań, o którym mowa § 6 pkt 6 lit. f; oraz o którym mowa § 3 ust. 4 i ust. 12 pkt 3;
 - 2) stwierdzenia przez Zarząd Województwa w trakcie realizacji umowy ramowej trzykrotnego nierealizowania przez LGD danego ze zobowiązań, o których mowa w § 3, 6 i 8, z zastrzeżeniem pkt 1 oraz § 10 ust.2 i 3.
4. Zarząd Województwa niezwłocznie powiadamia LGD o rozwiązaniu umowy ramowej.

§ 14.

Komunikacja

1. We wszelkich sprawach dotyczących umowy ramowej Strony będą się porozumiewać na piśmie utwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Korespondencja związana z realizacją umowy ramowej przekazywana będzie:
 - 1) w postaci papierowej, na adres:
 - a) biura LGD: **Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy, pl. ks. E. Waresiaka 7, 56 -300 Milicz;**
 - b) siedziby Zarządu Województwa: **Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Wybrzeże J. Słowackiego 12-14, 50 – 411 Wrocław;**- albo
 - 2) w postaci elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych:
 - a) **LGD:.....**
 - b) **Zarządu Województwa: /UMWD_WROCLAW/SkrytkaESP**
2. Jeżeli LGD wyrazi zgodę na prowadzenie korespondencji w formie dokumentu elektronicznego na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, wszelka korespondencja pomiędzy LGD a Zarządem Województwa będzie prowadzona przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344).
3. W przypadku, gdy LGD wyrazi zgodę na komunikację w formie elektronicznej, wszelka korespondencja w formie papierowej będzie przekazywana LGD w formie elektronicznej.
4. LGD niezwłocznie informuje Zarząd Województwa na piśmie utwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej o zmianie danych teleadresowych objętych niniejszą umową ramową.

5. W przypadku, gdy LGD nie powiadomiła Zarządu Województwa o zmianie swoich danych zawartych w umowie ramowej, wszelką korespondencję wysyłaną przez Zarząd Województwa zgodnie z posiadanymi przez niego danymi, Strony uznają za skutecznie doręczoną.
6. Strony zobowiązują się do powoływania się na numer umowy ramowej wraz z datą zawarcia umowy ramowej w prowadzonej między sobą korespondencji.

§ 15.

Postanowienia końcowe

1. Wszystkie spory pomiędzy Zarządem Województwa a LGD wynikające z umowy ramowej, rozstrzygane będą przez sąd powszechny właściwy dla siedziby Zarządu Województwa.
2. W sprawach nieuregulowanych umową ramową mają w szczególności zastosowanie przepisy aktów prawnych wymienionych w § 3 ust. 1 oraz przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. 2022 poz. 1360).
3. Umowa ramowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach - po jednym egzemplarzu dla każdej ze Stron umowy / ~~Umowa ramowa została sporządzona i zawarta w formie elektronicznej¹.~~
4. Załączniki do umowy ramowej stanowią jej integralną część.

<p style="text-align: center;">ZARZĄD WOJEWÓDZTWA Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego</p> <p style="text-align: center;"><i>Grzegorz Maciocha</i> Grzegorz Maciocha</p> <p style="text-align: center;">Zastępca Dyrektora Departamentu Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych</p> <p style="text-align: center;"><i>Paweł Czyszczoł</i> Paweł Czyszczoł</p>	<p style="text-align: center;">LGD Prezes Zarządu „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”</p> <p style="text-align: center;"><i>Inga Bernacki</i> Inga Bernacki</p> <p style="text-align: center;">Skarbnik Zarządu „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”</p> <p style="text-align: center;"><i>Jan Bernacki</i> Jan Bernacki</p>
---	--

Stowarzyszenie
PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy
 pl. Ks. E. Waresiaka 7, 56-300 Milicz
 tel. 71 38 30 432
 NIP 9161373691, REGON 020878218
 KRS 0000319202

Załączniki do umowy:

1. LSR wraz z załącznikami w wersji papierowej albo w wersji elektronicznej¹;
2. Plan komunikacji z lokalną społecznością;

Przypisy końcowe:

¹ Skreślić jeżeli nie dotyczy

² Jeżeli dotyczy

³ Nie dotyczy projektów własnych LGD

⁴ W przypadku projektów grantowych rozumiane jako umowy powierzenia grantów

Plan
Strategiczny dla
Wzrostu
Polityki
Rolniczej
na lata 2023-2027

PARTNERSTWO
DLA DOLINY BARYCZY

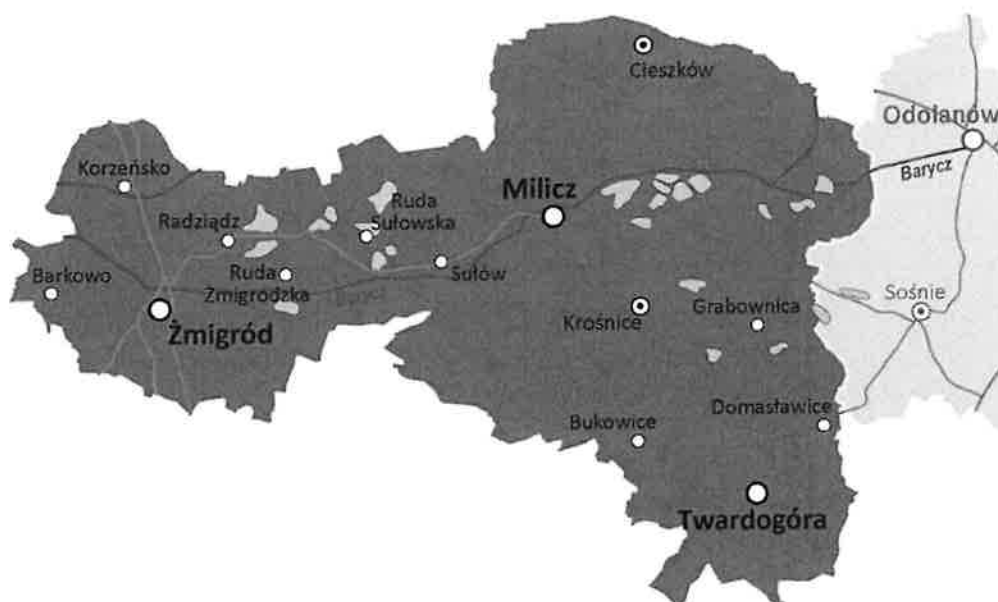
**DOLNY
ŚLĄSK**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy

Strategia Rozwoju Lokalnego (LSR) na lata 2023-2029

Milicz, maj 2023 r.

Spis treści

Rozdział I Charakterystyka partnerstwa lokalnego.....	3
Rozdział II Charakterystyka obszaru i ludności objętej wdrażaniem LSR.....	6
Rozdział III – Partycypacyjny charakter LSR	10
Rozdział IV. Analiza potrzeb i potencjału LSR.....	21
Rozdział V – Spójność, komplementarność i synergia	31
Rozdział VI – Cele i wskaźniki	36
Rozdział VII – Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru.....	41
Rozdział VIII – Plan działania.....	43
Rozdział IX – Plan finansowy LSR	49
Rozdział X Monitoring i ewaluacja.....	51
Wykaz wykorzystanej literatury	55
Spis ilustracji.....	56
Załączniki do LSR	57

1. Nazwa i forma prawna.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy jest stowarzyszeniem wpisanym do rejestru KRS pod nr 000 319202 w dniu 05.12.2008 r., z siedzibą w Miliczu.

Stowarzyszenie może używać skrótu nazwy w brzmieniu: Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy. Organem sprawującym nadzór nad stowarzyszeniem jest Marszałek Województwa Dolnośląskiego.

Obszar działania Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy pochodzi od położenia i nazwy rzeki Barycz w potocznym rozumieniu oraz w niniejszym dokumencie funkcjonuje jako obszar zwany **dolnośląską częścią Doliny Baryczy** obejmujący **Gminę Cieszków, Gminę Krośnice, Gminę i Miasto Milicz, Gminę i Miasto Twardogóra, Gminę i Miasto Żmigród.**

2. Opis procesu tworzenia partnerstwa.

Współpraca partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych obszaru Doliny Baryczy zapoczątkowana została już w latach 90-tych XX wieku przez proekologiczne organizacje pozarządowe z Wrocławia: Dolnośląską Fundację Ekorozwoju oraz PTPP „pro Natura”. Do współpracy na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz ochrony walorów przyrodniczych obszaru zlewni rzeki Baryczy, pomimo granic administracyjnych, zaproszone zostały samorządy z pogranicza Dolnego Śląska i Wielkopolski, które łączył spójny obszar Natura 2000 tj. (z obszaru woj. dolnośląskiego gminy: Cieszków, Milicz, Krośnice, Twardogóra, Żmigród, z obszaru woj. wielkopolskiego gminy: Odolanów, Sośnie, Przygodzice). Samorządy te, pod patronatem Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Doliny Baryczy, opracowywały kierunki współpracy pn. „Ekorozwój Doliny Baryczy”.

• Perspektywa 2006-2008

Dzięki dostępności środków w ramach Pilotażowego Programu Leader+ Schemat I, możliwa była konsolidacja działań partnerstwa w ramach projektu „Ekorozwój Doliny Baryczy – partnerstwo człowieka i przyrody”. Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju podjęła się w nim aktywizacji lokalnych liderów do współpracy, czego efektem było powołanie Fundacji Doliny Baryczy jako Lokalnej Grupy Działania (z partnerskim udziałem gmin woj. dolnośląskiego: Cieszków, Milicz, Krośnice, Twardogóra, Żmigród oraz woj. wielkopolskiego, gminy: Odolanów, Sośnie, Przygodzice) i opracowania Zintegrowanej Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich dla Doliny Baryczy. Założenia Strategii wdrożone zostały w latach 2006 -2008 za pośrednictwem projektu pt. „Dolina Baryczy - rozwój w harmonii z przyrodą” w ramach II schematu Pilotażowego Programu Leader+. Realizacja projektu zaowocowała wypracowaniem wieloletniej wizji rozwoju obszaru jako miejsc przyjaznego przyrodzie i rozwijającego się w sposób zrównoważony. Wypracowane zostały główne kierunki działań lokalnego międzywojewódzkiego partnerstwa, takie jak budowa marki Doliny Baryczy jako miejsca przyjaznego zrównoważonej turystycznie aktywności gospodarczej i świadomych walorów przyrodniczych i kulturowych aktywnych mieszkańców. Zainicjowane zostały systemowe działania stanowiące podwaliny partnerstwa, takie jak system certyfikacji producentów i usługodawców lokalnych Dolina Baryczy Poleca (od 2008), promocja oferty turystycznej. m. in. poprzez budowanie kalendarza imprez turystycznych w ramach Dni Karpia w Dolinie Baryczy (od 2006), wsparcie rozwoju promocji oferty turystycznej na bazie szlaków.

• Perspektywa 2007-2013

Wymogi formalno-prawne kolejnego okresu programowania w ramach podejście Leader ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, zdecydowały o zmianie formy prawnej partnerstwa i powołaniu trójsektorowego stowarzyszenia podmiotów publicznych (gmin woj. dolnośląskiego: Cieszków, Milicz, Krośnice, Twardogóra, Żmigród oraz woj. wielkopolskiego, gminy: Odolanów, Sośnie, Przygodzice), społecznych i gospodarczych (spełniającego warunki art. 15 ustawy z 7 marca 2007r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) pod nazwą Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy. Stowarzyszenie opracowało i zostało wybrane do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy.

Od 2010 r. Stowarzyszenie rozszerzyło swoją działalność i realizuje od tego czasu zadania Lokalnej Organizacji Grantowej – operatora lokalnego ogólnopolskiego programu grantowego Działaj Lokalnie (środki Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności).

Dzięki dużej zależności obszaru od rybactwa, zmianom związanym z określeniem zadań w 2009 r. Stowarzyszenie wybrane zostało jako Lokalna Grupa Rybacka (LGR) do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich ze środków Programu Operacyjnego RYBY.

Stowarzyszenie z dużym sukcesem kontynuowało i rozwijało zainicjowane w latach poprzednich działania, w szczególności ukierunkowując środki na rozwój oferty turystycznej, zachowanie rybackiego charakteru obszaru, wspólną promocję, aktywizację organizacji i liderów lokalnych za pośrednictwem obydwu strategii. Ugruntowane zostały zasady partnerstwa dzięki rozwojowi systemu certyfikacji producentów i usługodawców lokalnych Dolina Baryczy Poleca, szerokiej promocji oferty turystycznej Doliny Baryczy, w tym wsparcie i rozwinięcie oferty rybackiej i turystycznej, szeroko promowanej w ramach kolejnych edycji Dni Karpia w Dolinie Baryczy. Niezwykle ważnym wsparciem dla zachowania specyfiki obszaru stało się wpracowanie systemowego wsparcia rozwoju edukacji lokalnej w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy.

• **Perspektywa 2014-2020**

Doświadczenia oraz przyjęte kierunki rozwoju pozwoliły na kontynuację działań w ramach wielofunduszowej lokalnej strategii rozwoju dla Doliny Baryczy, wdrażanej w perspektywie 2014-2020 ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Programu Rybactwo i Morze.

Wypracowane kierunki i zasady partnerstwa stały się po raz kolejny osią wydatkowania środków, a konsekwencja przyczyniła się do znacznego wzrostu rozpoznawalności marki obszaru Doliny Baryczy nie tylko wśród mieszkańców, ale też na terenie całego kraju, jak i za granicą. W dalszym ciągu rozwijany był system wsparcia i certyfikacji Dolina Baryczy Poleca, promocja oferty turystycznej Doliny Baryczy, kolejnych edycji Dni Karpia w Dolinie Baryczy, a także Programu Edukacja dla Doliny Baryczy.

• **Perspektywa 2021-2027**

Ze względu na wymogi prawne oraz możliwość aplikacji o większe środki zaplanowane dla obszarów wiejskich podmiotów z wielkopolskiej części Doliny Baryczy, wszyscy partnerzy zdecydowali o powołaniu nowej Lokalnej Grupy Działania w formie Stowarzyszenia Wielkopolskie Partnerstwo dla Doliny Baryczy. Pomimo podziału, oba stowarzyszenia zadeklarowały kontynuację działań na rzecz budowy wspólnej marki turystycznej obszaru Doliny Baryczy oraz wzajemne członkostwo, ścisłą współpracę – wnosząc tym samym swoje doświadczenie i gotowość do łączenia mieszkańców w ramach kontynuacji wieloletnich działań aktywizacyjnych. Potwierdzając gotowość do trwałości działań samorządy z wielkopolskiej części zdecydowały się pozostać członkami Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy, by wspólnie ubiegać się o środki z innych funduszy, w tym np. w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury.

3. Opis struktury LGD

Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy (LGD) tworzy 73 członków, z których 32 to kobiety. Jest to trójsektorowe partnerstwo, w skład którego wchodzi 6 przedstawicieli sektora publicznego 5 gmin i 1 powiat z obszaru Dolnego Śląska oraz 3 gmin obszaru Wielkopolski – których nie obejmuje niniejsza LSR. W poczet członków LGD wchodzi 30 podmiotów z sektora społecznego, w tym NGO (12), oraz mieszkańcy (18), a także 34 podmiotów gospodarczych w tym rybackich. W działalność Stowarzyszenia poza członkami zaangażowane są osoby, które działają od lat w strukturach LGD znają specyfikę realizacji projektów, działań aktywizujących, są członkami ciał doradczych, takich jak Kapituła Znak Dolina Baryczy Poleca, Społeczna Rada ds. Edukacji dla Doliny Baryczy, Lokalna Komisja Grantowa, są doświadczonymi pracownikami biura. Partnerzy z wszystkich sektorów posiadają bogate doświadczenie realizacji projektów finansowanych ze środków krajowych, publicznych i prywatnych.

Stowarzyszenie promuje otwartość (inkluzywność), współpracę i dialog między różnymi grupami społecznymi, co sprzyja budowaniu społeczności lokalnych i zwiększa szanse na osiągnięcie wspólnych celów. Partnerstwo to przejawia się m.in. poprzez:

- informowanie o bieżącej działalności Stowarzyszenia, w tym stały dostęp do inicjatyw podejmowanych przez LGD poprzez wiadomości elektroniczne (poczta e-mail, FB, grupa Członkowie i biuro LGD na FB);
- zapraszanie do wspólnych inicjatyw, przekazywanie informacji o inicjatywach zewnętrznych istotnych dla członków Stowarzyszenia i rozwoju Partnerstwa;
- animowanie działań sieciujących, w tym wsparcie członków w ich promocji, poprzez udostępnianie informacji na swojej stronie internetowej lub w mediach społecznościowych;
- udzielnie informacji na temat działalności stowarzyszenia w formie upubliczniania sprawozdań finansowych i merytorycznych;
- zapraszanie do zgłaszania inicjatyw, opiniowania zmian na zaproszenie Zarządu lub innych organów;
- występowanie z wnioskiem o zwołanie Walnego Zgromadzenia w trybie nadzwyczajnym, poddaniu się kontroli działalności za pośrednictwem powołanego przez członków Stowarzyszenia organy tj. Komisji Rewizyjnej;
- zaproszenie do udziału w zespołach w zależności od potrzeb wynikających z wdrażania LSR.

Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy jest partnerem dla innych podmiotów na obszarze i korzystając z wcześniejszych doświadczeń stara się włączać jak najwięcej interesariuszy w swoje działania:

- upublicznia informacje o podejmowanych przez siebie działaniach, informuje o działalności na spotkaniach partnerów pn. na sesjach rad gmin, spotkaniach branżowych;
- realizuje partnerskie działania sieciujące tj. system certyfikacji Dolina Baryczy Poleca, Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu;
- wspiera ponadlokalną współpracę podmiotów, w ramach tworzenia spójnej oferty na bazie szlaków turystycznych, tematycznych;
- współtworzy i wspiera ofertę turystyczną promowaną w ramach Dni Karpia w Dolinie Baryczy;
- realizuje w lokalnym programie grantowym Działaj Lokalnie;
- animuje i uczestniczy w wydarzeniach istotnych dla społeczności lokalnej, będąc ich współorganizatorem, np. jarmarki produktu lokalnego, fora edukacyjne, działania sołeckie;
- animuje i pomaga tworzyć organizacje pozarządowe (NGO, KGW), świadcząc bezpłatne doradztwo.

Władzami Stowarzyszenia są:

- 1) Walne Zgromadzenie Członków,
- 2) Zarząd,
- 3) Organ decyzyjny zwany Radą,
- 4) Komisja Rewizyjna.

Kadencja Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej trwa 4 lata.

4. Organ decyzyjny

Zgodnie ze Statutem organem decyzyjnym jest Rada. W jej skład wchodzi do 15 osób wybranych spośród członków LGD przez Walne Zgromadzenie. Członek Rady nie może być równocześnie członkiem zarządu LGD, komisji rewizyjnej LGD lub pracownikiem biura LGD. W skład Rady wchodzi przedstawiciele wszystkich trzech sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego, w tym przynajmniej jeden przedsiębiorca, jedna kobieta, jeden mężczyzna. Co najmniej połowę członków Rady stanowią partnerzy gospodarczy (reprezentujący również sektor rybacki) i społeczni oraz inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie i organizacje pozarządowe, przy czym żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji.

W skład 6 osobowej Rady 4 kadencji, w której skład uzupełniony został 30.05.2023 r. wchodzi podmioty z obszaru LGD, reprezentują wszystkie sektory, a także planowane do wsparcia w ramach LSR grupy, takie jak branże produktów i usług lokalnych, organizacje o celach turystycznych, osoba do 25 r.ż, senior.

W składzie rady sektor publiczny stanowi 33,33% składu Rady, natomiast sektor społeczno-gospodarczy 66,66% w tym 33,33% gospodarczy i 33,33% społeczny. Tym samym żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji.

5. Proces decyzyjny i zarządzanie

Najwyższą władzą stowarzyszenia jest Walne Zgromadzenie Członków. Zgodnie ze statutem, stosując zasadę inkluzywności, członkiem LGD może być każda osoba fizyczna, która spełnia warunki określone w ustawie – Prawo o stowarzyszeniach - oraz osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego, z wyłączeniem województwa, która przedstawi uchwałę lub decyzję organu stanowiącego, zawierającą: deklarację przystąpienia do LGD i wskazanie osoby fizycznej, reprezentującej osobę prawną w LGD lub osobę upoważnioną do wykonania uchwały lub decyzji.

Walne Zgromadzenie m.in. ustala kierunki i program działania Stowarzyszenia, wybiera członków organów. Zarządowi została powierzona kompetencja przyjęcia i zmiany LSR, w szczególności jeżeli wynika to ze zmian przepisów lub umów regulujących działanie LGD lub w celu usprawnienia procesu wdrażania. Każdorazowo o planowanej zmianie LSR, Zarząd informuje publicznie na stronie internetowej LGD i zobowiązany jest do poddania jej konsultacjom społecznym. Zarząd kieruje bieżącą pracą LGD oraz nadzoruje działalność biura.

Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji do dofinansowania, ustalanie kwoty wsparcia dla projektów, wnioskowanie do Zarządu o zmianę obowiązujących regulaminów i procedur, w tym kryteriów wyboru operacji, niezbędnych do wdrożenia LSR.

Proces decyzyjny i zarządzania jest regulowany w pierwszej kolejności przez Statut, następnie przez Regulaminy: Rady, Zarządu, Walnego Zgromadzenia, Komisji Rewizyjnej oraz Biura.

6. Dokumenty regulujące funkcjonowanie LGD

Tabela 1 Dokumenty regulujące funkcjonowanie LGD

Rodzaj dokumentu	Sposób uchwalania i aktualizacji	Obszar regulacji
Statut LGD	Uchwalany przez Walne Zgromadzenie Członków. Zmiana Statutu na Wniosek Zarządu, grupy Członków - dokonuje Walne Zgromadzenie Członków.	Cele, metody działania, sposób nabycia i utraty członkostwa, zasady powoływania i odwoływania członków organów, podział kompetencji między organami.
Regulamin Rady	Opracowany przez Radę i zatwierdzany przez Walne Zgromadzenie Członków. Aktualizacja jest podejmowana na wniosek Rady lub Zarządu przez Walne Zgromadzenie Członków.	Sposób zwoływania, procedowania, podejmowania decyzji, w tym wybór projektów, sposób dokumentowania posiedzeń. Celowość i sposób powoływania komisji lub zespołów.
Regulamin Zarządu	Opracowany przez Zarząd. Aktualizacja jest podejmowana na wniosek Zarządu przez Walne Zgromadzenie Członków.	Podział kompetencji, zasady zwoływania i procedowania, sposób dokumentowania posiedzeń.
Regulamin Walnego Zgromadzenia	Opracowany przez członków LGD. Aktualizacja jest podejmowana na wniosek Zarządu przez Walne Zgromadzenie Członków.	Zasady zwoływania Walnego Zgromadzenia, przeprowadzania wyborów, opłacania składek.
Regulamin Komisji Rewizyjnej	Opracowany przez Komisję Rewizyjną przyjmowany przez Walne Zgromadzenie Członków.	Sposób zwoływania, procedowania, dokumentowania posiedzeń.
Regulamin Biura	Opracowywany i zatwierdzany przez Zarząd.	Sposób zatrudniania pracowników, wymagania przewidziane dla poszczególnych stanowisk, organizacja pracy Biura, podział kompetencji, organizacja doradztwa.

1. Opis obszaru

Obszar objęty LSR obejmuje Gminy Cieszków, Krośnice, Milicz, Twardogóra, Żmigród oraz Powiat Milicki. Cały obszar LGD spełnia warunki ubiegania się o środki w ramach Realizacji Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027, z których finansowana ma być LSR. W dalszej części dokumentu skoncentrowano się na wskazaniu elementów, które wykorzystane zostaną do formułowania celów LSR i odpowiadają specyfice obszaru w kontekście celów Wspólnej Polityki Rolnej.

Dolnośląska część Doliny Baryczy w całości ma charakter **wiejski**, zamieszkuje ją 63 262 mieszkańców, z czego 62% to mieszkańcy wsi a 38% to mieszkańcy Milicza, Twardogóry, Żmigrodu każe z nich ma powyżej 5 tys. Obszar LGD zaliczany jest do słabo zaludnionych, na 1 km² przypada średnio 54 mieszkańców. Liczba mieszkańców na 1 km² jest również mniejsza niż średnia liczba mieszkańców objętych wsparciem w województwie dolnośląskim (145,8).

Tabela 2 Liczba ludności i powierzchnia obszaru objętego LSR wraz z podziałem administracyjnym

Województwo	Powiat	Gmina	rodzaj gminy	powierzchnia km ²	liczba ludności na dzień 31.12.2020	śr. ilość mieszkańców na km ²
Dolnośląskie	Milicki	Cieszków	wiejska	101 km ²	4 601	46
	Milicki	Krośnice	wiejska	178 km ²	8 011	45
	Milicki	Milicz	miejsko - wiejska	436 km ²	23 572	54
	Oleśnicki	Twardogóra	miejsko - wiejska	168 km ²	12 689	76
	Trzebnicki	Żmigród	miejsko - wiejska	292 km ²	14 389	49
Razem	3	5	2/3	1175 km²	63 262	54

Źródło: Opracowanie własne LGD na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl.

2. Mapa obszaru

Obszar LGD jest spójny i tworzy zwarty geograficznie obszar. Wszystkie gminy sąsiadują ze sobą, co ilustruje poniższa mapa.

Rysunek 1 Obszar LGD

3. Wyjaśnienie spójności obszaru

Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy działa na spójnym obszarze. Wszystkie gminy Partnerstwa sąsiadują ze sobą, tworząc zwarty, spójny terytorialnie obszar położony w powiecie milickim oraz ostrowskim i trzebnickim w obrębie województwa dolnośląskiego. Szkielet komunikacyjny obszaru LGD oparty jest o drogę szybkiego ruchu S5, drogę krajową nr 15 oraz drogi wojewódzkie o nr 439, 448. Ważnym elementem ułatwiającym komunikację z każdą z gmin są linie kolejowe relacji Wrocław – Poznań przez Żmigród, Wrocław – Krotoszyn przez Krośnice, Milicz, Cieszków oraz Wrocław – Ostrów Wielkopolski przez Twardogórę.

Rysunek 2 Mapa topograficzna z siecią dróg

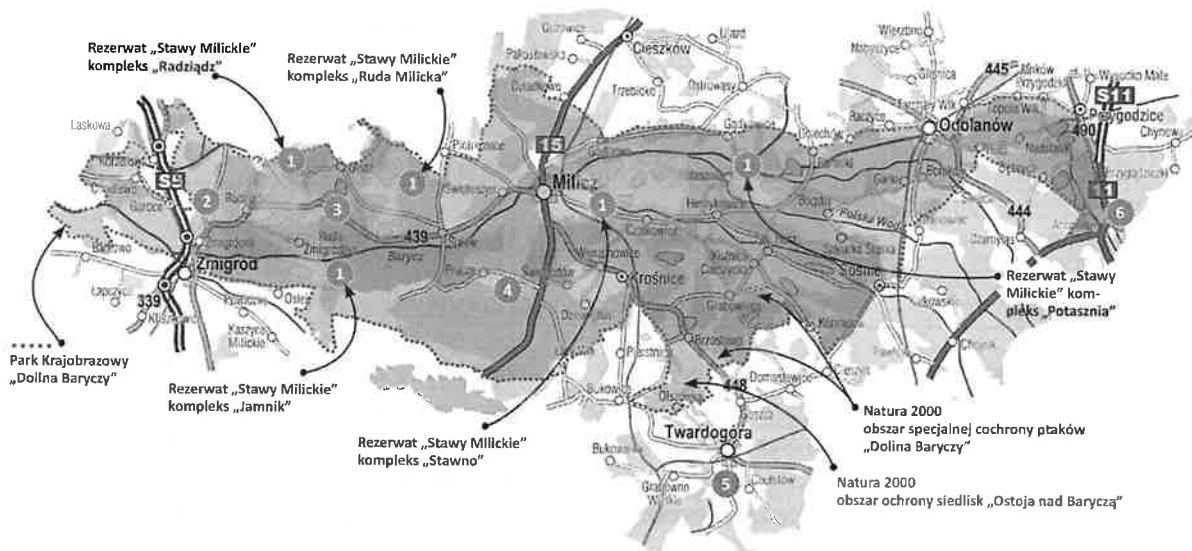
Cechą charakterystyczną partnerstwa jest położenie wszystkich gmin na terenie największego w Polsce Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Na terenie Doliny Baryczy znajdują się następujące rezerwy: Stawy Milickie i Olszyny Niezgodzkie. Rezerwat Stawy Milickie jest objęty Konwencją Ramsar. Stawy Doliny Baryczy o powierzchni 7 000 ha zaliczone zostały do światowej sieci obiektów wodnych LivingLakes. Przez teren LGD przepływa rzeka Barycz, mają początek w Przygodzicach – łączy ona obszar z wielkopolską częścią Doliny Baryczy. Na obszarze każdej z gmin LGD wyznaczono sieci obszarów objętych ochroną przyrody NATURA 2000 (ostoja ptasia i siedliskowa). Największą ostoją „naturową” w Dolinie Baryczy jest SOO "Ostoją nad Baryczą" – obszar ten wraz z częścią wielkopolską jest największy w Polsce.

Tabela 3 Formy ochrony przyrody

Gmina	Kod	forma ochrony	nazwa
Milicz	PL.ZIPOP.1393.RP.1143	rezerwat przyrody	Wzgórze Joanny
	PL.ZIPOP.1393.RP.1109	rezerwat przyrody	Stawy Milickie
	PL.ZIPOP.1393.PK.137	park krajobrazowy	Park Krajobrazowy Dolina Baryczy
	PL.ZIPOP.1393.OCHK.236	obszar chronionego krajobrazu	Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków-Rochy
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020041.H	obszar natura 2000	Ostoją nad Baryczą
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB020001.B	obszar natura 2000	Dolina Baryczy
Krośnice	PL.ZIPOP.1393.PK.137	park krajobrazowy	Park Krajobrazowy Dolina Baryczy
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020041.H	obszar natura 2000	Ostoją nad Baryczą
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB020001.B	obszar natura 2000	Dolina Baryczy

Cieszków	PL.ZIPOP.1393.PK.137	park krajobrazowy	Park Krajobrazowy Dolina Baryczy
	PL.ZIPOP.1393.OCHK.236	obszar chronionego krajobrazu	Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków-Rochy
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020041.H	obszar natura 2000	Ostoja nad Baryczą
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020001.H	obszar natura 2000	Chłodnia w Cieszkowie
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB020001.B	obszar natura 2000	Dolina Baryczy
Twardogóra	PL.ZIPOP.1393.RP.935	rezerwat przyrody	Torfowisko koło Grabowna
	PL.ZIPOP.1393.PK.137	park krajobrazowy	Park Krajobrazowy Dolina Baryczy
	PL.ZIPOP.1393.OCHK.235	obszar chronionego krajobrazu	Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (woj. wielkopolskie)
	PL.ZIPOP.1393.OCHK.276	obszar chronionego krajobrazu	Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (woj. dolnośląskie)
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020041.H	obszar natura 2000	Ostoja nad Baryczą
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020101.H	obszar natura 2000	Leśne Stawki koło Goszcza
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020091.H	obszar natura 2000	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB020001.B	obszar natura 2000	Dolina Baryczy
Żmigród	PL.ZIPOP.1393.RP.1147	rezerwat przyrody	Radziadz
	PL.ZIPOP.1393.RP.1109	rezerwat przyrody	Stawy Milickie
	PL.ZIPOP.1393.RP.1083	rezerwat przyrody	Olszyny Niezgodzkie
	PL.ZIPOP.1393.PK.137	park krajobrazowy	Park Krajobrazowy Dolina Baryczy
	PL.ZIPOP.1393.OCHK.363	obszar chronionego krajobrazu	Dolina Baryczy
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020003.H	obszar natura 2000	Dolina Łachy
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020041.H	obszar natura 2000	Ostoja nad Baryczą
	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB020001.B	obszar natura 2000	Dolina Baryczy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie crfop.gdos.gov.pl, 2023

Rysunek 3 Obszary chronione

W pobliżu obszaru LGD znajdują się miasta: Wrocław, Oleśnica a także Odolanów i Ostrów Wielkopolski, co bezpośrednio wpływa na lokalny rynek pracy i sieć komunikacyjną. Ze względu jednak na podejmowane przez szereg lat działania promocyjne, edukacyjne i sieciujące, mieszkańcy utożsamiają się z wypracowywaną w partnerstwie marką obszaru Doliny Baryczy. Wpływa to na stosunki i zaangażowanie społeczne (współprace organizacji, korzystanie z programów grantowych), dostęp do kultury oraz świadomość ekologiczną i obywatelską mieszkańców. Mieszkańcy dolnośląskiej części Doliny Baryczy identyfikują się z obszarem, tak określają swoje pochodzenie, co znajduje wyraz w nazewnictwie firm, organizacji, podmiotów gospodarczych i działaniach promocyjnych samorządów lokalnych, które budują swoją rozpoznawalność w oparciu o nazwę turystyczną obszaru. Z tego powodu, w ramach LSR, kontynuowane będą działania promujące unikatowe walory przyrodnicze, budowanie sieci partnerstw gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, realizowane od ponad 15 lat w ramach partnerskiej współpracy dolnośląskiej i wielkopolskiej części Doliny Baryczy.

Planowany jest dalszy rozwój marki turystycznej całego obszaru Doliny Baryczy, który opierać się będzie m.in. na:

- wsparciu dla obiektów zabytkowych, zachęcaniu do tworzenia małej architektury turystycznej z wykorzystaniem katalogu tradycyjnej architektury Doliny Baryczy;
- wsparciu i komunikowaniu oferty całego obszaru Doliny Baryczy z użyciem logo i hasła promocyjnego „Dolina Baryczy -blisko przyrody”, użycie map obszaru Doliny Baryczy w materiałach promocyjnych, w oznakowaniu obiektów turystycznych logo obszaru, promocję oferty turystycznej szlaków, rozwijanie stron dolinabaryczy.travel, aplikacji turystycznej Dolina Baryczy;
- wsparciu i preferencji w zakresie promocji i rozwoju wspólnej bazy ofert, kontynuacji certyfikacji producentów i usługodawców lokalnych w ramach systemu Dolina Baryczy Poleca;
- kontynuacji wsparcia dla Programu Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu – w zakresie edukowania mieszkańców, budowanie sieci współpracy pomiędzy partnerami.

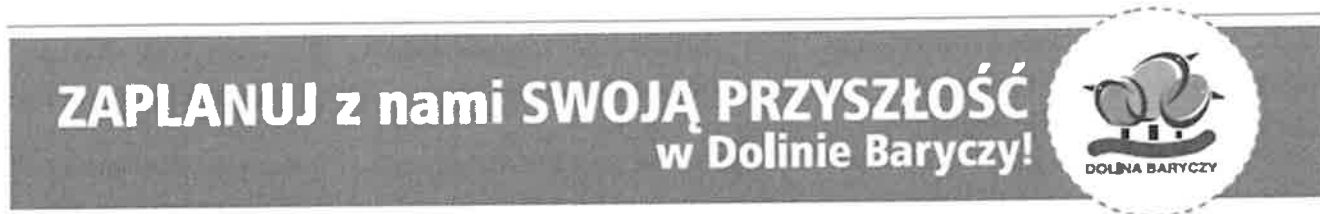
Rozdział III – Partycypacyjny charakter LSR

1. Przebieg prowadzenia konsultacji

Niemniejszy dokument został wypracowany przy aktywnym udziale społeczności w celu zapewnienia partycypacyjnego charakteru. Analiza danych i diagnoza potrzeb odbywała się w ramach ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju (2022), wdrażanej przez Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Barycz oraz spotkań diagnozujących. Zaplanowany partycypacyjny proces odbywał się zgodnie z planem włączenia społeczności lokalnej, przyjęty w ramach działania wsparcie przygotowawcze na opracowanie LSR i obejmował mieszkańców,

partnerów wszystkich gmin części dolnośląskiej i wielkopolskiej. W związku z decyzją Walnego Zebranie z dn. 19.01.2023 o powołaniu LGD dla wielkopolskiej części Doliny Baryczy, na potrzeby opracowania niniejszej LSR poddano analizie wszystkie zebrane materiały odpowiadające potrzebom mieszkańców tej części obszaru Doliny Baryczy tj. jest gmin Cieszków, Krośnice, Milicz, Twardogóra, Żmigród.

Hasło kampanii promocyjnej

Do partycypacyjnego planowania strategicznego zostali zaproszeni mieszkańcy całego obszaru reprezentujący sektor publiczny, gospodarczy i społeczny. Zadaniem LGD było zorganizowanie spotkań konsultacyjnych, tworzenie narzędzi do badania opinii publicznej, animowanie spotkań, promowanie możliwie różnych form udziału w powstaniu założeń dokumentu. Na bazie współpracy podmiotów, w tym przeprowadzonej diagnozy i badań, zebrano niezbędne informacje i potrzeby o regionie. Do udziału w pracach zostali zaproszeni przedstawiciele wszystkich gmin członkowskich. Tak przygotowany proces partycypacji gwarantował inkluzyjność i różnorodność, powszechność i przejrzystość procesu opartą o dialog i współpracy ekspertów oraz doświadczonych pracowników Biura LGD. Społeczność lokalna została włączona w całość procesu planowania strategii od etapu partycypacyjnej diagnozy, przez analizę SWOT, identyfikację problemów, potrzeb i celów, po określenie harmonogramu i budżetu planowanej strategii. W procesie przygotowania LSR zastosowano metody i techniki dostosowane do grup docelowych, na bieżąco dopełniając i monitorując ich skuteczność. Informacje na temat procesu tworzenia LSR były umieszczane na stronie internetowej Zatowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy, tablicy ogłoszeń w siedzibie stowarzyszenia, stronach i mediach społecznościowych partnerów. Zaproszenie do udziału w konsultacjach mieszkańców były wysyłane z wykorzystaniem bazy kontaktów pochodzących z doradztwa, działań animacyjnych, szkoleniowych, zidentyfikowanych jako podmioty z gmin Cieszków, Krośnice, Milicz, Twardogóra, Żmigród.. Informacje umieszczane były na stronach internetowych gmin członkowskich oraz w niektórych mediach społecznościowych.

Tabela 4 Kluczowe etapy prac nad LSR i adekwatne do nich metody partycypacyjnych metod konsultacji

Nr etapu	Etap I	Etap II	Etap III
Zakres	Przygotowanie diagnozy z wnioskami	Analiza potrzeb rozwojowych i potencjału obszaru	Określenie przedsięwzięć LSR oraz rezultatów jej wdrożenia
Cel	Celem etapu było wypracowanie propozycji zagadnień do analizy SWOT (tj. analizy słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń)	Celem etapu było zdefiniowanie celów LSR, ustalenie ich hierarchii oraz poszukiwanie rozwiązań stanowiących sposoby ich realizacji	Celem etapu była prezentacja zakresu i zasad planowanego wsparcia
Opis przyjętych metod konsultacji	<ul style="list-style-type: none"> Ankiety on line – badanie opinii – podmiot zewnętrzny/ ewaluator Celem ankiet było uzyskanie oceny dotychczasowych działań atrakcyjności turystycznej,	<ul style="list-style-type: none"> Otwarte spotkania informacyjno- konsultacyjne w każdej z gmin. Celem spotkań była konsultacja analizy SWOT, ustalenie hierarchii, określenie zakresu celów i działań,	<ul style="list-style-type: none"> Analiza danych. Do uzupełniania wniosków ze wszystkich etapów partycypacji wykorzystano dane

Nr etapu	Etap I	Etap II	Etap III
	<p>świadomości mieszkańców w zakresie potencjału społeczno-gospodarczego obszaru, skuteczności systemowych działań lokalnych oraz opinii dotyczącej kierunków dalszego rozwoju Doliny Baryczy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powołanie zespołu roboczego <p>Celem grupy roboczej była analiza wyników ewaluacji i badania opinii, zaproponowania kolejnych narzędzi, organizacji spotkań konsultacyjnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyżury konsultacyjne przy kawie lub on-line <p>Celem dyżurów było stworzenie przestrzeni do swobodnego kontaktu, wymiany, zdobycia informacji.</p>	<p>w szczególności w oparciu o możliwości wynikające z zasad (zakresów) wsparcia w ramach funduszy UE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ankieta pogłębiająca i diagnozująca obszary postaw klimatach i kompetencji cyfrowych <p>Celem anonimowej ankiety, jako dodatkowego narzędzia diagnozującego, było bezpośrednie zaangażowanie wszystkich uczestników spotkań, zebranie opinii różnych środowisk, analiza potrzeb różnych grup wiekowych, identyfikacja grup dewaloryzowanych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spotkania sektorowe/branżowe. <p>Celem spotkań tematycznych dla kluczowych partnerów np. branży gospodarczej, podmiotów publicznych, NGO, nauczycieli /młodzieży. Spotkania realizowane były w różnych formach wywiadów, moderowanej dyskusji word coffe.</p>	<p>statystyczne z obszaru 3 gmin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ankieta on-line badanie zainteresowania zakresem – fiszka projektowa <p>Celem ankiety jest identyfikacja pomysłów wg zaproponowanych zakresów. Dane posłużą do opracowania budżetu i wskaźników.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otwarte spotkania informacyjno-konsultacyjne w każdej z gmin. <p>Celem spotkań była konsultacja zakresu LSR, konsultacja kryteriów oraz planu działania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otwarta prezentacja dokumentu LSR <p>Prezentacja w ramach walnego zebrania członków. Przyjęcie założeń i kierunków LSR, kryteriów oraz planu działania.</p>

Źródło: Opracowanie własne LGD

Podczas realizacji działań partycypacyjnych szczególną uwagę zwrócono na udział w budowaniu strategii grup istotnych z punktu widzenia realizacji LSR. W pracę zaangażowano takie grupy, jak:

- Lokalni producenci i usługodawcy, w tym z branży turystycznej, edukacyjnej.
- Przedstawiciele Urzędów Gmin, w szczególności odpowiedzialni za działania na rzecz ochrony środowiska, planowanie przestrzenne, turystykę i promocję.
- Seniorzy.
- Rolnicy i ich domownicy.
- Ludzie młodzi, do 25 roku życia.
- Liderzy lokalni z poszczególnych gmin (sołtysi, radni, członkowie organizacji pozarządowych, etc.).
- Ogół społeczności lokalnej.
- Członkowie LGD, Rady, Zarządu oraz pracownicy biura LGD.

Tabela 5 Podsumowanie konsultacji społecznych przeprowadzonych na obszarze objętym LSR

Metoda	Termin realizacji	Partycypacja w liczbach
Ankiety on-line – badanie opinii.	sierpień – wrzesień 2022	Liczba uczestników uwzględnione w wynikach badania: 268
Zespół roboczy ds. opracowania LSR.	wrzesień 2022- maj 2023	Liczba osób: 6 Liczba spotkań w tym on-line: 4
Dyżury konsultacyjne przy kawie lub on-line.	wrzesień – październik 2022	Liczba osób: 6
Otwarte spotkania informacyjno- konsultacyjne w każdej z gmin.	wrzesień 2022r. – maj 2023 r.	Liczba spotkań: 6 Liczba uczestników ogółem: 92 Daty spotkań: 21.09.2022 Milicz 22.09.2022 Krośnice 23.09.2022 Żmigród 18.10.2022 Twardogóra 24.10.2022 Cieszków 23.05.2023 Milicz
Ankieta pogłębiająca i diagnozująca obszary postaw klimatach i kompetencji cyfrowych.	wrzesień – październik 2022	Liczba ankiet: 75
Spotkania sektorowe/branżowe.	październik 2022 – maj 2023 - nauczyciele, edukatorzy młodzież; rodzice; - przedsiębiorcy, w tym producenci i usługodawcy lokalni - społeczne ciała - warsztat refleksyjny - przedstawiciele kultury - organizacje pozarządowe, w tym ekologiczne - JST i ich jednostki, w tym wydziały środowiska i planowania przestrzennego	Liczba spotkań: 13 Liczba uczestników ogółem: 413 Daty spotkań: 12.08.2022 Branżowe spotkanie informacyjno-konsultacyjne 22.11.2022 Kapituła znaku Dolina Baryczy Poleca 22.11.2022 Spotkanie branżowe - sektor publiczny 23.11.2022 Spotkanie branżowe - sektor gospodarczy 01.12.2022 spotkanie branżowe - sektor publiczny 28.12.2022 Spotkanie branżowe - sektor publiczny 19.01.2023 I Walne LGD 23.01.2023 VI Forum Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i Klimatu 24.01.2023 Diagnoza potrzeb w zakresie adaptacji – sektor publiczny 08.02.2023 Społeczna Rada Edukacji dla Doliny Baryczy i Klimatu 20.02.2023 Warsztat refleksyjny LSR - prezentacja wyników ewaluacji 14.03.2023 Konsultacje w ramach wizyty

Metoda	Termin realizacji	Partycypacja w liczbach
		szkoleniowej dla podmiotów, w tym rolników planujących tworzyć ofertę edukacyjną 25.04.2023 Użytkownicy Dolina Baryczy Poleca – Targi turystyczne
Analiza danych (biały wywiad)	Październik 2022 – maj 2023	Analiza danych i dokumentów planistycznych z obszaru 3 gmin, powiatu i województwa, analiza warunków wyboru.
Ankieta on-line - badanie zainteresowania zakresem – fiszka projektowa	maj 2023 ankieta po udostępnieniu projektu wytycznych	Ilość ankiet 31
Otwarta prezentacja dokumentu LSR	maj 2023	Ilość uczestników: 19 Daty spotkań: 30.05.2023 – XXXI Walne Zgromadzenie

Źródło: Opracowanie własne LGD

3. Analiza wniosków z przeprowadzonych konsultacji.

Wnioski z przeprowadzonych konsultacji można podzielić na dwie grupy: wnioski przyjęte i wnioski odrzucone. Wnioski przyjęte to takie, w których większość uczestników wskazało jako najważniejsze problemy na obszarze LGD. Poniżej zestawienie kluczowych wniosków.

Tabela 6 Wykaz wniosków z badań i ankiet – Etap I

Wniosek z badań/ankiet	Czy przyjęto wnioski i postulaty do LSR? Czy wykorzystano je do tworzenia LSR?
W opinii mieszkańców największą słabością zamieszkiwania na terenie Doliny Baryczy są trudności ze znalezieniem satysfakcjonującej pracy i rozwojem kariery zawodowej.	przyjęto – w ramach celu 1 zakres wsparcia dla tworzenia i rozwijania działalności kluczowych dla obszaru i podnoszących jakość życia
W opinii beneficjentów środków i działań aktywizujących promocja turystyczna obszaru Doliny Baryczy wpływa znacząco i pozytywnie na działalność lokalnych firm we wszystkich ocenianych aspektach	przyjęto – dedykując przedsięwzięcie skierowane na wsparcie producentów i usługodawców obszaru
Istotność i potrzebę kontynuowania Dni Karpia, Kolorowy Szlak Karpia i certyfikat Dolina Baryczy Poleca podkreśla 95% badanych beneficjentów i mieszkańców	przyjęto – planują operacje własne dotyczące działań aktywizujących realizowanych w ramach operacji własnych
Należy uwzględnić działania związane z ochroną klimatu i transformacją energetyczną, zarówno na poziomie infrastruktury, jak i działań edukacyjnych.	przyjęto w zakresie kryteriów wyboru wsparcia dla JST, Grantów w zakresie edukacji młodych i seniorów
Dalszy rozwój aplikacji i dostępnych poprzez nią lokalnych produktów i usług powinien być priorytetem.	przyjęto – w zakresie zaplanowania działań aktywizacyjnych, operacji własnych służących promocji oferty całego obszaru Doliny Baryczy

Wniosek z badań/ankiet	Czy przyjęto wnioski i postulaty do LSR? Czy wykorzystano je do tworzenia LSR?
Należy utrzymać narzędzia promujące zatrudnienie kobiet, na co wskazuje wyższe bezrobocie rejestrowane wśród kobiet niż mężczyzn.	przyjęto w zakresie określenia grup w szczególnej sytuacji, w zakresie kryteriów wyboru preferujących kobiety
Należy kontynuować wsparcie i promocję korzystania z lokalnej oferty edukacyjnej - ze względu na ubożające społeczeństwo oraz brak środków - ze strony samorządów na wsparcie edukacji pozaszkolnej.	przyjęto w zakresie planowana grantów na udział uczniów w zajęciach edukacji lokalnej i klimatycznej
Należy wziąć pod uwagę odpowiednie dostosowanie ilości przekazów, ich treści i wykorzystywanych kanałów komunikacji tak, by dostosować przekaz do potrzeb i możliwości mieszkańców w celu zmniejszenia odsetka mieszkańców znających je jedynie „ze słyszenia”.	przyjęto w zakresie planu działania – różne formy informowania i komunikowanie działań LGD, powołanie LGD i biura dla wielkopolskiej części Doliny Baryczy wpłynie na zwiększenie rozpoznawalności i większą dostępność działań i środków.
Należy kontynuować preferencję w dostępie do środków podmiotów posiadających certyfikat Dolina Baryczy Poleca. Prace nad elektronicznym systemem obsługi certyfikacji powinny być kontynuowane.	Przyjęto w zakresie kryteriów, przyjęto w zakresie realizacji operacji własnych i działań aktywizujących.
Należy kontynuować działania wspierające powstawanie i udostępnianie oferty edukacyjnej w ramach programu Edukacja dla Doliny Baryczy.	Przyjęto w zakresie planowanie grantów i działań aktywizujących.
<p>Główne obszary wymagające interwencji w podziale na gminy:</p> <p>Cieszków: wsparcie mieszkańców na rynku pracy, wsparcie i rozwój turystyki w oparciu o lokalne zasoby oraz promocja przyrody i zasobów naturalnych Doliny Baryczy. wsparcie lokalnej edukacji zachowującej specyfikę obszaru i działania proekologiczne związane z OZE.</p> <p>Krośnice: wsparcia sektora rybackiego i tradycji rybołówstwa, lokalnej edukacji zachowującej specyfikę obszaru związaną z ochroną i promocją przyrody, tradycji i kultury Doliny Baryczy, a także rozwojem gospodarczym bazującym na lokalnych zasobach.</p> <p>Milicz: tworzenie i promocja atrakcyjnej oferty turystycznej i wsparcie i rozwój turystyki w oparciu o lokalne zasoby, wsparcie lokalnych przedsiębiorców.</p> <p>Twardogóra: poprawy dojazdu do infrastruktury i oferty kulturalnej, wsparcia lokalnej edukacji zachowującej specyfikę obszaru.</p> <p>Żmigród: działania związane z ochroną klimatu i ekologią (np. wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii), promocja przyrody i zasobów naturalnych Doliny Baryczy.</p>	Przyjęto wszystkie propozycje – na jej podstawie zaplanowano cele i przedsięwzięcia.

Tabela 7 Raport z analizy wniosków z konsultacji z mieszkańcami – etap II

Wniosek z konsultacji	Czy przyjęto wnioski i postulaty do LSR? Czy wykorzystano je do tworzenia LSR?
<p>Obszar LGD jest rozpoznawalny jako Dolina Baryczy, mieszkańcy, zwłaszcza przedsiębiorcy, chcą kontynuować budowę i rozbudowę oferty turystycznej przyjaznej dla klimatu, promować rozwiązania dla klimatu. Należy nadal wspierać małe firmy lokalne wytwórców, rolników, rozwijać miejsca udostępnienia produktów lokalnych oraz wydawnictw.</p>	<p>Przyjęto – w ramach celu 1 zakres wsparcia producentów, usługodawców lokalnych oraz wsparcie działalności i preferencje dla rozwiązań przyjaznych dla klimatu.</p> <p>Przyjęto – w ramach celu 2 zakres wsparcia dla opracowania i wydania materiałów promujących lokalne produkty i usługi.</p>
<p>Obszar LGD jest niewystarczająco dobrze skomunikowany, np. brak komunikacji publicznej wewnątrz obszaru nie funkcjonuje komunikacja autobusowa poza dowozami do szkół.</p> <p>Niewystarczająca ilość bezpiecznych ścieżek i ciągów komunikacyjnych dla mieszkańców i turystyki rowerowej.</p>	<p>Przyjęto – w ramach celu 1 zakres wsparcia dla lokalnych usług transportowych.</p> <p>Przyjęto w zakresie udostępnienia infrastruktury – rozwój dróg rowerowych.</p> <p>Nie przyjęto – niewystarczające środki w LSR, zakres komplementarny i wspierany będzie w ramach rozwoju Dolnośląskiej Cyklostrady Rowerowej</p>
<p>Obszar LGD jest zagrożony nieuregulowanymi stosunkami wodnymi w powiązaniu z gospodarką rybacką.</p>	<p>Nie przyjęto postulatu remontu dróg wodnych – niewystarczające środki i ograniczenie prawne do tego typu działań.</p>
<p>Obszar LGD potrzebuje inwestycji w indywidualne rozwiązania dla klimatu (wymiana źródeł ciepła, fotowoltaika). Rosnące koszty utrzymania obiektów – miejsca spotkań mieszkańców ograniczają dostępność i ofertę.</p>	<p>Nie przyjęto w zakresie działań dla mieszkańców z powodu braku środków i możliwości wsparcia za pośrednictwem LGD.</p> <p>Przyjęto w zakresie wsparcia dla JST – w ograniczonym zakresie termomodernizacji czy wymiany źródeł ciepła w obiektach użyteczności publicznej. Niewystarczające środki w LSR na kompleksową termomodernizację obiektów.</p> <p>Przyjęto w zakresie grantów – zajęcia dla dorosłych w zakresie edukacji dla klimatu.</p>
<p>Obszar jest bogaty w zasoby przyrodnicze, parki krajobrazowe, jednak mieszkańcy nie są świadomi posiadanych zasobów. Brakuje wiedzy w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu (np. problem dużej ilości bioodpadów na terenach wiejskich) mieszkańca. Samorządy w prowadzonych inwestycjach powinny kłaść większy nacisk na zieloną infrastrukturę i oszczędność wody.</p>	<p>Przyjęto – operacja własne na działania dla edukacji dla Doliny Baryczy. Preferencja dla działań wszystkich branż i podmiotów na rzecz dostosowania do zmian klimatycznych.</p> <p>Przyjęto w zakresie zaplanowania animacji środowisk lokalnych na rzecz klimatu.</p>
<p>Mieszkańcy obszaru wskazali, że kobiety, osoby młode, seniorzy są grupami w niekorzystnej sytuacji.</p>	<p>Przyjęto w zakresie kryteriów wyboru preferujących osoby młode, kobiety czy</p>

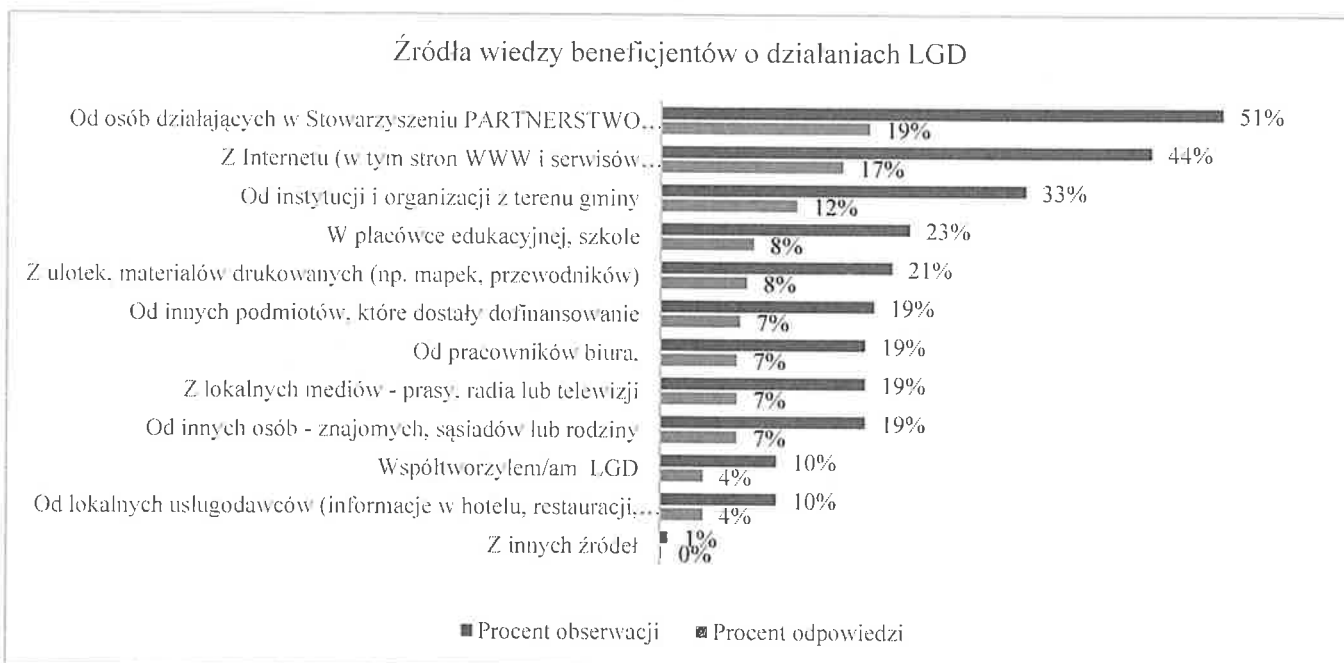
Wniosek z konsultacji	Czy przyjęto wnioski i postulaty do LSR? Czy wykorzystano je do tworzenia LSR?
<p>Młodzież zwracała uwagę na ograniczenie w dostępie do miejsc spotkań, brak transportu, niewystarczającą ofertę czasu wolnego, a także brak działań angażujących ludzi np. w pomoc dla seniorów oraz działania dla klimatu. Powinno się tworzyć ofertę, zajęcia pozaszkolne uwzględniające potrzeby młodzieży.</p> <p>Kobiety jako aktywne w społeczności lokalnej, które z powodu łączenia funkcji opiekuńczych, wymagają wsparcie w dostępie do środków na podejmowanie działalności, rozwijanie talentów.</p>	<p>seniorów, jako grupy wymagające wsparcia na lokalnym rynku pracy.</p> <p>Przyjęto w zakresie wsparcia działalności jednostek kultury, tworzenia oferty i miejsc spędzania czasu wolnego w powiązaniu z edukacją dla klimatu.</p>
<p>Ze względu na ubożące społeczeństwo oraz brak środków ze strony samorządów na wsparcie edukacji pozaszkolnej, korzystanie z zajęć dodatkowych, wyjazdów edukacyjnych może być znacznie ograniczone. Ważnym jest, by kontynuować wsparcie i promocję korzystania z lokalnej oferty edukacyjnej.</p>	<p>Przyjęto w zakresie planowania grantów na udział uczniów w zajęciach edukacji lokalnej i klimatycznej.</p>

Tabela 8 Raport z analizy wniosków z przeprowadzonej wśród mieszkańców – ankiety indywidualne - Etap III

Wyniki ankiety	Implementacja do LSR
<p>Za szczególnie ważne mieszkańcy obszaru uznali:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zrównoważone gospodarowanie zasobami (żywność, woda, energia, itp.) 2. zaangażowanie na rzecz ochrony środowiska i poprawy klimatu 3. dostęp do usług publicznych (np. zdrowie, edukacja, pomoc społeczna) 	<p>Przyjęto – w zakresie planowania grantów i operacji własnych w zakresie edukacji klimatycznej mieszkańców, lokalnych kryteriów wyboru oraz preferencji dla branż związanych z podniesieniem jakości życia mieszkańców.</p>
<p>Jako najważniejszy kierunek działań mieszkańcy wskazali tworzenie sieci partnerstw na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu (np. spółdzielnie energetyczne, programy edukacyjne)</p>	<p>Przyjęto w zakresie planowania grantów i operacji własnych w zakresie edukacji klimatycznej mieszkańców.</p> <p>Częściowo przyjęto w zakresie edukowania i promocji rozwiązań partnerskich.</p> <p>Nie przyjęto w zakresie bezpośredniego wsparcia, np. spółdzielni energetycznych – ze względu na brak możliwości wsparcia na podstawie aktualnych zasad programu.</p>
<p>Za szczególnie ważne obszary rozwoju mieszkańcy uznali:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. włączanie i integrowanie społeczności i organizacji społecznych, przedsiębiorczość i zrównoważona lokalna gospodarka 	<p>Przyjęto w zakresie planowania grantów i operacji własnych.</p> <p>Przyjęto w zakresie celu 1, kryteriów wyboru preferujących rozwiązania dla klimatu.</p>
<p>Wskazywane do wsparcia branże, ankieta/fiszki, dla mieszkańców/przedsiębiorców:</p> <p>Produkty – lokalne, np. miód, wino, wyroby mięsne, stolarskie, rękodzieło.</p>	<p>Przyjęto w zakresie dedykowanego wsparcia w ramach Celu 1.</p>

Wyniki ankiety	Implementacja do LSR
Usługi – noclegowe, agroturystyka, edukacja regionalna, przewodnickie, opieka senioralna, wspomaganie kondycji fizycznej, sprzedaż produktu lokalnego, usługi doradcze, instalacyjne związane z klimatem, informatyczne, promocja/marketing, organizacja imprez okolicznościowych	Nie przyjęto w zakresie usług informatycznych, organizacji imprez okolicznościowych, promocji/marketingu Nie przyjęto w zakresie preferencji wsparcia dla tworzenia miejsc pracy dla osób 60 + (brak zainteresowania).

W celu skuteczniejszego informowania lokalnej społeczności o realizacji LSR poddano analizie sposób i skuteczność komunikacji. Najczęstszym źródłem wiedzy o działaniach LGD były bezpośrednie kontakty z członkami LGD, a na drugim miejscu ex-aequo informacje na stronach internetowych LGD oraz mailing. Media tradycyjne oraz materiały drukowane miały ograniczony zasięg i skuteczność.

Rysunek 4 Źródła wiedzy beneficjentów o działaniach LGD

Wnioski z analizy zostały uwzględnione w planie komunikacji oraz planowanych do rozwijania platform cyfrowych, obsługujących działania aktywizacyjne, podnoszące kompetencje mieszkańców w zakresie komunikacji cyfrowej poprzez szkolenia dla organów LGD, odbiorców działań, a także poprzez rozwijanie innowacyjnych społecznych narzędzi komunikacji, tj. bazy ofert z obszary www.dbpoleca.barycz.pl, społecznej platformy edukacyjnej www.edukacja.barycz.pl, zwiększanie dostępu do stron internetowych związanych z promocją turystyczną www.dolinabaryczy.travel, www.sklep.barycz.pl, www.szlakkarpiabarycz.pl oraz działaniami LGD www.nasza.barycz.pl, www.projekty.barycz.pl. Istotnym elementem planu komunikacji będzie wykorzystanie mediów społecznościowych LGD oraz partnerskich samorządów. W planie komunikacji przewidziano również informowanie osób w niekorzystnej sytuacji: kobiet, seniorów oraz młodzieży.

Z analizy opinii i ankiet wynika, że mieszkańcy którzy nie współpracowali do tej pory z LGD, w pierwszej kolejności szukają informacji na stronach internetowych gmin oraz mediach społecznościowych. Te kanały informacji będą nadal wykorzystywane. W przypadku seniorów i młodzieży, ankiety z przeprowadzonych wśród uczestników spotkań, wsparcia wymagają kompetencje cyfrowe wykorzystywane przy zdobywaniu informacji w zakresie finansów (dofinansowania) czy zaangażowania obywatelskiego. Seniorzy są grupą, do której informacja będzie docierać za pośrednictwem gminnych organów oraz przez organizacje pozarządowe pracujące z tym środowiskiem.

LGD planuje wzmocnić komunikację z kobietami poprzez media społecznościowe (Facebook i Instagram) oraz współpracę z organizacjami kobiecymi jak KGW, sołtyski i kobiety aktywne w społeczeństwie, również przez członkinie LGD.

Z bogatych doświadczeń partnerskiej współpracy, specyfiki oraz dokumentów statutowych wynika otwarty partnerski charakter LGD. W związku z dotychczasowymi doświadczeniami, dużą rozpoznawalnością działań partnerskich LGD planuje kontynuować i rozwijać działania aktywizacyjne i promocyjne, służące budowaniu marki całego obszaru Doliny Baryczy oraz kapitału społecznego w ścisłej współpracy z LGD Wielkopolskie Partnerstwo dla Doliny Baryczy.

Innowacyjne narzędzia animacji i budowania kapitału społecznego.

LGD wspierać będzie budowanie partnerstwa wśród podmiotów z branży produktów i usług lokalnych (w tym podmiotów publicznych i społecznych) poprzez rozbudowę i promocję społecznej innowacyjnej bazy ofert www.dbpoleca.barycz.pl oraz działań sieciujących producentów usługodawców lokalnych w ramach systemu certyfikacji Dolina Baryczy Poleca. Wsparcie odbywać się będzie poprzez preferencje w zakresie dostępu do środków w ramach planowanych konkursów oraz w ramach operacji własnych w zakresie wspólnej promocji ofert, podnoszenia kompetencji do sieciowania i współpracy, realizacji działań aktywizacyjnych, a także dalszego rozwoju i promocji bazy ofert. Realizacja zadań planowana będzie przez społeczne ciało doradcze - Kapitułę znaku Dolina Baryczy Poleca, w skład której wchodzi przedstawiciele branży turystycznej ze wszystkich sektorów. Zaplanowano w ramach wskaźników LGD udostępnienie powstałych ofert z pośrednictwem strony www.dbpoleca.barycz.pl.

Tabela 9 Zestawienie ilości ofert w bazie www.dbpoleca.barycz.pl wraz ilości podmiotów certyfikowanych znakiem Dolina Baryczy Poleca

Dolina Baryczy Poleca	Kategoria certyfikacji/nie certyfikowana	Ilość ofert na stronie www.dbpoleca.barycz.pl ogółem	Oferty certyfikowane znakiem Dolina Baryczy Poleca (edycja 2023) ogółem	Oferty certyfikowane znakiem Dolina Baryczy Poleca (edycja 2023) część dolnośląska
	produkty	54	22	15
	noclegowe	31	11	9
	gastronomiczne	21	9	7
	rekreacyjne	49	10	9
	edukacyjne	24	9	7
	kulturalne	19	2	1
	przewodnicy	9	-	-
	usługi okołoturystyczne	4	-	-
	informacja turystyczna	4	-	-
	RAZEM		215	63

Źródło: Opracowanie własne LGD

Szczególnie wspierane będzie budowanie partnerstw na rzecz edukacji lokalnej i klimatycznej, skierowane do wszystkich mieszkańców, a szczególnie dzieci i młodzieży, seniorów i kobiet. Działania realizowane będą za pośrednictwem placówek edukacji szkolnej, pozaszkolnej, w ramach oferty podmiotów publicznych, społecznych i gospodarczych, a także gminnych ośrodków kultury, bibliotek. Realizacjach zadań odbywać się będzie w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu, a także w ramach wdrożenia powstającego na obszarze międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu. W tym zakresie przewidziano wsparcie projektów partnerskich,

operacje własne oraz granty. Istotnym innowacyjnym narzędziem wdrażania i monitorowania aktywności w zakresie działań edukacyjnych na obszarze jest społeczna platforma www.edukacja.barycz.pl. Pozwala ona na monitorowanie aktywności podmiotów biorących udział w Programie. Zaplanowano aktywizację pozostałych placówek nie uczestniczących dotychczas w Programie tak, by w pełni mogły uczestniczyć w planowanych w ramach LSR działaniach. Zaplanowano w ramach wskaźników LGD udostępnienie za pośrednictwem strony www.edukacji.barycz.pl. powstałych z dofinansowania ofert zakresu edukacji regionalnej i klimatycznej.

Tabela 10 Zestawienie ilościowe działań w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu

Program Edukacja dla Doliny Baryczy i Klimatu	Dane ilościowe www.edukacja.barycz.pl obszar Doliny Baryczy		Ilość uczniów z obszaru LGD objętych programem	Ilość uczniów obszaru LGD realizujących obowiązki szkolny w 2022 r.	% uczniów obszaru LGD objętych Programem
Placówki edukacyjne od przedszkoli do szkół podstawowych	• ilość uczniów objętych programem	7608	5568	7779	72%
	• ilość placówek w programie	33	21	52	40%
	• ilość aktywnych kont - nauczyciele/dyrektorzy, gminy	782			
Ośrodki edukacji pozaszkolnej prywatne, publiczne, NGO	• ilość ośrodków pozaszkolnych w Programie	19			
	• ilość ofert ośrodków pozaszkolnych	118			
	• ilość aktywnych kont - edukatorzy	94			
Materiały pomocnicze dla nauczycieli i edukatorów	• ilość materiałów edukacyjnych/scenariuszy lekcji	643			
	• baza wiedzy, m. in. rysunki, opisy, ilustracje do tworzenia własnych materiałów	971			
	• ilość ścieżek edukacyjnych	40			
Narzędzia on-line wykorzystane przy tworzeniu zajęć/ofert edukacyjnych	• ilość puzzli	83			
	• ilość krzyżówek	22			
	• ilość plansz	156			

Źródło: opracowania własne LGD

W szczególny sposób planuje się wspierać partnerskie działania pomiotów publicznych i społecznych w zakresie promocji turystyki lokalnej, w tym zwiększenie do niej dostępności poprzez szlaki turystyczne, budową małej infrastruktury, tj. kosze, tablice, przekierowanie do atrakcji, modernizację ścieżek edukacyjnych czy rozbudowę oferty audioprzewodników. W tym zakresie przewidywana jest realizacja operacji własnych, grantów oraz konkursów dla JST.

Doświadczenia realizacji operacji w partnerstwie

Tabela 11 Zestawienie ilości organizacji realizujących projekty grantowe w perspektywie 2014-2020

Ilość organizacji/ Grant obiorecy	Granty Edukacja dla Doliny Baryczy wsparcie udziału w zajęciach -szkoły 3 edycje - seniorzy 1 edycja	Granty dla turystyki w Dolinie Baryczy wsparcie infrastruktury szlaków i ścieżek 5 edycje	Granty dla Kultury zakup strojów i instrumentów
NGO z DB	57	27	7
NGO z obszaru LGD	39	23	5
Zakres wsparcia ogółem	ilość wyjazdów 533 ilość uczestników 16 627	ilość km ścieżek 452,82 ilość audio przewodników: 5	wspartych zespołów: 7
Zakres wsparcia z obszaru LGD	ilość wyjazdów 413 ilość uczestników 12 732	ilość km ścieżek 336,52 ilość audio przewodników: 3	wspartych zespołów: 5

Źródło: opracowanie własne LGD

Na poziomie tworzenia LGD oraz opracowania LSR uwzględnione zostały zasady horyzontalne określone na zasadzie partnerstwa.

W szczególności zapewniono:

- Poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – poprzez przyjęcie przejrzystych procedur, udostępnianie informacji o powstaniu i realizacji LSR.
- Równość kobiet i mężczyzn – zapewniono inkluzyjny charakter LGD
- Równość szans i niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w tym zasadę dostępności do osób z niepełnosprawnościami – zapewniono inkluzyjny charakter działań LGD
- Zgodności działań z celem wspierania zrównoważonego rozwoju określonego w art. 11 TFUE oraz z uwzględnieniem celów ONZ, dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czyni poważnych szkód” – cała LSR została zaplanowana, by realizować zasadę zrównoważonego rozwoju np. poprzez ograniczenie dostępu do środków – wskazanie zakresu planowych do wsparcia branż służących zrównoważonemu rozwojowi obszaru Doliny Baryczy, kryteria wyboru preferujące wysoki % udziału wydatków na rozwiązania dotyczące klimatu, działania aktywizujące.

W opracowaniu założeń do LSR wzięto pod uwagę diagnozę i potrzeby wynikające z opracowywanego w partycypacyjny sposób międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy (MPA).

Rozdział IV. Analiza potrzeb i potencjału LSR

1. Struktura ludności

Potencjał i możliwości obszaru objętego LSR rozpatrywane w kontekście jego położenia i skomunikowania wskazują na to, że silnym ośrodkiem miejskim, mającym bezpośredni wpływ na migrację i lokalny rynek pracy, są pobliskie miasta Wrocław, Oleśnica, Ostrów Wielkopolski. Wpływ na obszar LGD ma także rozwój sektora gospodarczego (duże zakłady produkcyjne) w Odolanowie czy w Ujeździe. Wskazane ośrodki są lokalnie źródłem miejsc pracy. Żadna z gmin LGD nie znajduje się na liście samorządów zagrożonych marginalizacją.

W związku z tym, że obszar LGD całościowo charakteryzuje się spadkiem ilości mieszkańców, wskazane jest wsparcie lokalnego rynku pracy i zapobieganie migracjom. Pomimo migracji, zmienia się charakter obszarów wiejskich, powstaje coraz więcej osiedli budowanych. Nie bez znaczenia dla podejmowania decyzji o zamieszkiwaniu ma marka obszaru Doliny Baryczy, bliskość terenów przyrodniczych i leśnych oraz dobra komunikacja.

Tabela 12 Analiza migracji mieszkańców obszaru LGD

L.p.	Gmina	Zameldowanie	Wymeldowanie	Saldo	Saldo migracji
		osoba	osoba	osoba	$4 \times (1-40 \times ((\text{zameldowania} - \text{wymeldowania})) / (\text{liczba mieszkańców}))$
1	Cieszków	32	35	-3	4,10
2	Krośnice	82	80	2	3,96
3	Milicz	247	290	-43	4,29
4	Twardogóra	100	123	-23	4,29
5	Żmigród	126	160	-34	4,38
RAZEM		587	688	-101	4,2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zmieniająca się struktura ludności, rosnąca świadomość mieszkańców powoduje oczekiwania mieszkańców w zakresie oferty edukacyjnej i kulturalnej. W toku konsultacji, w większości gmin mieszkańcy zgłaszali potrzeby działania LGD w zakresie wsparcia oferty szkolnej i pozaszkolnej w zakresie edukacji regionalnej, klimatycznej dla różnych grup wiekowych, szczególnie dzieci, młodzieży oraz seniorów.

Ograniczenie w komunikacji publicznej, zwłaszcza pomiędzy gminami Żmigród- Milicz –Krośnice- Twardogóra, powodują, że mieszkańcy nie mogą w sposób zorganizowany korzystać z oferty edukacyjnej i czasu wolnego. Istotnym obszarem interwencji dla JST jest zaplanowanie działań ułatwiających komunikację wewnątrz obszaru. Ze względu na niewystarczające środki zaplanowano, że komunikacja rowerowa wsparta zostanie w ramach LSR działaniami promocyjnymi i edukacyjnymi, zachęcającymi do korzystania z przyjaznych dla klimatu sposobów komunikacji. Stosunkowo niski dochód podatkowy gmin objętych LSR ogranicza inwestycje, mobilizuje samorządy do działań partnerskich i pozyskiwanie środków z innych źródeł, w tym w ramach IIT oraz dedykowanych środków na rozwój Dolnośląskiej Cyklostrady w ramach których również planowane jest wsparcie sieci ścieżek rowerowych.

Tabela 13 Dochód podatkowy

L.p.	Gmina	Dochód podatkowych gmin w 2020 r.	Średnia arytmetyczna wskaźnika G gmin objętych obszarem LSR, według stanu na koniec 2020 r. (3750/objętych LSR)
1	Cieszków	1198,6	3,13
2	Krośnice	2433,12	1,54
3	Milicz	1590,76	2,36
4	Twardogóra	2113,32	1,77
5	Żmigród	1485,68	2,52
RAZEM		8821,48	2,27

Źródło danych: Ministerstw Finansów

Istniejący potencjał ośrodków kultury i świetlic wiejskich zostanie wykorzystany do organizacji zajęć rozwojowych dla mieszkańców. W ramach LSR przewidziano działania wspierające jednostki kultury do organizacji istniejących regularnych zajęć w budynkach publicznych. Samorządy, w ramach dochodów własnych, ponoszą również koszty wsparcia, organizacji czasu wolnego i przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców. Skalę zapotrzebowania ilustrują dane osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

Tabela 14 Pomoc społeczna

L.p.	Gmina	Ilość osób korzystających z pomocy społecznej w 2020	Ilość osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ilość mieszkańców
1	Cieszków	410	4,99
2	Krośnice	538	4,66
3	Milicz	626	2,61
4	Twardogóra	262	1,64
5	Żmigród	659	4,03
	RAZEM	2495	3,59

Źródło danych: GUS

2. Zasoby przestrzeni aktywizacji społecznej

Każda z gmin obszaru LGD posiada wystarczające zaplecze służące aktywizacji mieszkańców. Zidentyfikowanym problemem okazały się rosnące koszty utrzymania ogólnodostępnej oferty społeczno- kulturalnej, a także wysokie koszty prowadzenie działalności aktywizacyjnej i animacyjnej mieszkańców. Odpowiedzią na te problemy będzie zaplanowanie systemowego wsparcia jednostek kultury w zakresie oferty zajęć dla mieszkańców, w tym dedykowanych dla kobiet, dzieci i młodzieży oraz seniorów. Zajęcia obejmować powinny tematykę z zakresu adaptacji do zmian klimatu, podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców oraz poznawania walorów turystycznych i przyrodniczych, a także rozwój oferty kulturalnej i pasji mieszkańców.

Tabela 15 Ośrodki kultury i biblioteki

Ośrodki kultury i biblioteki				
L.p.	Gmina	Centra/ Domy/ Ośrodki kultury/	Biblioteki i filie	Kluby/ świetlice
1	Cieszków	1	3	14
2	Krośnice	1	3	16
3	Milicz	1	6	50
4	Twardogóra	0	3	12
5	Żmigród	1	5	30
	RAZEM	4	20	122

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gmin.

3. Działalność społeczna

Obszar jest zróżnicowany pod względem działalności społecznej. Dotychczasowe zaangażowanie organizacji w realizację np. zdań gminnych, projektów grantowych, np. z Programu Działaj Lokalnie czy wdrażania Grantów dla kultury, edukacji czy turystyki za pośrednictwem LGD, wskazuje na wystarczające zasoby, by nadal pozyskiwać środki w ramach LSR i skutecznie realizować cele.

Tabela 16 Podmioty społeczne

Podmioty społeczne							
L.p.	Gmina	NGO	KGW	OSP	Rady seniorów	Młodzieżowe Rady	Spółdzielnie socjalne
1	Cieszków	35	2	6	0	0	0
2	Krośnice	40	1	6	0	0	1
3	Milicz	57	3	15	0	1	0
4	Twardogóra	27	0	4	0	1	0

5	Żmigród	37	1	8	1	1	0
	RAZEM	196	7	39	1	3	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gmin

Zaplanowano wsparcie działań animacyjnych, szkoleniowych, doradczych, służących wymianie doświadczeń, promocji współpracy partnerskiej na rzecz powołania Rady seniorów, czy wykorzystania potencjału Młodzieżowych Rad, np. ukierunkowanie ich na opiniowanie działań dla klimatu.

4. Rynek pracy i działalność gospodarcza

Poziom bezrobocia na terenie LGD jest stosunkowo niski, wyższy współczynnik bezrobocia można odnotować na terenie oddalonej od większych ośrodków zatrudnienia, gminy Sośnie. Pomimo niewielkiego poziomu bezrobocia, to aktywność gospodarcza mieszkańców i kreowanie atrakcyjnych miejsc pracy na obszarze jest priorytetowe dla LGD, planuje się preferencyjne warunki dla osób młodych oraz kobiet.

Tabela 17 Średnie bezrobocie wśród mieszkańców obszaru w wieku produkcyjnym z uwzględnieniem płci

Bezrobotni na obszarze							
L.p.	Gmina	Bezrobotni	w tym kobiety	%	w tym mężczyźni	%	Udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych na obszarze LSR w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na obszarze objętym LSR według stanu na koniec 2020 r.
1	Cieszków	151	85	56,29	66	43,71	3,75
2	Krośnice	181	95	52,49	86	47,51	2,93
3	Milicz	601	378	62,90	223	37,10	3,22
4	Twardogóra	328	181	55,18	147	44,82	3,17
5	Żmigród	486	268	55,14	218	44,86	3,6
	RAZEM	349,4	201,4	56,4	148	43,6	3,33

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Preferencje w dostępie do środków dla osób młodych w ramach wsparcia lokalnego rynku pracy potwierdzają wnioski wynikające z analizy ludności w potencjał z uwzględnieniem osób w wieku przedprodukcyjnym – do 17 r. ż.

Stworzenie warunków podjęcia pracy przez osoby młode będzie priorytetem planowania LSR.

Tabela 18 Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym

Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym				
L.p.	Gmina	Przedprodukcyjny Do 17r.ż	Produkcyjny	Udział liczby osób w wieku nieprodukcyjnym na obszarze LSR w liczbie mieszkańców obszaru objętego LSR według stanu na koniec 2020 r.
1	Cieszków	940	943	4,34
2	Krośnice	1635	1648	4,38
3	Milicz	4593	5491	5,46
4	Twardogóra	231	2696	3,41
5	Żmigród	2651	3090	3,68
	RAZEM	12133	13868	4,52

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W ramach LSR planowane jest wsparcie istniejących działalności gospodarczych. Ilość podmiotów oraz dotychczasowe zaangażowanie podmiotów gospodarczych i zainteresowanie sektora gospodarczego w pozyskiwaniu

Tabela 19 Przedsiębiorczość na obszarze – podmioty możliwe do wsparcia w ramach LSR

Jednoosobowe działalności gospodarcze				
L.p.	Gmina	Mikro 0-9 miejsc pracy	Małe 10 – 49 miejsc pracy	Udział małych i mikro firm w podziale na ilość mieszkańców 2020
1	Cieszków	428	13	2,61
2	Krośnice	725	11	2,72
3	Milicz	2822	67	2,04
4	Twardogóra	1111	36	2,77
5	Żmigród	1394	38	2,51
	RAZEM	6480	165	2,53

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Poniższe dane ilustrują, jak duże dysproporcje występują w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej przez kobiety. Dlatego istotnym elementem rozwoju przedsiębiorczości za pośrednictwem LSR będzie preferencja dla firm prowadzonych przez kobiety w zakresie podejmowania, jak i rozwijania działalności lub tworzenia dla kobiet stanowisk pracy.

Tabela 20 Raport gminny o przedsiębiorcach działających na terenie LGD pod względem płci

L.p.	Gmina	Kobiety	Mężczyźni
1	Cieszków	60	195
2	Krośnice	155	378
3	Milicz	1314	2608
4	Twardogóra	485	903
5	Żmigród	583	1190
	RAZEM	2 597	5 274

Źródło: CEIDG, Dane gmin.

5. Rolnictwo

Charakter rolniczy zachowały w znacznym stopniu gminy Cieszków, Krośnice, Żmigród. W opinii mieszkańców brakuje jednak punktów sprzedaży bezpośredniej produktów lokalnych. Rosnące zainteresowania nowymi formami prowadzenia działalności rolniczej i sprzedaży własnych produktów są zachętą do podejmowania przez gospodarstwa rolne działalności w formie rolniczego handlu detalicznego (RHD) i rozwoju sprzedaży bezpośredniej oraz do obiektów gastronomicznych czy lokalnych sklepów. Wraz ze wzrostem zainteresowania produktami lokalnymi rozwijać się może działalność edukacyjna w ramach zagród edukacyjnych. Powstawanie oferty edukacyjnej, w tym promocji krótkiego łańcucha dostaw, zaplanowana została do wsparcia w podejmowaniu i premiowaniu działalności rolniczej, a także wsparcia w zakresie Grantów na udział w pozaszkolnej ofercie edukacyjnej oraz Grantów na wsparcie aktywności mieszkańców w wyjazdach edukacyjnych dla seniorów.

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego (PSR 2020) w czerwcu 2020 r. liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne na obszarze LGD wynosiła 2 752. Niespełna 50% wśród gospodarstw rolnych stanowiły gospodarstwa do 5 ha, a ponad 20% gospodarstwa do 10 ha. Liczba gospodarstw, których powierzchnia nie przekracza 10 ha (małe gospodarstwa), na terenie obszaru LGD wynosi 1 936 tj. ponad 70 %.

Tabela 21 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w ha

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w ha						
Obszar	Powierzchnia gospodarstw ogółem	do 1 ha włącznie	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 15 ha	15 ha i więcej
Cieszków	233	5	122	42	19	45
Krośnice	496	6	272	102	49	67
Milicz	973	17	465	197	96	198
Twardogóra	332	6	163	71	24	68
Żmigród	718	9	309	150	89	161
RAZEM	2 752	43	1 331	562	277	539

Źródło: GUS

Na obszarze LGD średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 gospodarstwo rolne w 2020 roku wynosiła 14,47 ha. W gminie Żmigród powierzchnia ta jest największa i wynosi 16,62 ha, najmniejsza średnia powierzchnia 10,42 ha występuje w gminie Krośnice.

Tabela 22 Gospodarstwa domowe wg źródeł dochodów

Gospodarstwa domowe wg źródeł dochodów					
Obszar	z dochodem z działalności rolniczej	z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	z dochodem z pracy najemnej	z dochodem z emerytury i renty	z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą
Cieszków	233	41	112	76	53
Krośnice	493	79	241	133	42
Milicz	957	177	444	275	153
Twardogóra	330	78	159	98	17
Żmigród	714	86	273	176	106
RAZEM	2 727	461	1 229	758	371

Źródło: CEDIG, Dane gmin

W 2020 roku 2 727 gospodarstw rolnych na obszarze LGD deklaruje dochody z działalności rolniczej, zdecydowana większość wskazuje jednak na dodatkowe dochody poza rolnictwem. Zaledwie 748 tj. ok. 27,43% gospodarstw domowych deklaruje, że ponad 50% ich dochodów ogółem stanowiły dochody z działalności rolniczej. Największą grupę stanowią gospodarstwa domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z pracy najemnej – 952.

Tabela 23 Gospodarstwa indywidualne wg głównego źródła utrzymania gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody ogółem

Gospodarstwa indywidualne wg głównego źródła utrzymania gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody ogółem z:					
Obszar	działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	pracy najemnej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą

Cieszków	57	24	83	40	0
Krośnice	93	53	216	102	0
Milicz	248	105	332	151	20
Twardogóra	63	57	129	54	6
Żmigród	287	49	192	87	25
RAZEM	748	296	952	434	51

Źródło: CEDIG, Dane gmin

Ponad 83% gospodarstw indywidualnych deklaruje, że końcową produkcję rolniczą przeznacza na sprzedaż – najwięcej ponad 92% w gminie Żmigród, najmniej w gminie Twardogóra ok. 70%. Jedynie 16,68% gospodarstw końcową produkcję rolniczą przeznaczona głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie. Analiza wskazuje na duży potencjał rozwijania działalności związanej z udostępnianiem w tym promocje przez edukację oferty gospodarstw rolnych.

Tabela 24 Gospodarstwa indywidualne według przeznaczenia końcowej produkcji rolniczej

Gospodarstwa indywidualne według przeznaczenia końcowej produkcji rolniczej		
Obszar	Gospodarstwa indywidualne, gdzie końcowa produkcja rolnicza przeznaczona była na sprzedaż	Gospodarstwa indywidualne, gdzie końcowa produkcja rolnicza przeznaczona była głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie
Cieszków	180	39
Krośnice	285	59
Milicz	692	155
Twardogóra	182	78
Żmigród	529	43
RAZEM	1868	374

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W procesie diagnozowania obszaru, mieszkańcy zwracali uwagę na następujące obszary związane z działalnością gospodarczą i rynkiem pracy: brak atrakcyjnych miejsc pracy dla ludzi młodych, co powoduje, że po skończonej edukacji nie wiążą swojej przyszłości z obszarami wiejskimi; ograniczony dostęp do rynku usług zdrowotnych, opiekuńczych, mało rozwinięty rynek produktów lokalnych, w tym sprzedaży bezpośredniej.

Stały napływ ludności, przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby osób żyjących z rolnictwa, wymusza zmianę charakteru miejscowości. Mieszkańcy w procesie konsultacji zwracali uwagę, iż w świetle trwającej zmiany klimatu, LGD w swoich działaniach planuje zwiększać świadomość ekologiczną mieszkańców, jak również promować postawy ekologiczne. Działania realizowane w ramach grantów z wykorzystaniem przestrzeni publicznych powinny obejmować podnoszenie wiedzy, np. w temacie kompostowania, niemarnowania żywności – konserwowania, przetwarzania, współdzielenia, uprawy roślin miododajnych, przyjaznych zapylaczom czy ptakom, zatrzymujących wodę, zakładania ogrodów deszczowych, jak również projekty edukacyjne i prezentacyjne w przestrzeni publicznej tj. dotyczące zatrzymywania deszczówki, utrzymania bioróżnorodności. Działania szczegółowo opisane zostaną w międzygminnym planie adaptacji do zmian klimatu. Wdrażane będą na obszarze w ramach Grantów z zakresu edukacji mieszkańców, Grantów na rzecz wsparcia małej infrastruktury przyjaznej dla klimatu oraz operacji własnych.

6. Zasoby przyrodnicze

Najbardziej wartościowym pod względem przyrodniczym terenem chronionym jest Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” utworzony w 1996 roku. Jego powierzchnia wynosi 87.040 ha, większa część leży po dolnośląskiej stronie Doliny Baryczy i wynosi ponad 70 000 ha. Głównym celem powstania parku była ochrona walorów przyrodniczych,

kulturalnych i krajobrazowych. To obszar urzekający bogactwem świata roślin i zwierząt. Tereny leżące w Dolinie Baryczy to kompleksy stawów rybnych, torfowisk, lasy łęgowe i łąki. Pod względem ornitologicznym Dolina Baryczy jest jednym z najcenniejszych obszarów w Europie. Na obszarze tym zidentyfikowano łącznie 64 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym 37 gatunków łęgowych i 27 gatunków migrujących. Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” (tzw. ostoja siedliskowa), pokrywa się z niewielkimi odchyleniami z granicami Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy. Obecność obszarów chronionych znacząco wpływa na ograniczenie rozwoju gospodarczego obszaru a przed przeprowadzeniem inwestycji i przedsięwzięć mogących negatywnie wpłynąć na gatunki i siedliska chronione w ramach sieci Natura 2000 wymagane jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Obszary leśne stanowią 40 % całej powierzchni Doliny Baryczy, co plasuje je znacznie powyżej krajowej średniej.. Na terenie dolnośląskiej części Doliny Baryczy działa Leśny Kompleks Promocyjny: „Lasy Doliny Baryczy” obejmujące nadleśnictwo Milicz i Żmigród.

W Dolinie Baryczy preferowane są przedsięwzięcia przyczyniające się do zachowania wymienionych powyżej walorów przyrodniczych, ich zrównoważonego wykorzystania, rozwijające i urozmaicające ofertę turystyczną obszaru i tworzące miejsca pracy w branżach istotnych społecznie (turystyka, rybactwo, edukacja na rzecz obszaru), służące zachowaniu i edukacji tych wyjątkowych walorach.

Kulturowe i przyrodnicze walory obszaru wspierane będą przez preferencje (kryteria wyboru) dla rozwiązań architektonicznych, nawiązujących do tradycyjnej architektury (wykorzystanie katalogu tradycyjnej architektury dla Doliny Baryczy), udostępnienie obiektów zabytkowych, a także poprzez realizację Grantów na wsparcie oferty turystycznej z wykorzystaniem szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych. Zasoby przyrodnicze będą również chronione przez zwiększenie świadomości mieszkańców dzięki udziałowi z wyjazdach edukacyjnych w ośrodkach edukacji pozaszkolnej z terenu Doliny Baryczy oraz podejmowanych działaniach edukacyjnych na rzecz klimatu, np. w zakresie segregacji odpadów, gromadzenie wody, promocji nasadzeń przyjaznych ptakom i zapylaczom, itp.

7. Zasoby turystyczne

Dolina Baryczy obfituje zabytki kultury materialnej podkreślającej jej specyficzny charakter obszaru leżącego na pograniczu Śląska i Wielkopolski. Na charakterze kultury Doliny odcisnęły też decydujące piętno warunki naturalne. Z wczesnego średniowiecza pochodzą ślady najstarszych budowli obronnych w Dolinie Baryczy (grodziska w Lelikowie czy Wrocławicach). Ze średniowiecznych budowli obronnych na terenie doliny zachował się jedynie zamek w Miliczu. Istniejąca w Żmigrodzie wieża mieszkalna zwana kasztelańską powstała w XVI wieku na fundamentach wieży średniowiecznej. Na uwagę zasługują pałac Maltzanów z klasycystycznym parkiem w Miliczu, okazały pałac Hatzfeldtów w Żmigrodzie (spłonął w roku 1945; w roku 2008 ukończono remont zachowawczy części ruin). Interesujący jest zamek myśliwski von Salischów zbudowany na kształt wieży rycerskiej na Wzgórzu Joanny koło Postolina. W wielu miejscowościach Doliny Baryczy znajdowały się mniejsze pałace lub dwory. Dobrze zachowany jest pałac von Volmersteinów w Krośnicach (dziś urząd gminy). Natomiast okazały majątek von Reichenbachów w Goszczu, po renowacji i utworzeniu trwałej ruiny pełni funkcje kulturalne. W ubogiej Dolinie Baryczy powstawały głównie drewniane kościoły i to tylko w większych miejscowościach. Najstarsza zachowana drewniana świątynia, za to z unikalnym oryginalnym wyposażeniem, znajduje się w Trzebicku. Kościół św. Macieja w obecnym kształcie pochodzi z XVII wieku, został jednak wzniesiony na miejscu starszej świątyni, według podań założonej jeszcze przez św. Wojciecha. Przy wielu z wyjątkowych zabytków powstała oferta rekreacyjna, kulturalna lub edukacyjna dla mieszkańców lub turystów.

Ze względu na bogactwo historyczne, architektoniczne i przyrodnicze w naturalny sposób powstały tu liczne szlaki turystyczne: piesze, rowerowe, konne, kajakowe. Wszystkie główne obiekty turystyczne promowane są w ramach partnerskiego produktu turystycznego, jakim jest kolorowy szlak karpia, udostępnione są w aplikacji turystycznej Dolina Baryczy i promowane na stronie www.dolinabaryczy.trevel. Każda z miejscowości wzbogacona została o unikatową ofertą spacerów z audioprzewodnikiem, opracowaną w ramach Grantów dla NGO. Powstające w ramach operacji własnych i środków własnych LGD publikacje cieszą się dużym zainteresowaniem i są dystrybuowane przez wszystkie podmioty na obszarze.

Rozwijanie sieci punktów dystrybucji materiałów o obszarze, pozwalających dotrzeć do jak największej ilości mieszkańców w różnym wieku, zdaniem uczestników spotkań konsultacyjnych, powinno być kontynuowane, ponieważ przyczyniają się do promocji oferty turystycznej. Jednocześnie młodszy i starszy mieszkańcy obszaru komunikowali w ramach konsultacji niedosyt wiedzy o turystycznej ofercie Doliny Baryczy lub brak wiedzy o aplikacji czy ofercie spacerów. Tym samym uzasadniona jest kontynuacja wspólnych działań promocyjnych i edukacyjnych, w tym wyjazdów wewnątrz obszaru Doliny Baryczy.

Oferta turystyczna, sieć szlaków pieszych, rowerowych oraz tematyczne szlaki, jak wynika z konsultacji z branżą gastronomiczną i hotelarską, nie jest wystarczająco wykorzystana i wymaga dalszego wsparcia. Przedsiębiorcy widzą wagę sieciowania i promocji kompleksowej ofert całego obszaru współpracy. Planowane są działania promujące dziedzictwo kulturowe i walory przyrodnicze poprzez wydawanie publikacji w ramach operacji własnych, wsparcie oferty szlaków i ścieżek w ramach Grantów na udostępnienie dziedzictwa. Z fiszek składanych do LGD wynika, iż jest potrzeba realizacji projektów zagospodarowania na potrzeby oferty noclegowej - agroturystyka, campingi, łowiska czy ścieżki edukacyjne. Zdaniem mieszkańców pożądanymi byłyby rozwijanie sieci dróg rowerowych na potrzeby mieszkańców i turystów, w tym bezpiecznego skomunikowania części wielkopolskiej i dolnośląskiej Doliny Baryczy.

8. Grupy w niekorzystnej sytuacji

Wnioski z analizy diagnozy oraz danych statystycznych wskazują na kobiety, jako grupę w niekorzystnej sytuacji. Kobiety na obszarze jest więcej niż mężczyźni. Z danych dotyczących działalności gospodarczej wynika, iż nadal występują duże dysproporcje w ilości prowadzonych działalności przez kobiety. We wszystkich gminach członkowskich kobiety stanowią większość wśród osób bezrobotnych. Ponadto udział kobiet w życiu publicznym jest niepokojąco niski.

Tabela 25 Udział kobiet w życiu publicznym

L.p.	Gmina	Wójt/Burmistrz	Zastępca	Rada Gminy (osoba)		% kobiet	Sołectwo /osiedle		% kobiet
				ogółem	kobiety		ogółem	Kobiety	
1	Cieszków	0	0	15	4	26,67	18	9	50
2	Krośnice	0	0	15	5	33,33	22	11	50
3	Milicz	0	0	21	7	33,33	52	24	46,15
4	Twardogóra	0	0	16	4	25,00	18	6	33,33
5	Żmigród	0	0	15	8	53,33	30	19	63,33
	RAZEM	0	0	82	28	34,33%	140	69	48,56%

Źródło: Dane gmin

Na podstawie powyższych danych, kobiety zostały uznane przez LGD jako grupa znajdująca się w niekorzystnej sytuacji.

W wyniku analizy struktury demograficznej wskazanych w WPR grup seniorów i osób młodych, a także wniosków z diagnozy i analizy potrzeb, LGD zidentyfikowało grupy osób do 25 r.ż. i powyżej 60 r.ż. jako grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji.

Tabela 26 Struktura demograficzna / odsetek w stosunku do liczby mieszkańców (2020)

L.p.	Gmina	Seniorzy 60+ (osoba)	% Mieszkańców (ogółem)	Osoby do 25 r.ż. (osoba)	% mieszkańców ogółem
1	Cieszków	943	20,5	786	17,08
2	Krośnice	1648	20,57	1361	16,99
3	Milicz	5491	23,29	3845	16,31

4	Twardogóra	2696	21,25	1972	15,54
5	Żmigród	3090	21,47	2235	15,53
	RAZEM	13 868	21%	10 199	16%

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Powyższe dane pokazują obecność wszystkich trzech grup na obszarze, spójność z diagnozą, a tym samym podjęciem działań na rzecz wszystkich tych trzech grup we wszystkich celach i przedsięwzięciach LSR, poprzez preferencje w ramach lokalnych kryteriów wyboru i/lub dedykowane wsparcie do tych grup, jako odbiorców działań.

Tabela 27 Podsumowanie analizy wraz ze wskazaniem źródeł finansowania

Obszar	Potencjał obszaru, mocne strony; elementy łączące;	Potrzeby obszaru; jego słabe strony; deficyty i problemy	Fundusz
Gospodarczy	Istniejąca i rozpoznawalna turystyczna oferta obszaru Doliny Baryczy, bazująca na produktach i usługach lokalnych. System certyfikacji Dolina Baryczy Poleca, współpraca podmiotów, istniejące gospodarstwa rolne.	Zmniejszająca się liczba osób chcących kontynuować tradycyjne zawody - rolnictwo, rybactwo, meblarstwo, kowalstwo itp. Niewystarczająca ilość i niewielka różnorodność produktów lokalnych do sprzedaży w krótkim łańcuchu dostaw (sklepy, restauracje). Niedostateczny rozwój i dostępność oferty opiekuńczej, umożliwiającej mieszkańcom powrót na rynek pracy, w tym żłobków i przedszkoli, opieki nad osobami starszymi. Brak instytucji otoczenia biznesu, brak kompleksowego wsparcia i doradztwa dla lokalnej przedsiębiorczości, zróżnicowanych usług, zawodów, profesji. Problemy z dostępem oraz z ilością usług dla osób starszych w zakresie kultury i usług społecznych, medycznych. Rosnące zapotrzebowanie na usługi w zakresie adaptacji do zmian klimatu.	WPR
Społeczny	Rosnące zainteresowanie poznawaniem specyfiki Doliny Baryczy, wzrost świadomości ekologicznej i potrzeba podejmowania działań dla klimatu. Doświadczenia i zaangażowanie partnerów w Program Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu. Doświadczone NGO, miejsca do prowadzenia działań aktywizacyjnych.	Niska świadomość ekologiczna mieszkańców związana z przeciwdziałaniem zmianom klimatu, zachowaniu naturalnej/ rodzimej bioróżnorodności, dotycząca gospodarki odpadami. Słaba znajomość pośród mieszkańców lokalnej historii, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, specyfiki krajobrazu. Niewielkie zaangażowanie większości społeczeństwa, szczególnie młodzieży, w aktywność i życie społeczne na obszarze (wolontariat). Odływ młodych i aktywnych ludzi, brak wsparcia dla „wypalonych” liderów. Niskie kompetencje cyfrowe osób 60+, umożliwiające dostęp do informacji. Niewystarczająco rozwinięta, doposażona i zagospodarowana przez działania baza ośrodków kultury, bibliotek i świetlic, miejsc i ośrodków edukacji pozaszkolnej. Ograniczenie dostępu do miejsc świadczenia usług społecznych ze względu na wysokie koszty utrzymania obiektów.	WPR

Obszar	Potencjał obszaru, mocne strony; elementy łączące;	Potrzeby obszaru; jego słabe strony; deficyty i problemy	Fundusz
		Braki w wyposażeniu i infrastrukturze edukacyjnej i szkoleniowej, popularyzujące naukę, innowację i rozwiązania służące przeciwdziałaniu zmianom klimatu. Niewystarczające przygotowanie animatorów i osób zaangażowanych w kształcenie świadomości społeczności lokalnej (świetlice, biblioteki, ośrodki kultury z zakresu specyfiki obszaru oraz działań dla środowiska, w tym znajomość oferty edukacji pozaszkolnej).	
Przyrodniczo-kulturowy	Bogactwo przyrodnicze i turystyczne obszaru. Istniejąca infrastruktura służąca aktywności społecznej.	Niewystarczające wykorzystanie (niewielka ilość oferty) związanej z potencjałem przestrzeni publicznej (rynków miast, powstałej oferty rekreacyjnej – baseny, korty, zalewy, parki linowe, wyremontowane zabytki) na potrzeby ruchu turystycznego. Niewystarczająca ilość i promocja oferty rekreacyjnej, turystycznej obszaru, bazująca na gospodarstwach rolnych, dostosowania jej do potrzeb turysty zagranicznego, rodzin z dziećmi, seniorów. Niewystarczająca dostępność wysokiej jakości materiałów o obszarze oraz niewielka ilość punktów dystrybucji materiałów promocyjnych (punktów IT) oraz podmiotów posiadających personel z odpowiednimi kwalifikacjami. Niewystarczające oznakowanie istniejącej infrastruktury turystycznej (parkingi, szlaki, atrakcje itp.) oraz informacja o dostępności oferty w oparciu o infrastrukturę komunikacyjną - przekierowanie z dróg, stacji PKP.	WPR

Źródło: dane własne LGD

Rozdział V – Spójność, komplementarność i synergia

Cele LSR:

- **C.1 Rozwój potencjału gospodarczego dla klimatu w powiązaniu ze spójną ofertą turystyczną**
- **C.2 Rozwój potencjału społecznego na rzecz rozwoju regionu i adaptacji do zmian klimatu**
- **C.3 Rozwój potencjału infrastruktury lokalnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i adaptację do zmian klimatu**

Wykazują wysoki stopień spójności i komplementarności z dokumentami stanowiącymi bezpośrednio źródło jej finansowania. Komplementarność i spójność realizacji ze wskazaniem wskaźników produktu i rezultatu opisuje Tabela Założenia do osiągnięcia wskaźników.

1. Powiązania z Planem Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej 2030

Dokument opracowany na podstawie analizy potrzeb polskiego rolnictwa, wykorzystujący możliwości, jakie oferuje zreformowana Wspólna Polityka Rolna (WPR). Takie podejście daje szansę m.in.: na rozwój obszarów wiejskich. PS WPR będzie realizował 10 celów szczegółowych Wspólnej Polityki Rolnej, z czego Strategia LGD wpisuje się w 8. Cel szczegółowy: promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa.

Strategia LGD będzie realizowała, w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, następującą interwencję: I. 13. 1 LEADER /Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Interwencja LEADER ukierunkowana będzie na budowaniu lokalnej tożsamości, bazującej na aktywizacji społecznej i przy wykorzystaniu miejscowych zasobów, w sposób zapewniający najlepsze zaspokojenie potrzeb społeczności wiejskich, w tym przez wykorzystanie wiedzy, innowacji i rozwiązań cyfrowych.

W ramach interwencji planowane są 2 komponenty:

1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (projekty realizowane przez beneficjentów w ramach LSR);
2. Zarządzanie lokalnymi strategiami rozwoju i animacji (koszty funkcjonowania LGD).

Cele interwencji będą osiągnięte przez LGD przez realizację operacji w następujących zakresach wsparcia:

1. Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki, w szczególności:
 - a) podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne;
 - b) rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej.
2. Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych, w szczególności w zakresie:
 - a) gospodarstw agroturystycznych
 - b) zagród edukacyjnych.
6. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej.
7. Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno - spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi, a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego.
9. Ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi.

Na etapie planowania LSR monitorowana była zgodność i komplementarność celów i zakresów interwencji, wynikający z założeń programu z uwzględnieniem potrzeb, potencjału i form ich realizacji. Realizacja celów LSR oraz komplementarnych zapisów dokumentów strategicznych przyczynią się do wzmocnienia rozwoju regionu i rozwiązywania problemów społecznych. Zaplanowane kierunki rozwoju i doświadczenie partnerów obszaru pozwolą na pozyskiwanie środków z innych źródeł.

2. Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 roku

Misję Dolnego Śląska ukierunkowaną na 2030 rok określono jako: Otwarci Na Siebie – Otwarci Na Świat. Ta otwartość postrzegana jest poprzez: wyrównywanie szans rozwojowych, wzrost aktywności mieszkańców regionu, wieloaspektową (społeczna, gospodarcza, przestrzenna) integrację, partycypacyjne zarządzanie regionem. Celem nadrzędnym strategii rozwoju Dolnego Śląska jest: harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności.

Jako cele strategiczne wyznaczono: 1. efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu, 2. poprawa jakości i dostępności usług publicznych, 3. wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego, 4. odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, 5. wzmocnienie przestrzennej spójności regionu. Cele i przedsięwzięcia określone w LSR są zgodne ze Strategią Województwa Dolnośląskiego.

Tabela 28 Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Wybrane cele operacyjne Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	Cele LSR
1.1 Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów	C.2 - P.2.1, P.2.2
1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich	C.3 - P.3.1.
3.1. Kształtowanie postaw obywatelskich	C.2- P.2.1, P.2.2
3.2. Wzrost społecznej integracji	C.3- P.3.2

1.2. Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki	C.3- P.3.1
--	------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 roku

Powiązanie z Programem Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027

Wsparcie w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 będzie udzielane z trzech funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego+, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach wdrażania planowane jest wsparcie LGD jako potencjalnych beneficjentów.

Tabela 29 Powiązanie celów LSR z priorytetami Programu Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027

Priorytety Programu Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027	Cele LSR
FEDS.01 Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska	C1 P.1.1, P.1.2.
FEDS.02 Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku	C2. P.2.1
FEDS.05 Fundusze Europejskie na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego na Dolnym Śląsku	C2. P.2.2.
FEDS.06 Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska	C3.P.3.1
FEDS.07 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku	C.3 P.3.2
FEDS.08 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku	C2.P.3.2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Powiązanie ze Strategią Innego Instrumentu Terytorialnego Subregionu Wrocławskiego (IIT Subregionu Wrocławskiego)

Celem strategicznym Strategii IIT Subregionu Wrocławskiego jest: Konkurencyjny Subregion Wrocławski atrakcyjny dla mieszkańców, inwestorów i turystów. Wszystkie 5 gmin LGD wchodzi w skład IIT Subregionu Wrocławskiego tworząc ponadlokalne partnerstwo 25 samorządów wokół Wrocławia. Badaniu poddano zgodność celów w ramach poszczególnych priorytetów i działań strategii IIT z celami niniejszej Strategii. Powiązania będące jego wynikiem zawarto w poniżej tabeli.

Tabela 30 Powiązanie ze Strategią Innego Instrumentu Terytorialnego Subregionu Wrocławskiego (IIT Subregionu Wrocławskiego)

Priorytety IIT Subregionu Wrocławskiego na lata 2021-2027	Cele LSR
P1 Subregion Wrocławski – atrakcyjne miejsce do życia i prowadzenia działalności gospodarczej	C 1. P.1.1, P.1.2. C.3. P.3.2.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Innego Instrumentu Terytorialnego Subregionu Wrocławskiego

Obowiązujące dokumenty planistyczne, szczególnie w zakresie planów dotyczących adaptacji do zmian klimatu, wykazują wysoki stopień zgodności i komplementarności z planowanymi do realizacji zdaniami, a tym samym celami LSR. Identyfikacja celów odbyła się z udziałem zespołu roboczego zaangażowanego w opracowanie międzygminnego planu adaptacji dla zmian klimatu. Identyfikowane problemy wskazywały na konieczność podjęcia szerokich działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców w każdym wieku, do uczniów po seniorów, którzy będą mogli zdobywać wiedzę na temat klimatu i gminnych polityk proklimatycznych w ramach zajęć, z wykorzystaniem pomocy edukacyjnych P.2.1, poprzez udział w zajęciach pozaszkolnych, wyjazdach edukacyjnych w lokalnych ośrodkach edukacyjnych P.2.2. Ponadto wsparcie lokalnego rynku pracy, w

szczególności bazującego na lokalnych produktach i usługach, jego upowszechnienie wśród mieszkańców P.1.1, a także preferencja dla rozwoju branży i firm poro klimatycznych P.1.2 oraz rozwinięcie oferty turystycznej P.3.1. i ułatwienie dostępu do usług P.3.2. przyczynią się do podniesienia poziomu jakości życia mieszkańców LGD, co jest celem wszystkich gminach strategii i planów.

Tabela 31 Wykaz dokumentów i powiązanie ich z celami LSR

Dokumenty	Cieszków	Krośnice	Milicz	Twardogóra	Żmigród
Plan gospodarki niskoemisyjnej	C2	C2	C2	C2	
Plan gospodarki odpadami	C2	C2	C2	C2	
Strategia rozwiązywania problemów społecznych	C1,C2	C1,C2	C1,C2	C1,C2	C1,C2
Strategia rozwoju transportu/elektromobilności	-	-	C3		
Strategia rozwoju gminy	C1,C2,C3	C1,C2,C3	C1,C2,C3	C1,C2,C3	C1,C2,C3

Źródło: Opracowanie własne LGD, grupa robocza

W LSR założono integrowanie różnych sektorów, partnerów, zasobów czy branż działalności gospodarczej, w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć. W opracowaniu założeń do LSR wzięto pod uwagę dane i wypracowane potrzeby w zakresie adaptacji do zmian klimatu, których rozwiązanie uszczegóławiane jest w opracowywanym w partycypacyjny sposób, międzygminnym planie adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy (MPA). Dokument ten pozwoli na precyzyjne zaplanowanie działań na rzecz klimatu realizowanych przez wszystkich partnerów i podmioty wdrażające LSR, np. poprzez dostosowanie kryteriów wyboru projektów, ofert edukacyjnych czy planów działań aktywizacyjnych dla społeczności lokalnych.

Przewidziane w LSR przedsięwzięcia wykazują synergię lub są względem siebie komplementarne w stopniu: w ramach **Celu 1 Rozwój potencjału gospodarczego dla klimatu w powiązaniu ze spójną ofertą turystyczną** zaplanowano wsparcie podmiotów gospodarczych, w tym rolników, w zakresie rozwoju oferty ze szczególnym uwzględnieniem branży turystycznej, produktów i usług lokalnych, a także dzielności sprzyjając adaptacji obszaru do zmian klimatu. W wyniku wsparcia utworzenia nowych lub rozwoju ofert istniejących działalności, zostanie upubliczniona (www.dbpoleca.barycz.pl) i będzie promowana (system Dolina Baryczny Poleca) oferta skierowana do mieszkańców i turystów. Komplementarne i uzupełniające rezultaty celu zostaną wzmocnione w ramach operacji własnych, związanych ze wsparciem działań na rzecz sieciowania i promocji oferty obszaru. Działania, których realizacja pozwoli na zwiększenie poziomu atrakcyjności rekreacyjnej, turystycznej i kulturalnej na obszarze LGD, upublicznienie i upomnienie oferty. Realizacja operacji w zakresie wsparcia oferty edukacyjnej zidentyfikowanej na stronie www.edukacja.barycz.pl w ramach Programu Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu, w tym zagród edukacjach, jest bezpośrednio powiązana z planowanymi do wsparcia działaniami w ramach Celu 2, w tym Grantów na udział w ofercie edukacyjnej, a także działań wspierających zwiększenie świadomości mieszkańców na rzecz adaptacji do zmian klimatu. Ponadto preferencje dla rozwiązań wykorzystujących odnawialne źródła energii, czy wsparcia GOZE przyczynią się bezpośrednio do osiągnięcia założeń **Celu 2 Rozwój potencjału społecznego na rzecz rozwoju regionu i adaptacji do zmian klimatu**, w ramach którego zaplanowano realizację projektów partnerskich na rzecz wsparcia aktywności mieszkańców oraz operacje własne w zakresie przygotowanie kadr i pomocy do realizacji programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu, konkursy na pomoce edukacyjne w zakresie edukacji dla klimatu, systemowe działania w zakresie aktywizacji mieszkańców obszaru do realizacja Międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu. Wszystkie działania przyczynią się do zwiększenia świadomości mieszkańców. Umiejętności identyfikacji przyjaznych dla klimatu rozwiązań w zakresie własnych działań, a także docenienia wartości działań podejmowanych przez sektor gospodarczy czy publiczny. Planowane do realizacji Granty związane z udziałem młodzieży oraz seniorów w ofercie ośrodków edukacji przyczynią się do zwiększenia

rozpoznawalności oferty turystycznej obszaru, w tym ścieżek edukacyjnych, szlaków tematycznych. Uczestnicy tych działań będą mogli korzystać z planowanych do wsparcia, w ramach Celu 3 **Rozwój potencjału infrastruktury lokalnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i adaptację do zmian klimatu**, publikacji turystycznych, czy planowanej do wsparcia, w ramach Grantów, oferty turystycznej ścieżek czy szlaków, spacerów itp. Będą też zachęceni do korzystania z oferty rozwijanych sieci ścieżek rowerowych, czym aktywnie przyczynią się do łagodzenia zmian klimatycznych.

Tak zaplanowana sekwencja działań pozwoli na kompleksowy i zintegrowany rozwój obszaru LGD. W LSR wykazano korzyści planowane do osiągnięcia poprzez dobór zakresów wsparcia, przyjętego sposobu wdrażania LSR oraz doboru dostępnych metod wdrażania operacji. Zaplanowaną korzyścią jest: wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w wypracowanie efektywnych i niestandardowych rozwiązań miejscowych problemów, ze szczególnym uwzględnieniem kontynuacji innowacyjnych działań. LSR, na poziomie długoterminowego oddziaływania, zakłada wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców w obliczu zdiagnozowanego kryzysu klimatycznego i wynikających z niego zagrożeń, wzrost wiedzy i umiejętności w zakresie włączenia społecznego i cyfrowego wśród mieszkańców oraz ochronę lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, dzięki wzmocnieniu tożsamości lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem wymiany wiedzy międzypokoleniowej, wzrost współpracy i zgłaszania nowych inicjatyw/pomysłów oddolnych, wzrost integracji i współdziałania na poziomie sektorowości, obszaru jednostek administracyjnych (gminy) oraz zasobów ludzkich.

Wartością dodaną realizacji LSR będzie wzrost zainteresowania wśród mieszkańców, zwłaszcza osób młodych do 25 roku życia oraz seniorów własnym regionem, rozwój potencjału ludzkiego, wzrost motywacji społeczności lokalnej obszaru LGD do podejmowania wspólnych działań oraz wykreowanie aktywnych postaw wśród mieszkańców.

Wartość dodana w realizacji LSR zostanie osiągnięta dzięki wykorzystaniu różnych źródeł finansowania działań zidentyfikowanych jako kluczowe i problematyczne. W tym celu planuje się dywersyfikację źródeł finansowania, w tym w ramach bezpośredniej współpracy i wzajemnego partnerstwa ze Stowarzyszeniem Wielkopolskie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy w szczególności poprzez realizację:

- lokalnego konkursu grantowego „Działaj lokalnie” w ramach programu „Działaj lokalnie” w latach: 2024-2027; Źródło finansowania: Program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowany przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce
- opracowanie, ubieganie się o wsparcie na Realizację Rybackiej Lokalnej Strategii Rozwoju dla dolnośląskiej i wielkopolskiej części Doliny Baryczy w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA).
- Wsparcie aktywności lokalnej w ramach Centrum Aktywności Lokalnej; Źródło finansowania: Rządowy Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich; Konkurs: Priorytet a - Zrównoważony rozwój organizacyjny – wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego;

Dodatkowo planowane jest uzyskanie wsparcia przez LGD w ramach konkursów otwartych ze środków Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 przewidzianych dla NGO w tym dla LGD :

Działanie FEDS.08.01 Dostęp do edukacji Cel szczegółowy EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, 212 a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami Zakres interwencji 148 - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury), 149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)
Opis działania:

8.1.A Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej Zakres wsparcia:

c) wyposażenie i/lub doposażenie OWP w pomoce dydaktyczne;

8.1.B Rozwój kształcenia ogólnego Zakres wsparcia:

f) wyposażenie lub doposażenie szkół i placówek oświaty w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej;

Działania z zakresu edukacji ekologicznej Zakres wsparcia: a) popularyzacja edukacji ekologicznej, przyrodniczej, między innymi poprzez organizację zajęć dla dzieci/uczniów, kadry pedagogicznej i zarządzającej; 217 b) zajęcia dla dzieci/uczniów, kadry zarządzającej i nauczycieli zapoznające z zasadami i celami zrównoważonego rozwoju; c) kształtowanie postaw prośrodowiskowych i proekologicznych poprzez realizację, w szczególności w środowisku lokalnym, działań na rzecz ochrony środowiska; d) upowszechnienie i realizacja metod pracy z dziećmi/uczniami w postaci eksperymentu przyrodniczego i projektu ekologicznego.

Ten typ projektu może być realizowany samodzielnie lub łącznie z typami projektu 8.1.A, 8.1.B i 8.1.C.

LGD planuje korzystać z krajowych programów na szczeblu ministerialnym, programów fundacji, innych stowarzyszeń oraz z programów międzynarodowych w charakterze partnera, np. w programie Horyzont Europa.

Rozdział VI – Cele i wskaźniki

Strategicznym celem LGD jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju dolnośląskiej części Doliny Baryczy, z poszanowaniem dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, wpieranie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu.

1. Wizja ujęta w hasło to: **Dolnośląska Dolina Baryczy blisko przyrody dla klimatu.**

C.1 Rozwój potencjału gospodarczego dla klimatu w powiązaniu ze spójną ofertą turystyczną	C.2 Rozwój potencjału społecznego na rzecz rozwoju regionu i adaptacji do zmian klimatu	C.3 Rozwój potencjału infrastruktury lokalnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i adaptację do zmian klimatu
P.1.1 Zrównoważona gospodarka lokalna produktów i usług dla turystyki	P.2.1. Aktywizacja mieszkańców na rzecz współpracy dla specyfiki obszaru i klimatu	P.3.1. Zwiększenie dostępu do infrastruktury turystycznej służącej zachowaniu zrównoważonego rozwoju
P.1.2 Zrównoważona gospodarka dla klimatu i podniesienia jakości życia mieszkańców	P.2.2. Wzmocnienie i rozwój potencjału społecznego mieszkańców w zakresie działań dla klimatu	P.3.2. Zwiększenie dostępu do miejsc świadczenia usług lokalnych przyjaznych dla klimatu

2. Opis celów:

Cele sformułowano na podstawie diagnozy obszaru Doliny Baryczy, przeprowadzonej analizy SWOT oraz potrzeb poszczególnych sektorów. Potrzeby te rozpoznane zostały w trakcie przeprowadzonych spotkań warsztatowych i konsultacyjnych, w których wzięli udział przedstawiciele sektora publicznego, społecznego i gospodarczego.

Do każdego z celów sformułowano przedsięwzięcia zawierające konkretne sposoby i metody osiągnięcia celów LSR. W planowaniu celów uwzględniono obszary analizy SWOT, gdzie cele sfery środowiskowo-kulturowe uzupełniają się z celami ze sfer gospodarczej i społecznej. Pozwoli to na faktyczne uwzględnienie celów przekrojowych i realizację zasady zintegrowania w całej strukturze celów LSR. Zgodnie z metodyką prac nad LSR, problemy mają swoje zidentyfikowane przyczyny i potencjalne negatywne następstwa - skutki, którym powinno przeciwdziałać planowanie interwencji.

Cel 1. Rozwój potencjału gospodarczego dla klimatu w powiązaniu ze spójną ofertą turystyczną służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia. Wynika ze zdiagnozowanych problemów sektora gospodarczego, w tym niską opłacalnością rolnictwa, wysokich kosztów prowadzenia działalności, braku sprawnie działającej sieci dystrybucji produktów lokalnych, niewystarczającej infrastruktury do prowadzenia przetwórstwa

czy gastronomii na bazie produktów z obszaru. Braku znajomości specyfiki obszaru oraz kompetencji do podejmowania, prowadzenia i rozwijania działalności w oparciu o środki zewnętrzne.

Dolina Baryczy to region unikatowy pod względem koncentracji walorów przyrodniczych (duża powierzchnia obszarów chronionych, Park Krajobrazowy, liczne rezerваты, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000) oraz walorów kulturowych. Zainicjowane przez LGD partnerskie działania (Dolina Baryczy Poleca) wspierające producentów i usługodawców lokalnych w połączeniu z zainteresowaniem rozwojem oraz zabezpieczeniem odpowiednich środków na interwencje, stanowią szansę na rozwój potencjału gospodarczego. Dzięki realizacji celu obszar uniknie stagnacji gospodarczej oraz dalszej migracji osób.

Cel zostanie osiągnięty w wyniku realizacji przedsięwzięć:

P.1.1 Zrównoważona gospodarka lokalna produktów i usług dla turystyki

P.1.2 Zrównoważona gospodarka dla klimatu i podniesienia jakości życia mieszkańców

Cel 2 Rozwój potencjału społecznego na rzecz rozwoju regionu i adaptacji do zmian klimatu pozwoli zniwelować słabe strony związane głównie z niewystarczającą wiedzą, współpracą i aktywnością mieszkańców na rzecz zachowania specyfiki obszaru oraz pogłębienia wiedzy i współpracy w zakresie działań dla klimatu. Kontynuacja działań edukacyjnych, promocyjnych oraz szerokie spektrum bezpośredniej możliwości zaangażowania się mieszkańców w tworzenie oferty przyczyni się do zachowania unikatowych walorów przyrodniczych, dziedzictwa kulturowego oraz zwiększenia wiedzy w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu.

Cel zostanie osiągnięty poprzez realizację przedsięwzięć:

P.2.1. Aktywizacja mieszkańców na rzecz współpracy dla specyfiki obszaru i klimatu

P.2.2. Wzmocnienie i rozwój potencjału społecznego mieszkańców w zakresie działań dla klimatu

Cel 3 Rozwój potencjału infrastruktury lokalnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i adaptację do zmian klimatu pozwoli na realizację potrzeb w zakresie udostępnienia oferty turystycznej oraz obiektów użyteczności publicznej, z uwzględnieniem rozwoju dla klimatu w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury. Realizacja celu wynika z przeprowadzonych konsultacji społecznych z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi. Powstająca infrastruktura będzie służyć mieszkańcom w rozwoju osobistym i społecznym, co przyczyni się do wyrównywania szans.

Cel 3 zostanie osiągnięty poprzez realizację przedsięwzięć:

P.3.1. Zwiększenie dostępu do infrastruktury turystycznej służącej zachowaniu zrównoważonego rozwoju

P.3.2. Zwiększenie dostępu do miejsc świadczenia usług lokalnych przyjaznych dla klimatu

3. Opis przedsięwzięć

Szczegółowy opis przedsięwzięć, z uwzględnieniem źródła finansowania planowanych wskaźników oraz grup wsparcia, w tym dedykowanego osobom w niekorzystnej sytuacji, tj. ludziom młodym do 25 r. ż, seniorom powyżej 60 r. ż, kobietom. Preferencje grup odbiorców działań zostaną uwzględnione w warunkach dostępu, lokalnych kryteriach wyboru, stałego monitoringu działań umożliwiających identyfikację płci i wieku uczestników, odbiorców.

Tabela 32 Opis przedsięwzięć

Cel	C.1 Rozwój potencjału gospodarczego dla klimatu w powiązaniu ze spójną ofertą turystyczną	
Przedsięwzięcie:	P.1.1 Zrównoważona gospodarka lokalna produktów i usług dla turystyki	
<p>Konkurs: Podejmowanie lub rozwijanie działalności w zakresie produktów lub usług lokalnych bazujących na potencjale obszaru.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. produkty usługi lokalne powstające z surowca pochodzącego z obszaru i/lub produkowane na obszarze, w szczególności w sposób tradycyjny (min. 25 lat udokumentowanego sposobu wytwarzania) m.in.: owoce, warzywa, wędliny, nabiał, wypieki oraz rękodzieło artystyczne. 2. usługi lokalnych tj: gastronomiczne, noclegowe w tym agroturystyka (jako dodatkowa działalność małych gospodarstw rolnych), rekreacyjne jako udostępniające walory obszaru, edukacyjne zakresie edukacji regionalnej, przyrodniczej, klimatycznej - w tym zagrody edukacyjne (prowadzone jako dodatkowa działalność małych gospodarstw rolnych), przewodnickie, wypożyczalnie sprzętu służącego do uprawiania zrównoważonej turystyki. <p>Grupa wsparcia: osoby fizyczne mikro i małe firmy, rolnicy i ich domownicy prowadzący małe gospodarstwa rolne (działalność pozarolniczej w zakresie agroturystyki, zagród edukacyjnych).</p>	<p>WPR: 1.Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki 2.Rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych</p>	<p>Wskaźnik produktu: Liczba operacji w zakresie utworzenia działalności Liczba operacji w zakresie rozwoju działalności lub rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa Liczba ofert na stronie www.dbpoleca.barycz.pl lub/i na stronie www.edukacja.barycz.pl (jeśli dotyczy)</p> <p>Wskaźnik rezultatu: R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach</p>
<p>Operacja własna: Wsparcie działań animujących sieciujących oraz podnoszących wiedze w zakresie budowania marki obszaru Doliny Baryczy, promocji oferty produktów i usług lokalnych, działań adaptacyjnych do zmian klimatu, wsparcie systemu certyfikacji Dolina Baryczy Poleca www.dbpoleca.barycz.pl) Grupa wsparcia: za pośrednictwem LGD producenci i usługodawcy z sektora społecznego, gospodarczego i publicznego.</p>	<p>WPR: Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także</p>	<p>Wskaźnik produktu: Liczba działań o charakterze sieciującym</p> <p>Wskaźnik rezultatu: R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.</p>

		wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych	
Przedsięwzięcie:	P.1.2 Zrównoważona, gospodarka dla klimatu i podniesienia jakości życia mieszkańców		
Konkurs: Podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczych przyczyniając się do: 1. wprowadzania adaptacji do zmian klimatu materiałooszczędności i gospodarowania odpadami, optymalizacji zużycia energii, ekspertyz danych, montażu, remontów instalacji OZE prowadzenia gospodarki w obiegu zamkniętym (GOZ), 2. podniesienie jakości życia mieszkańców w zakresie usług transportowych osób, świadczenia opieki dla grup defaworyzowanych, profilaktyki zdrowia (rehabilitacja, poprawa kondycji fizycznej). Grupa wsparcia: osoby fizyczne mikro i małe firmy.	WPR Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki	Wskaźnik produktu: Liczba operacji polegających na powstaniu przedsiębiorstwa Liczba operacji polegających na rozwoju przedsiębiorstwa Liczba ofert na stronie www.dbpoleca.barycz.pl/ inne Wskaźnik rezultatu: R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR	
Cel:	Cel 2 Rozwój potencjału społecznego na rzecz rozwoju regionu i adaptacji do zmian klimatu		
Przedsięwzięcie:	P.2.1. Aktywizacja mieszkańców na rzecz współpracy dla specyfiki obszaru i klimatu		
Grupa wsparcia: Partnerzy społeczni (KGW, OSP, NGO, mieszkańcy działający w porozumieniu z GOK Operacja własne: 1. Przygotowanie kadr i pomocy do realizacji programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu – (np. cykl szkoleń połączony z wyjazdami studyjnymi dla liderów życia społecznego nauczycieli, edukatorów, NGO, pracowników JST w zakresie praktycznych rozwiązań dla klimatu. 2. Konkursy na nowe pomoce edukacyjne w zakresie edukacji dla klimatu, dodruk powstałych w Programie Edukacja dla Doliny Baryczy. 3. Systemowe działania w zakresie aktywizacji mieszkańców obszaru - realizacja Międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu (np. finał konkursu na aktywne sołectwo, konkursy promujące działania mieszkańców dla klimatu, publikacje dot. dobrych praktyk dla klimatu) Granty:	WPR: Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem	Wskaźnik produktu: Liczba działań o charakterze sieciującym Wskaźnik rezultatu: R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.	

<p>Modelowe rozwiązania zapobiegające skutkom zmian klimatu w zakresie błękitnej / zielonej infrastruktury</p> <p>Grupa wsparcia: Partnerzy społeczni NGO, mieszkańcy działający w porozumieniu z JST</p>	<p>inwestycji infrastrukturalnych</p>	
<p>Przedsięwzięcie:</p>	<p>P.2.2. Wzmocnienie i rozwój potencjału społecznego mieszkańców w zakresie działań dla klimatu</p>	
<p>Grant: Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu w szkołach – udział w zacięciach pozalekcyjnych w ramach oferty edukacji regionalnej i klimatycznej – www.edukacja.barycz.pl.</p> <p>Grupa wsparcia; za pośrednictwem JST placówki edukacyjne wszystkich szczebli realizujące program Edukacja dla Doliny Baryczy</p>	<p>WPR: Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także wzmocnienie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych</p>	<p>Wskaźnik produktu: Liczba działań o charakterze sieciującym</p> <p>Wskaźnik rezultatu: R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.</p>
<p>Projekty partnerskie Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu dla mieszkańców - wyjazdach do ofercie edukacyjnej dla dorosłych www.edukacja.barycz.pl.</p> <p>Wsparcie aktywności mieszkańców np. realizacja gminnych edycji konkursu na eko - aktywne sołectwo.</p> <p>Zaangażowanie mieszkańców w tworzenie ogólnodostępnej oferty kulturalnej, dla seniorów, młodych doposażenie (instrumenty, stroje) istniejących zespołów/orkiestr formacji tworzących stałą ofertę kulturalną</p> <p>Grupa wsparcia; za pośrednictwem placówki sołectwa, seniorzy, KGW, Grupy nieformalne w Partnerstwie z GOK</p>	<p>WPR: Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także wzmocnienie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem</p>	<p>Wskaźnik produktu: Liczba działań o charakterze sieciującym</p> <p>Wskaźnik rezultatu: R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.</p>

		inwestycji infrastrukturalnych	
Cel:	Cel 3 Rozwój potencjału infrastruktury lokalnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i adaptację do zmian klimatu		
Przedsięwzięcie:	P.3.1. Zwiększenie dostępu do infrastruktury turystycznej służącej zachowaniu zrównoważonego rozwoju		
Operacje własna: 1. Rozpoznawalność obszaru Doliny Baryczy – rozwój narzędzi w udostępnienie zrównoważonej oferty turystycznej wraz działaniami edukacyjnymi i promocyjnymi- aplikacja turystyczna. Publikacje turystyczne mapki, przewodniki. 2. Aktywnie w Dolinie Baryczy - promocja kalendarza aktywnych wydarzeń na bazie szlaków turystach – rajdy, biegi – promocja oferty z monitoringiem – nagrodobranie. Grant : Udostępnienie ogólnodostępnych atrakcji turystycznych poprzez wirtualną rzeczywistość - audioprzewodnik, tematyczne ścieżki turystyczne inwentaryzacja, modernizacja szlaków i ścieżek rowerowych i pieszych, przyrodniczych oraz oznakowanie i przekierowanie do oferty turystycznej (2 edycje) Grupa wsparcia: NGO, osoby fizyczne we współpracy z JST	WPR Ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi.	Wskaźnik produktu Liczba operacji Wskaźnik rezultatu: R. 41PR Liczba osób korzystających z dostępu do małej infrastruktury publicznej	
Przedsięwzięcie:	P.3.2. Zwiększenie dostępu do miejsc świadczenia usług lokalnych przyjaznych dla klimatu		
Konkurs Zwiększenie dostępu do małej infrastruktury publicznej dzięki realizacji działań adaptacyjnych do zmian klimatu. Grupa wsparcia: JST	WPR 6. poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	Wskaźniki produktu Liczba operacji Wskaźnik rezultatu R. 41PR Liczba osób korzystających z dostępu do małej infrastruktury publicznej	

Rozdział VII – Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

1. Ogólna charakterystyka wewnętrznej organizacji pracy w LGD

1. Najważniejszym organem stowarzyszenia jest Walne Zgromadzenie Członków, które przyjmuje Statut i założenie Lokalnej Strategii Rozwoju oraz zatwierdza regulaminy Organów.
2. Projekty kryteriów oraz procedur zostaną opracowane przez zespół powołany przez Zarząd z udziałem Rady i poddane zostaną szerokim konsultacjom, a następnie przekazane Zarządowi do przyjęcia w drodze uchwały.
3. Uwagi do procedur i kryteriów może złożyć każdy zainteresowany w sprawie. Uwagi te są rozpatrywane przez Zarząd, odpowiednio procedowane lub odrzucane. W przypadku nieuwzględnienia uwagi, Zarząd informuje o tym fakcie wnioskodawcę, podając uzasadnienie.
4. Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji do dofinansowania, ustalanie kwoty wsparcia dla projektów, opiniowanie na wnioski Zarządu zmian obowiązujących procedur, w tym kryteriów wyboru operacji, które mają być realizowane w ramach LSR oraz w ramach innych konkursów realizowanych przez LGD.

5. Zarząd rozpatruje wnioski członków LGD oraz społeczności lokalnej w zakresie zmian w LRS i działalności LGD, po ich rozpatrzeniu opiniuje w drodze konsultacji zmiany i po uzyskaniu opinii Rady zatwierdza.
 6. Zarząd przyjmuje procedurę wyboru operacji wraz z organizacją i wykorzystaniem narzędzi elektronicznych do przeprowadzenia oceny. Zarząd dba, by procedury zostały opracowane w sposób łatwy do zrozumienia dla potencjalnych wnioskodawców, a przyjęta kryteria nie budziły wątpliwości interpretacyjnych zarówno dla członków Rady, jak i wnioskodawców.
- 2. Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów:**
1. Kryteria zostaną opracowane przez LGD w procesie partycypacyjnym, po zapoznaniu się z wytycznymi szczegółowymi w zakresie przyznawania wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 – 2027 dla interwencji I.13.1 Leader/Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS) – komponent wdrażania LSR (na etapie tworzenia LSR wytyczne nie były jeszcze zatwierdzone przez właściwego ministra).
 2. Kryteria wyboru operacji będą powiązane z diagnozą obszaru i wnioskami z konsultacji zawartymi w LSR.

LGD planuje zastosować kryteria:

1. dostępne, tj. warunkujące udzielenie wsparcia, zwłaszcza w zakresie przedsięwzięć dla przedsiębiorców, aby zgodnie z zapisami PS WPR pomoc ofiarować tylko w tym zakresie, jaki jest zgodny z celami LSR; Kryteria mogą wskazywać kody PKD, na jakie zostanie udzielone wsparcie.
2. rankingujące, czyli premiujące operacje o określonym charakterze. Zgodnie z informacjami zawartymi w założeniach do LSR wynikającymi z doświadczeń z wdrażania poprzednich strategii oraz wysokiej oceny przejrzystości i skuteczności przyjętych kryteriów (ewaluacja, ocena szkoleń) planuje się opracowanie kryteriów premiujących:
 - realizację lokalnej polityki klimatycznej wypracowanej w ramach międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu w działania służące zrównoważonemu rozwojowi Doliny Baryczy
 - wsparcie podmiotów upubliczniających i sieciujących ofertę poprzez stronę www.dbpoleca.barycz.pl, www.sklep.barycz.pl, współpracujących w ramach krótkich łańcuchów dostawa z użytkownikami znaku Dolin Baryczny Poleca
 - promocję całego obszaru Doliny Baryczy z wykorzystaniem logo i hasła promocyjnego oraz map całego obszaru Doliny Baryczy
 - wykorzystujących założenie i/ lub katalog tradycyjnej architektury Doliny Baryczy lub działania udostępniające obiekty zabytkowe
 - premiujące działania realizowane w oparciu o infrastrukturę szlaków turystycznych jako ich modernizację, udostępnienie, promocję
 - preferencje dla podmiotów nowych które nie korzystały wcześniej ze wsparcia LGD
 - gotowość projektu do realizacji, w tym kompletność dokumentacji, pozwoleń oraz szacowanie kosztów umożliwiających terminową ocenę i realizację wniosków
 - udział w szkoleniach gwarantujących znajomość założeń LSR, sprawną realizację projektów oraz włączanie się beneficjentów w strategiczne działania do aktywizujące
 - dostęp do środków dla osób grup wymagających wsparcia tj. kobiet, i/ lub osób do 25 r. ż., a także premiujących dodatkowe miejsca pracy, w tym dla osób z tych grup
 - wykorzystanie innowacjach społecznościowych narzędzi komunikacji działań, ofert i postępów w realizacji, tj. strony (www.dbpoleca.barycz.pl, aplikacja mobilna, www.edukacja.barycz.pl i innych), a także w zakresie premiowania innowacyjnych rozwiązań jako wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, nowej metody marketingu lub nowej metody organizacji w zakresie praktyk biznesowych, organizacji miejsca pracy bądź relacji ze środowiskiem zewnętrznym.

Zakresem innowacji będzie stosowanie niestandardowych lub pro-ekologicznych rozwiązań konstrukcyjnych, technologicznych, architektonicznych. Partycypacyjne wykorzystanie powstałej infrastruktury (współpraca międzysektorowa, służąca realizacji celów inwestycji, wykorzystanie

potencjału obiektu) – dla operacji z zakresu rozwoju niekomercyjnej infrastruktury w realizacji grantów, operacji własnych; z uwzględnieniem pozytywnego wpływu na ochronę środowiska lub przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

Ponadto premiowane będą:

- projekty partnerskie które mające charakter włączający, uwzględniając potrzeby osób w różnym wieku, szczególnie osób starszych i młodzieży, operacje angażujące aktywnie społeczność lokalną
- projekty grantowe realizowane w partnerstwach lokalnych
- projekty własne, kierowane do różnych grup odbiorców z całego obszaru LSR, w tym realizujące założenie międzygminnego planu adaptacji.

Rozdział VIII – Plan działania

Plan działania zakłada realizację LSR w trzech etapach zawierających dwa kamienie milowe:

- Etap I kamień milowy - zgodny z § 9 wzoru UMOWA O WARUNKACH I SPOSOBIE REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ – do 30.06.2026r. wesprzeć wdrażanie LSR w ramach PS WPR w wysokości odpowiadającej 40 % wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 1 Umowy Ramowej
- Etap II (II kamień milowy) – do 31.12.2027r. - wesprzeć wdrażanie LSR w ramach PS WPR w wysokości odpowiadającej 80 % wartości określonej w § 5 ust. 2 pkt 1 Umowy Ramowej,
- Etap III – do 31.12.2029r. pozostała część. Poszczególne etapy wynikają z wymogów unijnych nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 (2023-2029).

Szczegółowa informacja o planie działania LSR obejmująca harmonogram osiągnięcia poszczególnych wskaźników LSR znajduje się w **formularzu nr 2 tabela Plan działania**, stanowiącym załącznik do LSR.

Założenie do osiągnięcia wskaźników

Przyjęte w niniejszej strategii wskaźniki produktu i rezultatu są spójne i prezentują horyzontalną logikę interwencji (dla przedsięwzięć i zakresów operacji wskazano co najmniej jeden wskaźnik produktu i rezultatu). Przy tym należy zaznaczyć, że wskaźniki produktu, jeśli nie zostały narzucone katalogiem przyjętym w ramach danego programu, obrazują bezpośredni efekt wydatkowania środków. Poniżej przedstawiono założenia dla wskazanych w LSR wskaźników i przyjętych wartości:

Tabela 33 Założenia do osiągnięcia wskaźników

Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika	Wskaźnik rezultatu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika
Przedsięwzięcie P.1.1 Zrównoważona gospodarka lokalna produktów i usług dla turystyki	Liczba operacji w zakresie utworzenia działalności	W Planie Działania wskazano wartość wynikającą z podziału zaplanowanej alokacji przez maksymalną kwotę możliwą do uzyskania w ramach jednej operacji. Bezpośrednim efektem przeprowadzonego naboru będzie realizacja operacji w zakresie rozwoju działalności w branży produktów i usług lokalnych.	Wskaźnik rezultatu W.1.1 R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR	W związku z opisem obowiązkowego wskaźnika dla WPR, z którego wynika, że samozatrudnienie traktowane jest jako nowe miejsce pracy powstałe w ramach środków z programu, dla zadanej liczby operacji w zakresie utworzenia działalności, przyjęto taką samą liczbę nowych miejsc pracy

Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika	Wskaźnik rezultatu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika
	Liczba operacji w zakresie rozwoju działalności lub rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	W Planie Działania wskazano wartość wynikającą z podziału zaplanowanej alokacji przez maksymalną kwotę możliwą do uzyskania w ramach jednej operacji. Bezpośrednim efektem przeprowadzonego naboru będzie realizacja operacji w zakresie utworzenia działalności w branży produktów i usług lokalnych.	Wskaźnik rezultatu W.1.1 R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR	W związku z opisem obowiązkowego wskaźnika dla WPR, z którego wynika, że rezultatem wsparcia finansowego ma być wsparcie przedsiębiorstw na obszarach wiejskich, dla zakresu związanego z rozwojem działalności przyjęto właśnie liczbę podmiotów, które uzyskają wsparcie
	Liczba ofert na stronie www.dbpoleca.barycz.pl lub/i na stronie www.edukacja.barycz.pl (jeśli dotyczy)	Zakres tematyczny możliwych operacji zakłada wsparcie oferty turystycznej obszaru (usługi i produkty lokalne), których katalog znajduje się na prowadzonej przez LGD stronie www.dbpoleca.barycz.pl . Planuje się, że każda z ww. operacji pozwoli wesprzeć (wpisać nową lub utrzymać istniejącą ofertę usług lub produktów). Dodatkowo, jeśli przedmiotem działalności będzie oferta edukacyjna/przewodnicka, obowiązkiem beneficjenta będzie wpisanie jej na stronę edukacja.barycz.pl	nd	nd
	Liczba działań o charakterze sieciującym	Zakres operacji własnej zakłada wsparcie podmiotów w ramach systemu promocji Dolina Baryczy Poleca, który jest działaniem spajającym ofertę obszaru.	Wskaźnik rezultatu W.1.1 R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i	Zaplanowana operacja własna zakłada wsparcie grona osób/podmiotów w ramach wspólnej marki Doliny Baryczy. Operacja przewiduje wzmocnienie lokalnych producentów i usługodawców w ramach

Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika	Wskaźnik rezultatu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika
			innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami	systemu Dolina Baryczy Poleca. Kolejne edycje systemu pozwalają wspierać ok. kilkudziesięciu takich podmiotów, dlatego dobór wskaźnika odzwierciedla te doświadczenia w ramach zrealizowanych już projektów
Przedsięwzięcie P.1.2 Zrównoważona gospodarka dla klimatu i podniesienia jakości życia mieszkańców	Liczba operacji w zakresie utworzenia działalności	W Planie Działania wskazano wartość wynikającą z podziału zaplanowanej alokacji przez maksymalną kwotę możliwą do uzyskania w ramach jednej operacji. Bezpośrednim efektem przeprowadzonego naboru będzie realizacja operacji w zakresie rozwoju działalności w branży wskazanej w opisie przedsięwzięcia	Wskaźnik rezultatu W.1.2 R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach	W związku z opisem obowiązkowego wskaźnika dla WPR, z którego wynika, że samozatrudnienie traktowane jest jako nowe miejsce pracy powstałe w ramach środków z programu, dla zadanej liczby operacji w zakresie utworzenia działalności, przyjęto taką samą liczbę nowych miejsc pracy

Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika	Wskaźnik rezultatu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika
			projektów WPR	
	Liczba operacji polegających na rozwoju przedsiębiorstwa	W Planie Działania wskazano wartość wynikającą z podziału zaplanowanej alokacji przez maksymalną kwotę możliwą do uzyskania w ramach jednej operacji. Bezpośrednim efektem przeprowadzonego naboru będzie realizacja operacji w zakresie utworzenia działalności w branży wskazanej w opisie przedsięwzięcia	Wskaźnik rezultatu W.1.2 R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR	W związku z opisem obowiązkowego wskaźnika dla WPR, z którego wynika, że rezultatem wsparcia finansowego ma być wsparcie przedsiębiorstw na obszarach wiejskich, dla zakresu związanego z rozwojem działalności przyjęto właśnie liczbę podmiotów, które uzyskają wsparcie
	Liczba ofert na stronie www.dbpoleca.barycz.pl/inne	Zakres tematyczny możliwych operacji zakłada wsparcie oferty turystycznej obszaru (usługi i produkty dla obszaru/mieszkańców), których katalog znajduje się na prowadzonej przez LGD stronie www.dbpoleca.barycz.pl. Planuje się, że każda z ww. operacji pozwoli wesprzeć (wpisać nową lub utrzymać istniejącą ofertę usług lub produktów).	nd	nd

Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika	Wskaźnik rezultatu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika
Przedsięwzięcie P.2.1 Aktywizacja mieszkańców w na rzecz współpracy dla specyfiki obszaru i klimatu	Liczba działań o charakterze sieciującym	Zakres operacji zakłada wsparcie podmiotów w ramach systemu promocji Dolina Baryczy Poleca czy Programu Edukacja dla Doliny Baryczy, a także dot. przeciwdziałania zmianom klimatu. Wszystkie te inicjatywy powodują zwiększenie spójności obszarowej w różnych aspektach życia.	Wskaźnik rezultatu W.2.1 R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami	Zaplanowane operacje własne zakładają wsparcie grona osób/podmiotów w ramach wspólnej marki Doliny Baryczy oraz działalności w zakresie edukacji regionalnej, w szczególności związanej z przeciwdziałaniem zmianom klimatu w inwestycjach, w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy. Operacje zakładają bezpośrednie wsparcie grona osób związanych z ww. inicjatywami, w szczególności nauczycielami i przedstawicielami podmiotów działających w tym zakresie (pracownicy JST, ośrodki edukacji pozaszkolnej, itp.)
Przedsięwzięcie P.2.2. Wzmocnienie i rozwój potencjału społecznego	Całkowita liczba osób objętych wsparciem	Przewidziane w ramach zakresu projekty grantowe i partnerskie zakładają aktywizację i edukację regionalną, w szczególności w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu	Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających	Wskaźnik jest adekwatny do przyjętego wskaźnika produktu, bowiem wskazane ilości osób dotyczą mieszkańców obszarów wiejskich, którzy skorzystają ze szkoleń, doradztwa czy

Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika	Wskaźnik rezultatu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika
o mieszkańcy w w zakresie działań dla klimatu		mieszkańców Doliny Baryczy, toteż właściwym wskaźnikiem produktu jest właśnie planowana liczba osób rozumiana jako grupa, do której projekty będą skierowane (m.in. w zakresie udziału w ofercie zajęć dot. obszaru czy doposażeniu miejsc spotkań i wspierających życie kulturalne na obszarze). Przyjętą wartość oszacowano na podstawie dotychczas zrealizowanych projektów o analogicznym zakresie	ch z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.	wymiany wiedzy w ramach planowanych projektów. Głównym celem projektów tych jest wzrost świadomości nt. przeciwdziałania zmianom klimatu, edukacja regionalna, aktywizacja lokalnej społeczności oraz promocja zrównoważonego trybu życia.
Przedsięwzięcie P.3.1. Zwiększenie dostępu do infrastruktury turystycznej służącej zachowaniu zrównoważonego rozwoju	Liczba operacji	Bezpośrednim efektem wykorzystania środków będzie realizacja operacji z zakresu wsparcia oferty ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej/dla mieszkańców	R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystających z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR	Wskaźnik jest adekwatny do przyjętego wskaźnika produktu, bowiem wskazane ilości osób dotyczą operacji wspierających małą infrastrukturę turystyczną i ofertę turystyczną. Wskaźnik wskazuje min. liczbę osób, która skorzysta z planowanych narzędzi dofinansowanych w WPR.

Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika	Wskaźnik rezultatu	Metodologia doboru i wartości wskaźnika
Przedsięwzięcie P.3.2. Zwiększenie dostępu do miejsc świadczenia usług lokalnych przyjaznych dla klimatu	Liczba operacji	Przyjęty zakres operacji zakłada wsparcie infrastruktury turystycznej/dla mieszkańców, które będą realizowane w zakresie adaptacji do zmian klimatu	R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystających z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR	Wskaźnik jest adekwatny do przyjętego wskaźnika produktu, bowiem wskazane ilości osób dotyczą operacji wspierających małą infrastrukturę turystyczną i ofertę turystyczną. Wskaźnik wskazuje min. liczbę osób, która skorzysta planowanych infrastrukturalnych operacji dofinansowanych w WPR. Przyjmuje się, że ze wsparcia infrastruktury skorzystają przynajmniej mieszkańcy miejscowości, w których będzie realizowana operacja.

Harmonogram osiągnięcia wskaźników został sporządzony w sposób umożliwiający wywiązanie się LGD z obowiązków wynikających z § 6 projektu umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR.

Każdy z tych etapów będzie rozpoczynał się realizacją działań szkoleniowych i doradczych, umożliwiających przyszłym wnioskodawcom zdobycie wiedzy niezbędnej do przygotowania wniosków. W trakcie realizacji przewiduje się wsparcie doradcze związane z zasadami realizacji, rozliczenia i warunkami dla utrzymania trwałości operacji/zadań. Wskazane tutaj wsparcie doradcze stanowi bardzo ważny element Planu Komunikacji. Zakłada się, że udział w szkoleniach będzie premiowany w ramach kryteriów. Planuje się osiągnięcie poziomu wykonania, zgodnie z opisanymi etapami realizacji LSR, w tym z dwoma określonymi kamieniami milowymi. Efektem końcowym będzie realizacja przewidzianych wskaźników, jak również celów i przedsięwzięć LSR.

Plan działania powstał z uwzględnieniem rekomendacji, uwag i opinii mieszkańców oraz wniosków z diagnozy.

Rozdział IX – Plan finansowy LSR

LGD realizuje Lokalną Strategię Rozwoju w oparciu o jeden fundusz w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) zgodnie z określonymi w warunkach dostępu kryteriami podziału budżetu (w momencie tworzenia LSR warunki dostępu były na etapie projektowania, dlatego zaznacza się w tym miejscu, że na etapie realizacji budżet wydatkowany będzie zgodnie z przyjętymi ostatecznie zasadami):

- nieprzekraczającej 40% środków LSR na operacje realizowane przez JSFP, (w LSR zaplanowano: 800 000,00 EUR, co stanowi 40% środków LSR),
- nieprzekraczającej 20% środków komponentu Wdrażanie LSR w przypadku operacji własnych LGD (w LSR zaplanowano: 127 777,77 EUR, co stanowi 6% środków LSR),

Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach Wspólnej Polityki Rolnej odbywać się będzie z wykorzystaniem procedury konkursowej, operacji własnych i grantowej oraz projektów partnerskich na podstawie wytycznych MRiRW.

W przypadku Wdrażania LSR wsparcie udzielane będzie w formie dotacji w postaci ryczałtu lub refundacji poniesionych kosztów na warunkach określonych we WPR oraz wytycznych MRiRW. Ponadto, mając na uwadze, że limity środków na wdrażanie i zarządzanie LSR wskazane zostały w walucie EUR, natomiast zasady dot. udzielania wsparcia w ramach poszczególnych zakresów operacji wskazują limity w walucie PLN, dla potrzeb oszacowania wartości wskazanych w budżecie przyjęto kurs EUR wynoszący 4,50 zł. Następnie, limity dla danego zakresu dzielono przez przyjęty kurs i wyliczono kwoty w EUR.

Na etapie planowania budżetu LSR przyjęto wartości maksymalne dla zakresów:

1. podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, tworzenia gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych – do wysokości 150 tys. zł,
2. projektów grantowych do wysokości 500 tys. zł przy czym wysokość pojedynczego grantu:
 - w pozostałych zakresach zadań objętych grantami – ustalana będzie na bazie projektu budżetu (art. 83 ust. 1 lit. c oraz ust. 2 lit. b); maksymalna kwota zostanie określona w oparciu o dane historyczne.
 - w pozostałych przypadkach Wdrażania LSR (w tym na operacje własne) wsparcie będzie miało formę dotacji w postaci refundacji kosztów kwalifikowalnych do wysokości 500 tys. zł.

W przypadku Wdrażania LSR intensywność wsparcia będzie wynosiła:

- do 65% kosztów kwalifikowalnych, z wyłączeniem operacji realizowanych w ramach rozwoju pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych,
- do 85% kosztów kwalifikowalnych w przypadku operacji realizowanych w ramach rozwoju pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych,
- do 100% kosztów kwalifikowalnych na operacje obejmujące inwestycje nieprodukcyjne w przypadku podmiotów innych niż jednostki sektora finansów publicznych,
- do 75% kosztów kwalifikowalnych na operacje obejmujące inwestycje nieprodukcyjne w przypadku jednostek sektora finansów publicznych, z czego pomoc finansowa z WPR wynosi maksymalnie 55% kosztów kwalifikowalnych, a pozostałe 20% kosztów kwalifikowalnych ze środków budżetu państwa.

Plan wykorzystania budżetu w ujęciu rocznym przedstawia załącznik nr 4 do niniejszej strategii i pozostaje on w korelacji z załącznikiem 2, tj. z Planem działania. W Planie działania określono planowane terminy ogłoszenia naboru, natomiast w Planie wykorzystania budżetu wskazano plan kontraktacji środków między beneficjentami a Samorządem Województwa. W załączniku nr 4 przyjmuje się zasadę, że kontraktacja środków następuje po ok. roku od momentu ogłoszenia naboru.

Założenia finansowe dla WPR

Maksymalne kwoty środków w ramach WPR 2023-2027 przewidzianych w poszczególnych LSR na wsparcie operacji realizowanych w ramach LSR są uzależnione od liczby ludności wiejskiej zamieszkałej na obszarze objętym LSR i dla przedmiotowej strategii wynoszą 2 462 500 EUR. Środki z tych funduszy zostaną wykorzystane w ramach dwóch komponentów - wdrażanie LSR oraz zarządzanie LSR. Działania animacyjne będą realizowane w ramach wszystkich celów i zaplanowanych operacji własnych LGD. Przewiduje się, że środki przewidziane w ramach wsparcia przedsiębiorczości w celu 1 zostaną realokowane w ramach jednego naboru. W zakresie projektów grantowych - zaplanowano **3 projekty grantowe**, z uwzględnieniem maksymalnej kwoty na jedną operację, tj. 500 000 zł. LGD planuje realizację **6-u operacji własnych** z budżetami oscylującymi w granicach 50 000-250 000 zł. Przewiduje się także realizację **projektu partnerskiego/w partnerstwie** z planowaną alokacją w kwocie 100 000 zł.

Tabela 34 Planowana wysokość środków na wdrażanie LSR i zarządzanie LSR

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR (art. 34 ust. 1 lit. b i c rozporządzenia nr 2021/1060)				
Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	EFS+*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	2 000 000	0	0	2 000 000
	462 500	0	0	462 500

Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)				
Razem	2 462 500	0	0	2 462 500

* Wysokość środków danego funduszu na RLKS dostępnych dla LGD w danym województwie będzie wyższa o wartość wkładu krajowego, którego procentowy udział w tej kwocie jest określony dla danego FEW.

**W wierszu odpowiadającym danemu EFSI, z którego LSR nie będzie finansowana, należy wstawić wartość „0”.

Rozdział X Monitoring i ewaluacja

Wdrażanie strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność planowane jest na długi okres czasu, w ramach którego bardzo prawdopodobne jest wystąpienie nieprzewidzianych zdarzeń mających bezpośrednie oddziaływanie na realizację założonych celów, przedsięwzięć i odpowiadającym im wskaźnikom. W celu wykluczenia ewentualnych zagrożeń i zapewnienia wysokiej skuteczności i efektywności podejmowanych działań przygotowano procedurę dokonywania monitoringu oraz ewaluacji wskazując główne elementy podlegające badaniom oraz wskazując podmioty ją przeprowadzające.

Najważniejszym celem monitoringu i ewaluacji jest zebranie informacji przydatnych do skuteczniejszego zarządzania i wdrażania LSR oraz działalności LGD. Stały monitoring zebranych danych oraz wprowadzenie niezbędnych korekt zapewnia zdolność Stowarzyszenia LGD do realizacji strategii wraz z założonymi celami w sposób sprawny i skuteczny. Proces ten składa się z dwóch elementów:

- Monitoring będzie procesem stałego kontrolowania, czy realizacja strategii przebiega zgodnie z założeniami, poprzez systematyczne zbieranie oraz analizowanie danych dotyczących funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji strategii, a także sposób ich pomiaru. Poza samym gromadzeniem informacji, procedura zakłada, w jaki sposób zbiór ten zostanie wykorzystany. Odbywać się będzie z wykorzystaniem przede wszystkim stron internetowych LGD oraz mediów społecznościowych.
- Ewaluacja ma na celu przede wszystkim ocenę wartości zgromadzonych w ramach monitoringu. Pozwala na przeprowadzenie analizy pomiędzy podejmowanymi inicjatywami, a rezultatami końcowymi, dzięki której można sformułować rekomendacje na dalsze działania.

Procedura wykonywana będzie głównie przez Zarząd oraz pracowników LGD, jednak w przypadku ewentualnych potrzeb nie wyklucza się realizacji pewnych zadań przez organy zewnętrzne. Poprawność wykonywanych działań nie może być przeprowadzona bez udziału mieszkańców obszaru, a przede wszystkim wnioskodawców, a także beneficjentów oraz osób uczestniczących w działaniach aktywizacyjnych. Wiąże się to też z realną współpracą osób uczestniczących w przeprowadzanych badaniach, szczególnie przez udostępnianie danych oraz odpowiadanie na pytania w sposób zgodny z rzeczywistością. Procedura zakłada wykorzystanie odpowiednich metod oraz narzędzi dobranych w taki sposób, aby ich stosowanie było realne i możliwe do przeprowadzenia przez wyznaczonych wykonawców z uwzględnieniem pozyskania informacji jakościowych i ilościowych. Wszystkie pozyskane informacje zostaną wykorzystane do przygotowania rekomendacji, których wprowadzenie i stosowanie zapewni korektę pewnych działań, które mogłyby negatywnie oddziaływać przy wdrażaniu lokalnej strategii rozwoju. Informacje pozyskiwane w ramach monitoringu będą służyły do tworzenia rocznych sprawozdań.

Opis procedury monitoringu:

W ramach procesu monitoringu planuje się systematyczne zbieranie danych i ścisłe analizowanie informacji ilościowych i jakościowych na temat stanu wdrażania LSR oraz działania stowarzyszenia w aspekcie finansowym i rzeczowym. Pozyskane dane pozwolą na weryfikację czy podejmowane poszczególne działania nie odbiegają od wcześniej założonych celów. Monitoring będzie prowadzony na bieżąco, a jego głównym wykonawcą będzie Zarząd oraz pracownicy biura. Dane pozyskiwane będą przede wszystkim ze sprawozdań beneficjentów, rejestrów danych

prowadzonych przez biuro LGD, w tym przez rejestry doradztw, list obecności, informacji na temat odwiedzin strony internetowej. Ocenę zebranych informacji będzie się analizować w stosunku do założonych wartości. Zebrane informacje będą podstawą do przygotowania sprawozdań lub innych wymaganych raportów.

Elementy podlegające monitoringowi:

Doradztwo

Elementy podlegające monitorowaniu	Wykonawca monitoringu	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
<u>Działania informacyjno - promocyjne LGD:</u> czy jest zainteresowanie takimi działaniami oraz czy tematy są odpowiednio dobrane ?	Biuro LGD	- lista obecności - ankieta - odbiorcy działań - portal społecznościowy LGD - strona internetowa - plan komunikacji	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych działań -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- wskaźnik: liczba interesantów korzystających z działania
<u>Działania aktywizacyjne LGD w ramach animacji:</u> Jakie jest zainteresowanie potencjalnych odbiorców działaniami aktywizacyjnymi ?	Biuro LGD	- lista obecności - ankieta - odbiorcy działań - portale społecznościowe LGD - strona internetowa	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych działań -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- wskaźnik: liczba interesantów korzystających z działania
<u>Doradztwo w biurze LGD:</u> czy jest zainteresowanie doradztwem w Biurze LGD oraz czy jest ono satysfakcjonujące?	Biuro LGD	- karta doradztwa - ankieta	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych działań -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- wskaźnik: liczba interesantów korzystających z działania
<u>Strona internetowa LGD:</u> ilość odbiorców informacji zamieszczanych na stronie internetowej.	Biuro LGD	- strona internetowa LGD - weryfikacja liczby wyświetleń strony internetowej LGD	czas pomiaru: -na bieżąco -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- wskaźnik: Liczba wyświetleń strony internetowej LGD

Wdrażanie LSR

Elementy podlegające monitorowaniu	Wykonawca monitoringu	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
<u>Realizacja założonych wskaźników:</u> czy w ramach rozliczonych operacji realizowane są wskaźniki ?	Biuro LGD	-ankiety/ sprawozdania beneficjentów - analiza dokumentów wewnętrznych LGD	czas pomiaru: -na bieżąco -po wypłynięciu ankiety od beneficjenta -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień realizacji wskaźników w ramach rozliczonych operacji w stosunku do zaplanowanego - wskaźnik: liczba zrealizowanych wskaźników w ramach rozliczonych operacji
<u>Realizacja wykorzystania budżetu LGD:</u> czy środki przewidziane w ramach budżetu zostają przekazywane wnioskodawcom ?	Biuro LGD Instytucja wdrażająca (UMWD)	-dokumenty LGD -dokumenty instytucji wdrażającej (UMWD) - ankieta beneficjenta	czas pomiaru: -na bieżąco -po wypłynięciu ankiety od beneficjenta -po wypłynięciu danych z instytucji wdrażającej (UMWD) -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień wydatkowania środków z budżetu w stosunku do zaplanowanego - wskaźnik: ilość wydatkowanych środków z budżetu
<u>Konkursy (nabory) LGD:</u> czy ilość składanych wniosków pozwala na wykorzystanie kwoty z naboru ogłoszonego przez LGD ?	Biuro LGD	- liczba złożonych wniosków, - karta doradztwa - obserwacja własna	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych działań -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień frekwencji uczestników działania w stosunku do zaplanowanej - wskaźnik: liczba potencjalnych wnioskodawców korzystających z doradztw
<u>Realizacja Planu Komunikacji:</u>	Biuro LGD	- liczba osiągniętych wskaźników, - listy obecności, - karty doradztwa,	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych działań	- stopień realizacji wykonania Planu Komunikacji - wskaźnik: liczba zrealizowanych działań

Elementy podlegające monitorowaniu	Wykonawca monitoringu	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
		- artykułu na stronach www, - wysłane maile	-przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	zaplanowanych w ramach Planu Komunikacji
<u>Rada LGD: czy skład Rady LGD spełnia wymogi obowiązujących przepisów i mowy ramowej?</u>	Biuro LGD	- weryfikacja składu Rady LGD - uchwała Walnego Zebrania Członków	czas pomiaru: -na bieżąco -przed oceną wniosku podczas konkursu (naboru) LGD	- zgodność składu Rady LGD w stosunku do wymaganego - wskaźnik: prawidłowy skład Rady LGD

W przypadku odstępstw od założonego planu funkcjonowania Stowarzyszenia i wdrażania LSR zweryfikowanego na podstawie analizy i oceny pozyskanych danych, przygotowany zostanie program naprawczy w celu uzyskania założonych wskaźników i rezultatów.

Opis procedury ewaluacji:

Procedura ewaluacji ma przede wszystkim pomóc w uzyskaniu odpowiedzi na pytanie czy realizacja zaplanowanych działań przyniosła zakładane efekty. Ewaluacja pozwoli na zweryfikowanie rzeczywistych i oczekiwanych efektów funkcjonowania LGD oraz wdrażania LSR. Badania ewaluacyjne będą prowadzone z zachowaniem standardów takich jak:

- trafność – pozwala ocenić, w jakim stopniu cele programu odpowiadają potrzebom i priorytetom danego sektora czy obszaru,
- efektywność – pozwala ocenić poziom ekonomiczności programu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych produktów,
- skuteczność – pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania wpływu zostały osiągnięte,
- użyteczność – pozwala ocenić, do jakiego stopnia produkty, rezultaty i oddziaływania programu odpowiadają potrzebom grupy docelowej,
- trwałość – pozwala ocenić, na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem projektu będą trwałe po jego zakończeniu,

Uwzględniając moment kiedy ewaluacja będzie przeprowadzona można wskazać kilka jej rodzajów:

- Ewaluacja ex-ante (przeprowadzona przed rozpoczęciem realizacji interwencji) – celem badania jest poprawa jakości planowanej do uruchomienia interwencji.
- Ewaluacja on-going (prowadzona w trakcie wdrażania interwencji) – celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów, w świetle wcześniej przeprowadzanej ewaluacji wstępnej, zwłaszcza pod względem dostarczanych produktów i osiągniętych rezultatów oraz określenie trafności zamierzeń w stosunku do aktualnych trendów społeczno-gospodarczych.
- Ewaluacja ex-post (prowadzona po zakończeniu realizacji interwencji) – celem jest określenie jego długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności.

Ewaluacja będzie prowadzona w wyznaczonym terminie, uzależnionym od potrzeby uzyskania informacji do weryfikacji danych. Głównym organem do realizacji procedury jest Zarząd LGD, jednak nie wyklucza się delegowania zadań na pracowników biura. Zarząd może także zlecić wykonanie ewaluacji podmiotom zewnętrznym. Obejmować będzie ona przede wszystkim ocenę działalności Stowarzyszenia, pracowników i funkcjonowanie biura, skuteczność działań animacyjno – promocyjnych, realizacji celów LSR, funkcjonowanie procedur.

Wykaz wykorzystanej literatury

1. Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) dla Doliny Baryczy na lata 2016 – 2022, Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy; 2015 z późn. zm.
2. Ewaluacja zewnętrzna Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy; SOCJOSKOP; 2022
3. Przewodnik "Odkryj Dolinę Baryczy"; Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy; 2021 Artykuły i dane ze stron [www: nasza.barycz.pl](http://nasza.barycz.pl), dnikarpia.barycz.pl, aktywni.barycz.pl, edukacja.barycz.pl, dbpoleca.barycz.pl, projekty.barycz.pl
4. Dane ze stron [www: http://cieszkow.pl](http://cieszkow.pl), <https://www.krosnice.pl/>, <https://www.milicz.pl/>, <https://www.twardogora.pl/>, [http s://www.zmigrod.com.pl/](http://s://www.zmigrod.com.pl/)

Spis tabel

Tabela 1 Dokumenty regulujące funkcjonowanie LGD	6
Tabela 2 Liczba ludności i powierzchnia obszaru objętego LSR wraz z podziałem administracyjnym	7
Tabela 3 Formy ochrony przyrody.....	8
Tabela 4 Kluczowe etapy prac nad LSR i adekwatne do nich metody partycypacyjnych metod konsultacji	11
Tabela 5 Podsumowanie konsultacji społecznych przeprowadzonych na obszarze objętym LSR.....	13
Tabela 6 Wykaz wniosków z badań i ankiet – Etap I	14
Tabela 7 Raport z analizy wniosków z konsultacji z mieszkańcami – etap II.....	16
Tabela 8 Raport z analizy wniosków z przeprowadzonej wśród mieszkańców – ankiety indywidualne - Etap III.....	17
Tabela 9 Zestawienie ilości ofert w bazie www. dbpoleca.barycz.pl wraz ilości podmiotów certyfikowanych znakiem Dolina Baryczy Poleca.....	19
Tabela 10 Zestawienie ilościowe działań w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu	20
Tabela 11 Zestawienie ilości organizacji realizujących projekty grantowe w perspektywie 2014-2020.....	21
Tabela 12 Analiza migracji mieszkańców obszaru LGD	22
Tabela 13 Dochód podatkowy.....	22
Tabela 14 Pomoc społeczna.....	23
Tabela 15 Ośrodki kultury i biblioteki	23
Tabela 16 Podmioty społeczne.....	23
Tabela 17 Średnie bezrobocie wśród mieszkańców obszaru w wieku produkcyjnym z uwzględnieniem płci	24
Tabela 18 Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym	24
Tabela 19 Przedsiębiorczość na obszarze – podmioty możliwe do wsparcia w ramach LSR	25
Tabela 20 Raport gminny o przedsiębiorcach działających na terenie LGD pod względem płci.....	25
Tabela 21 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w ha.....	25
Tabela 22 Gospodarstwa domowe wg źródeł dochodów	26
Tabela 23 Gospodarstwa indywidualne wg głównego źródła utrzymania gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody ogółem.....	26
Tabela 24 Gospodarstwa indywidualne według przeznaczenia końcowej produkcji rolniczej.....	27
Tabela 25 Udział kobiet w życiu publicznym	29
Tabela 26 Struktura demograficzna / odsetek w stosunku do liczby mieszkańców (2020).....	29
Tabela 27 Podsumowanie analizy wraz ze wskazaniem źródeł finansowania	30
Tabela 28 Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.....	32
Tabela 29 Powiązanie celów LSR z priorytetami Programu Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027	33
Tabela 30 Powiązanie ze Strategią Inne Instrumentu Terytorialnego Subregionu Wrocławskiego (IIT Subregionu Wrocławskiego).....	33
Tabela 31 Wykaz dokumentów i powiązanie ich z celami LSR	34
Tabela 32 Opis przedsięwzięć.....	38
Tabela 33 Założenia do osiągnięcia wskaźników.....	43
Tabela 34 Planowana wysokość środków na wdrażanie LSR i zarządzanie LSR	50
35. Załącznik nr 1 Cele i przedsięwzięcia	57

36. Załącznik nr 2 Plan działania	58
37. Załącznik nr 3 Budżet.....	65
38. Plan wykorzystania budżetu LSR	66

Spis ilustracji

Rysunek 1 Obszar LGD.....	7
Rysunek 2 Mapa topograficzna z siecią dróg.....	8
Rysunek 3 Obszary chronione.....	10
Rysunek 4 Źródła wiedzy beneficjentów o działaniach LGD.....	18

Załączniki do LSR

35. Załącznik nr 1 Cele i przedsięwzięcia

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.1 Rozwój potencjału gospodarczego dla klimatu w powiązaniu ze spójną ofertą turystyczną	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
€ 455 555,56	P.1.1. Zrównoważona gospodarka lokalna produktów i usług dla turystyki	osoby fizyczne mikro i małe firmy, rolnicy i ich domownicy prowadzący małe gospodarstwa rolne (działalność pozarolniczej w zakresie agroturystyki, zagród edukacyjnych); produkcenci i usługodawcy z sektora spożywczego, gospodarczego i publicznego.	konkurs, operacja własna
€ 400 000,00	P.1.2. Zrównoważona, gospodarka dla klimatu i podniesienia jakości życia mieszkańców	osoby fizyczne, mikro i małe firmy	konkurs
Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.2 Rozwój potencjału społecznego na rzecz rozwoju regionu i adaptacji do zmian klimatu	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
€ 94 444,44	P.2.1 Aktywizacja mieszkańców na rzecz współpracy dla specyfiki obszaru i klimatu	Partnerzy społeczni (KGW, OSP, NGO), mieszkańcy działający w porozumieniu z GOK/JST;	operacje własne, projekty grantowe
€ 172 222,22	P.2.2. Wzmocnienie i rozwój potencjału społecznego mieszkańców w zakresie działań dla klimatu	za pośrednictwem JST placówki edukacyjne wszystkich szczebli realizujące program Edukacja dla Doliny Barycz; za pośrednictwem GOK placówki sołectwa, seniorzy, KGW, Grupy nieformalne	projekty grantowe, projekty partnerskie
Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.3 Rozwój potencjału infrastruktury lokalnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i adaptację do zmian klimatu	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
€ 77 777,78	P.3.1. Zwiększenie dostępu do infrastruktury turystycznej służącej zachowaniu zrównoważonego rozwoju	NGO, osoby fizyczne we współpracy z JST	operacje własne, projekty grantowe

€ 800 000,00	P.3.2. Zwiększenie dostępu do miejsc świadczenia usług lokalnych przyjaznych dla klimatu	JST	konkurs
--------------	---	-----	---------

36. Załącznik nr 2 Plan działania

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
C.1. Przedsięwzięcie P. 1.1 Zrównowazona gospodarka lokalna produktów i usług dla turystyki	Rozwój potencjału gospodarczego dla klimatu w powiązaniu ze spójną ofertą turystyczną													
	Liczba operacji w zakresie utworzenia działalności	2 operacje	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Liczba operacji w zakresie rozwoju działalności lub rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	3 operacje	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	PS WP R
	Liczba ofert na stronie www.dbpoleca.barycz.pl lub/i na stronie www.edukacja.barycz.pl (jeśli dotyczy)	5 ofert	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
Przedsięwzięcie P.1.2 Zrównowazona, gospodarka dla klimatu i podniesienia jakości życia mieszkańców	Liczba działań o charakterze sieciującym	1 działanie	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	PS WP R
	Liczba operacji w zakresie utworzenia działalności	2 operacje	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Liczba operacji polegających na rozwoju przedsiębiorstwa	3 operacje	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Liczba ofert na stronie www.dbpoleczabarycz.pl/inne	5 ofert	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rozwój potencjału społecznego na rzecz rozwoju regionu i adaptacji do zmian klimatu														
Przedsięwzięcie P.2.1 Aktywność na rzecz mieszkańców i specyfiki obszaru i klimatu	Liczba działań o charakterze sieciującym	2 działania	50	1 działanie	75	1 działanie	100	0	0	0	0	0	0	PS WP R

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
Przedsięwzięcie P.2.2. Wzmocnienie i rozwój potencjału społecznego mieszkańców w zakresie działań dla klimatu	Całkowita liczba osób objętych wsparciem	2 500 osób	49,50	50 osób	50,13	2 500 osób	100	0	0	0	0	0	0	PS WP R
C.3.	Rozwój potencjału infrastruktury lokalnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i adaptację do zmian klimatu													
Przedsięwzięcie P.3.1. Zwiększenie dostępu do infrastruktury turystycznej służącej zachowaniu zrównoważonego rozwoju	Liczba operacji	0	0	3 operacje	100	0	0	0	0	0	0	0	0	PS WP R

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
Przedsięwzięcie P.3.2. Zwiększenie dostępu do miejsc świadczenia usług lokalnych przyjaznych dla klimatu	Liczba operacji	0	0	6	100	0	0	0	0	0	0	0	0	PS WP R
Wskaźnik rezultatu W.1.1R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR	2 miejsca pracy	-	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	PS WP R
Wskaźnik rezultatu W.1.1 R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR	3 przedsiębiorstwa	-	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	PS WP R

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
	Wskaźnik rezultatu W.1.1 R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami	60 osób	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	PS WP R
	Wskaźnik rezultatu W.1.2 R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR	2 miejsca pracy	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	PS WP R
	Wskaźnik rezultatu W.1.2 R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR	3 przedsiębiorstwa	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	PS WP R

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
Wskaźnik rezultatu W.2.1R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami		50 osób	-	20 osób	-	50 osób	-	0	-	0	-	0	-	PS WP R
Wskaźnik rezultatu W.2.2 R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.		2 500 osób	-	50 osób	-	2 500 osób	-	0	-	0	-	0	-	PS WP R

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
Wskaźnik rezultatu W.3.1 R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR		0	X	1 000 osób	X	0	X	0	X	0	X	0	X	PS WP R
		0	X	3 000 osób	X	0	X	0	X	0	X	0	X	PS WP R

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR				
Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	ERDF+*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	2 000 000 €	0 €	0 €	2 000 000 €
Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	462 500 €	0 €	0 €	462 500 €
Razem	2 462 500 €	0 €	0 €	2 462 500 €

38. Plan wykorzystania budżetu LSR

fundusze	środki zakontraktowane (w Euro) do:													
	31.12.2024		31.12.2025		30.06.2026		31.12.2026		31.12.2027		31.12.2028		31.12.2029	
	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR
EFRR	0	0	0	0	958 333,33	47,92	955 555,56	47,78	86 111,11	4,31	0	0	0	0
OW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EFS+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	0	0	0	0	958 333,33	47,92	955 555,56	47,78	86 111,11	4,31	0	0	0	0

Plan komunikacji
w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego (LSR) na lata 2023-2029 dla Doliny Baryczy

1. Prezentacja głównych celów i przesłanek leżących u podstaw opracowania planu komunikacji

Celem planu komunikacji ze społecznością lokalną jest wspieranie realizacji celów LSR poprzez zachęcenie potencjalnych beneficjentów i mieszkańców obszaru LGD do korzystania ze środków wsparcia na rzecz realizacji LSR oraz upowszechnianie efektów wykorzystania funduszy, kierowanych na obszar Doliny Baryczy.

Celami szczegółowymi planu komunikacji są:

1. Informowanie i wsparcie beneficjentów w zakresie pozyskiwania środków w ramach LSR oraz doradztwo w procesie realizacji i rozliczenia projektów.
2. Integracja i aktywizacja społeczności lokalnej z uwzględnieniem jej trójsektorowości.
3. Budowanie pozytywnego wizerunku LSR wśród mieszkańców obszaru poprzez informowanie ich o możliwościach dofinansowania oraz o już zrealizowanych w ramach lokalnej strategii projektach i bezpośrednich korzyściach wynikających z ich realizacji.
4. Pozyskanie informacji od lokalnej społeczności o skuteczności środków przekazu i działań komunikacyjnych oraz kierunkach realizacji LSR.
5. Promocja dobrych praktyk i roli LGD w procesie kształtowania potencjału obszaru i wspólnej marki Doliny Baryczy.

W LSR w Rozdziale III – Partycypacyjny charakter LSR wskazano wynik analizy sposobu i skuteczności komunikacji. Badani wskazali, że najczęstszym źródłem wiedzy o działaniach LGD były bezpośrednie kontakty z członkami LGD, a na drugim miejscu ex-aequo informacje na stronach internetowych LGD oraz mailing. Media tradycyjne oraz materiały drukowane miały ograniczony zasięg i skuteczność.

Istotnym elementem planu komunikacji będzie wykorzystanie mediów społecznościowych LGD oraz partnerskich samorządów.

2. Opis działań komunikacyjnych i grup docelowych oraz środków przekazu, w tym działań podejmowanych w przypadku problemów z realizacją LSR, niskim poparciem społecznym dla działań realizowanych przez LGD

Plan komunikacji skierowany jest do wszystkich grup społecznych zamieszkujących obszar LSR. Szczególne narzędzia komunikacji przewidziano dla zidentyfikowanych grup docelowych interwencji: przedsiębiorców, rybaków, organizacji pozarządowych, podmiotów publicznych.

W planie komunikacji przewidziano informowanie osób w niekorzystnej sytuacji: kobiet, seniorów oraz młodzieży. LGD planuje wzmocnić komunikację z kobietami poprzez media społecznościowe (Facebook i Instagram) oraz współpracę z organizacjami kobiecymi jak KGW, sołtyski i kobiety aktywne w społeczeństwie, również przez członkinie LGD.

Działania komunikacyjne i środki przekazu są różnorodne, adekwatne do celów i wskaźników działań komunikacyjnych oraz dopasowane do potrzeb.

Plan komunikacji jest spójny z Planem działania będącym częścią LSR, a planowane środki przekazu są skorelowane z terminami i odbiorcami planowanych naborów. Tabelaryczne ujęcie planu komunikacji zawiera cele poszczególnych działań komunikacyjnych. Każdy nabór wniosków, w którym LGD nie będzie wnioskodawcą, będzie poprzedzony realizacją działań szkoleniowych i doradczych, umożliwiających przyszłym wnioskodawcom zdobycie wiedzy niezbędnej do przygotowania wniosków. W trakcie realizacji przewiduje się wsparcie doradcze związane z zasadami realizacji, rozliczenia i warunkami dla utrzymania trwałości operacji/zadań. Wskazane tutaj wsparcie doradcze stanowi bardzo ważny element Planu Komunikacji. Zakłada się, że udział w szkoleniach będzie

premiowany w ramach kryteriów, co pozwoli podnieść jakość składanych wniosków, a także zmobilizuje potencjalnych wnioskodawców do korzystania ze wsparcia szkoleniowego i umożliwi osiągnięcie wskaźników założonych w Planie komunikacji.

Zaplanowane działania komunikacyjne mają powszechny zasięg (prasa, ogłoszenia, materiały informacyjne) oraz ukierunkowanie zostały na potrzeby potencjalnych beneficjentów (szkolenia, doradztwo, spotkania informacyjne).

3. Opis zakładanych wskaźników realizacji działań komunikacyjnych oraz efektów działań komunikacyjnych

Wskaźniki przyjęte w niniejszym Planie zostały opisane wraz z wartościami w ujęciu tabelarycznym poniżej (kolumna Zakładane wskaźniki realizacji działania oraz efekty tych działań). Efektami realizacji Planu komunikacji będą:

- poinformowanie społeczeństwa o działalności LGD;
- popularyzacja wiedzy nt. możliwości wsparcia finansowego i zasad realizacji projektów;
- popularyzacja inicjatyw i pozafinansowych form wsparcia realizowanych przez LGD;
- utrzymanie liczby odsłon prowadzonych przez LGD serwisów internetowych;
- poszerzenie zasięgów LGD w mediach społecznościowych;
- zacieśnienie relacji z potencjalnymi wnioskodawcami i wzrost zaufania do LGD jako podmiotu udzielającego doradztwa i wsparcia w zakresie realizacji inicjatyw;
- uzyskanie wiedzy w zakresie satysfakcji interesantów z udzielonego wsparcia.

4. Opis sposobu, w jaki będzie analizowana efektywność działań komunikacyjnych i zastosowanych środków przekazu (w tym tryb korygowania planu komunikacji)

Skuteczność planu komunikacji poddawana będzie bieżącemu monitoringowi, w przypadku otrzymywania od społeczności lokalnej, w ramach komunikacji zwrotnej podczas realizowanych działań, informacji o problemach, bądź niewystarczającej skuteczności działań, wyrażaną niższą niż planowana frekwencją lub małą ilością wniosków, plan komunikacji będzie korygowany. Inną przesłanką do korekty planu komunikacji będzie osiąganie niższych od założonych wskaźników produktu i rezultatu realizowanych działań komunikacyjnych oraz aktualizacja Planu działania będącego częścią LSR.

Zebrane podczas realizacji działań komunikacyjnych, wnioski, postulaty, sugestie ze strony przedstawicieli lokalnej społeczności będą przekazywane do biura LGD i stanowić będą jedną z przesłanek do uruchomienia procedury aktualizacji Planu komunikacji.

Głównym narzędziem ewaluacyjnym, które pozwoli ocenić dotychczasowe działania komunikacyjne będzie **ogólnodostępna ankieta internetowa** badająca poziom satysfakcji ze współpracy z LGD. Planuje się, że raz w roku, z zebranych danych będzie sporządzany raport, który uzupełni działania związane z monitorowaniem stanu wdrażania strategii.

W LSR wskazano, że Plan komunikacji będzie podlegał monitoringowi i ewaluacji, a bezpośrednim produktem działań komunikacyjnych będą: osiągane wskaźniki ujęte w Planie, listy obecności, karty doradztwa, artykułu na stronach www, wysłane maile. Produkty te będą gromadzone na bieżąco, po realizacji poszczególnych działań lub/i przed planowaną ewaluacją.

5. Indykacyjny budżet przewidziany na działania komunikacyjne, ze wskazaniem głównych kategorii wydatków

Przewidywany budżet na działania komunikacyjne można określić jedynie w sposób bardzo orientacyjny, ponieważ celem działalności LGD w głównej mierze jest właśnie komunikacja z lokalną społecznością, po to, aby diagnozować lokalne problemy i reagować na nie. Głównym motorem napędzającym Plan komunikacji jest praca etatowych pracowników LGD i jest to też główny koszt funkcjonowania LGD. Pozostałe koszty związane z komunikacją, to tzw. „zaplecze

techniczne”, czyli koszty utrzymania lokalu biurowego, koszty mediów, serwisów internetowych, koszty organizacji spotkań, szkoleń i konferencji.

Toteż, należy przyjąć, że działania komunikacyjne będą finansowane w ramach środków przeznaczonych na Zarządzanie LSR (zgodnie z art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060), z których finansowane będzie funkcjonowanie i utrzymanie biura LGD, a wartość ich, zgodnie z Załącznik nr 3 do LSR, tj. Budżetem, wynosi w WPR 462 500 €.

W poniższym ujęciu tabelarycznym, wskazano w PLN szacowane koszty poszczególnych działań, bez wyszczególniania kosztów zatrudnienia pracowników i kosztów związanych z utrzymaniem biura LGD, a skoncentrowano się na kosztach bezpośrednio związanych z organizacją danego działania czy wykorzystanego środka przekazu.

Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Narzędzia i środki przekazu	Zakładane wskaźniki realizacji działania oraz efekty tych działań	Budżet – ze wskazaniem źródła finansowania	Badanie efektywności działań komunikacyjnych
Popularyzacja założeń nowej LSR i poinformowanie społeczeństwa o działalności LGD	Kampania informacyjna	Mieszkańcy obszaru, w tym grupy wykluczone, tj. osoby w niekorzystnej sytuacji	<p>Informacje na oficjalnej stronie internetowej LGD</p> <p>Kampania w mediach społecznościowych</p> <p>Artykuły i przekierowania do stron LGD na portalach partnerów publicznych</p> <p>Wysyłka e-mail informacji do bazy kontaktów</p>	<p>Aktualizacja 1-ej strony internetowej LGD: projekty.barycz.pl</p> <p>Liczba postów dot. nowej LSR: 3</p> <p>Liczba artykułów: 3</p>	<p>Koszty: Kampanii w MS, poczęstunku na spotkaniach</p> <p>5 000 zł</p>	<p>Liczba odsłon (narzędzie Google Analytics)</p> <p>Liczba odbiorców (narzędzie Meta Business Suite)</p> <p>Ankieta internetowa badania satysfakcji i wskazanie przez respondenta źródła informacji nt. założeń LSR (narzędzie https://ec.europa.eu/eusurvey/)</p> <p>Ankieta internetowa badania satysfakcji i wskazanie przez respondenta źródła informacji nt. założeń LSR (narzędzie https://ec.europa.eu/eusurvey/)</p>

2024

Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Narzędzia i środki przekazu	Zakładane wskaźniki realizacji działania oraz efekty tych działań	Budżet – ze wskazaniem źródła finansowania	Badanie efektywności działań komunikacyjnych
			Spotkania informacyjno-konsultacyjne w każdej z gmin	Liczba spotkań: 5		Liczba uczestników spotkań (narzędzie: lista obecności)
Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych zasadach dot. sporządzania wniosków do LGD w trybie konkursowym, w tym o celach, przedsięwzięciach i kryteriach oceny używanych przez Radę LGD	Działania doradcze i informacyjne Realizowane przed każdym naborem Liczba planowanych naborów: 3	Potencjalni wnioskodawcy w trybie konkursowym (JST, przedsiębiorcy, rolnicy, osoby fizyczne chcące podjąć działalność gospodarczą)	Dla każdego naboru w trybie konkursowym planuje się narzędzia: Spotkanie informacyjne Szkolenie z kryteriów wyboru i wypełniania dokumentacji aplikacyjnej Wysyłka e-mail informacji do bazy kontaktów (członkowie, partnerzy, interesanci, lokalni producenci, organizacje pozarządowe i in.)	Liczba spotkań: 1 Liczba szkoleń: 1	Koszty: poczęstunku na spotkaniach 1 000 zł	Liczba uczestników spotkań (narzędzie: lista obecności) Liczba uczestników spotkań (narzędzie: lista obecności)
			Doradztwo indywidualne	Liczba kontaktów doradczych: 10		Liczba godzin udzielonego doradztwa (narzędzie: rejestr doradztwa)
			Artykuły na portalach partnerów publicznych	Liczba artykułów: 5		Ankieta internetowa badania satysfakcji i wskazanie przez respondenta źródła informacji nt. założeń LSR

Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Narzędzia i środki przekazu	Zakładane wskaźniki realizacji działania oraz efekty tych działań	Budżet – ze wskazaniem źródła finansowania	Badanie efektywności działań komunikacyjnych
2024-2025			<p>Posty w mediach społecznościowych</p> <p>Umieszczenie materiałów szkoleniowych na stronie projekty.barycz.pl</p>	<p>Liczba postów: 3</p> <p>Liczba artykułów: 2</p>		<p>(narzędzie https://ec.europa.eu/eusurvey/)</p> <p>Liczba odbiorców (narzędzie Meta Business Suite)</p> <p>Liczba odsłon (narzędzie Google Analytics)</p>
<p>Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych zasadach dot. sporządzania wniosków do LGD w trybie grantowym/projektów partnerskich (lub w partnerstwie), w tym o celach, przedsięwzięciach i kryteriach oceny używanych przez Radę LGD</p>	<p>Działania doradcze i informacyjne Realizowane przed każdym naborem</p> <p>Liczba planowanych naborów: 4</p>	<p>Potencjalni wnioskodawcy w trybie grantowym/projektów partnerskich/w partnerstwie) (JST, NGO, osoby fizyczne)</p>	<p>Dla <u>każdego naboru w trybie grantowym/projektów partnerskich/w partnerstwie</u> planuje się narzędzia: Spotkanie informacyjne</p> <p>Szkolenie z kryteriów wyboru i wypełniania dokumentacji aplikacyjnej Wysyłka e-mail informacji do bazy kontaktów (członkowie, partnerzy, interesanci, lokalni producenci, organizacje pozarządowe i in.)</p>	<p>Liczba spotkań: 1</p> <p>Liczba szkoleń: 1</p>	<p>Koszty: poczęstunek u na spotkaniach 1 000 zł</p>	<p>Liczba uczestników spotkań (narzędzie: lista obecności)</p> <p>Liczba uczestników spotkań (narzędzie: lista obecności)</p>

Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Narzędzia i środki przekazu	Zakładane wskaźniki realizacji działania oraz efekty tych działań	Budżet – ze wskazaniem źródła finansowania	Badanie efektywności działań komunikacyjnych
2025-2026			Doradztwo indywidualne Artykuły na portalach partnerów publicznych	Liczba kontaktów doradczych: 5 Liczba artykułów: 5		Liczba godzin udzielonego doradztwa (narzędzie: rejestr doradztwa) Ankieta internetowa badania satysfakcji i wskazanie przez respondenta źródła informacji nt. założeń LSR (narzędzie https://ec.europa.eu/eusurvey/)
Wspieranie beneficjentów LSR w realizacji projektów	Informowanie na temat warunków i sposobów realizacji i rozliczania projektów	Beneficjenci oraz grantobiorcy	Szkolenie beneficjentów/grantobiorców Doradztwo indywidualne	Liczba szkoleń: 1 Liczba kontaktów doradczych: 5	Koszty: poczęstunku na spotkaniach 1 000 zł	Liczba uczestników spotkań (narzędzie: lista obecności) Liczba godzin udzielonego doradztwa
			Posty w mediach społecznościowych	Liczba postów: 3		Liczba odbiorców (narzędzie Meta Business Suite)
			Umieszczenie materiałów szkoleniowych na stronie projektu.barycz.pl	Liczba artykułów: 2		Liczba odsłon (narzędzie Google Analytics)

Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Narzędzia i środki przekazu	Zakładane wskaźniki realizacji działania oraz efekty tych działań	Budżet – ze wskazaniem źródła finansowania	Badanie efektywności działań komunikacyjnych
2024-2029 Pozyskanie informacji zwrotnej dotyczącej oceny jakości doradztwa świadczonego przez LGD			Umieszczenie materiałów szkoleniowych na stronie projekty.barycz.pl Wysyłka e-mail zaproszenia na szkolenie oraz materiałów po szkoleniu	Liczba artykułów: 1 Liczba wiadomości: 2		(narzędzie: rejestr doradztwa) Liczba odsłon (narzędzie Google Analytics) Liczba poinformowanych beneficjentów/grantobiorców (narzędzie: Gmail Google)
2024-2029 Pozyskanie informacji zwrotnej dotyczącej oceny jakości doradztwa świadczonego przez LGD	Badanie satysfakcji wnioskodawców i beneficjentów dot. jakości doradztwa świadczonego przez LGD na etapie przygotowania wniosków o wsparcie projektowanych działań oraz o rozliczenie realizowanych operacji	Wnioskodawcy i beneficjenci w poszczególnych zakresach operacji	Ankieta wypełniana po doradztwie, szkoleniach	Liczba osób, do których skierowana będzie ankieta: 2 000 (przynajmniej do bazy kontaktów) <u>Efekt:</u> Uzyskanie zewnętrznej wiedzy na temat jakości doradztwa w celu, np. dodatkowego przeszkolenia osób udzielających doradztwa, doskonalenia umiejętności komunikacyjnych		Ankieta internetowa badania satysfakcji i wskazanie przez respondenta źródła informacji nt. założeń LSR (narzędzie https://ec.europa.eu/eusurvey/)

Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Narzędzia i środki przekazu	Zakładane wskaźniki realizacji działania oraz efekty tych działań	Budżet – ze wskazaniem źródła finansowania	Badanie efektywności działań komunikacyjnych
Poinformowanie mieszkańców o efektach realizacji LSR w całym okresie programowania	Kampania informacyjna LGD nt. głównych efektów LSR	Mieszkańcy obszaru LGD	Wizytówka projektu/grantu na stronie projekty.barycz.pl Kampania w MS dot. prezentacji poszczególnych projektów Wydanie gazetki podsumowującej okres wdrażania lub innej publikacji podsumowującej	Liczba opisanych projektów: 50 Liczba prezentowanych projektów: 50 Liczba publikacji: 1	Koszty: Sesji zdjęciowych, kampanii MS, aktualizacji strony www LGD, projekt graficzny, skład, druk gazetki 25 000 zł	Liczba odsłon (narzędzie Google Analytics) Liczba odbiorców (narzędzie Meta Business Suite) Liczba odbiorów (narzędzie: lista dystrybucyjna)

2028-2029

